

SÉANCES DU JEUDI 7 MAI 1998

VERGADERINGEN VAN DONDERDAG 7 MEI 1998

MATIN

SOMMAIRE:

EXCUSÉS:

Page 5357.

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 5357 et 5389.

M. Olivier et consorts. — Proposition de loi abrogeant la loi du 5 décembre 1974 relative au droit d'inscription aux examens et concours organisés par le secrétaire permanent au recrutement.

M. Verreycken et consorts. — Proposition de résolution relative à la nomination de Melchior Wathelet à la Cour européenne de justice.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de M. Goovaerts au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la coordination des services de police dans la Région de Bruxelles-Capitale».

Orateurs: **M. Goovaerts, M. Tobback**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 5357.

Question orale de M. Anciaux au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «la démission du lieutenant-général de la gendarmerie».

Orateurs: **M. Anciaux, M. Tobback**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 5358.

Question orale de Mme Cantillon au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «les doléances relatives à la durée du traitement des dossiers de pension».

Orateurs: **Mme Cantillon, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 5360.

OCHTEND

INHOUDSOPGAVE:

VERONTSCHULDGD:

Bladzijde 5357.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 5357 en 5389.

De heer Olivier c.s. — Wetsvoorstel houdende opheffing van de wet van 5 december 1974 betreffende het inschrijvingsgeld voor de examens en vergelijkende examens georganiseerd door de vaste wervingssecretaris.

De heer Verreycken c.s. — Voorstel van resolutie betreffende de benoeming van Melchior Wathelet bij het Europees Hof van Justitie.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag de heer Goovaerts aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de coördinatie van de politiediensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest».

Sprekers: **de heer Goovaerts, de heer Tobback**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 5357.

Mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het opzij stappen van de luitenant-generaal van de rijks-wacht».

Sprekers: **de heer Anciaux, de heer Tobback**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 5358.

Mondelinge vraag van mevrouw Cantillon aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de klachten met betrekking tot de duur van de behandeling van pensioendossiers».

Sprekers: **mevrouw Cantillon, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 5360.

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «le Kosovo et la réunion du groupe de contact à Rome».

Orateurs : **Mme Lizin, M. Derycke**, ministre des Affaires étrangères, p. 5360.

Question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur «le remboursement des traitements des maladies métaboliques (et en particulier mucoviscidose).

Orateurs : **Mme Lizin, M. Daerden**, ministre des Transports, p. 5361.

Question orale de M. Hostekint au ministre de la Défense nationale sur «les conclusions de la commission d'informations à propos des militaires dont le rapport sur le Rwanda avait relevé les défaillances».

Question orale de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «les résultats de la commission d'information à propos des officiers cités dans le rapport sur le Rwanda».

Orateurs : **MM. Hostekint, Goris, M. Poncelet**, ministre de la Défense nationale, p. 5362.

Question orale de M. D'Hooghe au ministre de la Justice sur «le fonctionnement des maisons de justice».

Orateurs : **M. D'Hooghe, M. Van Parys**, ministre de la Justice, p. 5363.

Question orale de Mme Delcourt-Pêtre au ministre de la Justice sur «la circulaire relative à la politique des poursuites en matière de détention de cannabis».

Orateurs : **Mme Delcourt-Pêtre, M. Van Parys**, ministre de la Justice, p. 5364.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Discussion):

Demande d'explications de M. Ceder au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, au ministre des Affaires sociales et au ministre de la Justice sur «une fraude à grande échelle dans des groupements d'inspiration socialiste».

Orateurs : **M. Ceder, M. Van Parys**, ministre de la Justice, p. 5365.

APRÈS-MIDI

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 5369.

MESSAGES :

Page 5369.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 5370.

1. Cour d'arbitrage.
2. Accord de Schengen.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Buitenlandse Zaken over «Kosovo en de vergadering van de contactgroep in Rome».

Sprekers : **mevrouw Lizin, de heer Derycke**, minister van Buitenlandse Zaken, blz. 5360.

Mondelinge vraag van mevrouw Lizin aan de minister van Sociale Zaken over «terugbetaling van de behandeling van stofwisselingsziekten (en met name mucoviscidose).

Sprekers : **mevrouw Lizin, de heer Daerden**, minister van Vervoer, blz. 5361.

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Landsverdediging over «de conclusies van de informatie-commissie over de militairen die in het Rwanda-rapport in gebreke werden gesteld».

Mondelinge vraag van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de resultaten van de informatie-commissie met betrekking tot de officieren die genoemd worden in het Rwanda-rapport».

Sprekers : **de heren Hostekint, Goris, de heer Poncelet**, minister van Landsverdediging, blz. 5362.

Mondelinge vraag van de heer D'Hooghe aan de minister van Justitie over «de werking van de justitiehuzen».

Sprekers : **de heer D'Hooghe, de heer Van Parys**, minister van Justitie, blz. 5363.

Mondelinge vraag van mevrouw Delcourt-Pêtre aan de minister van Justitie over «de circulaire betreffende het vervolgingsbeleid ten aanzien van het bezit van cannabis».

Sprekers : **mevrouw Delcourt-Pêtre, de heer Van Parys**, minister van Justitie, blz. 5364.

VRAAG OM UITLEG (Bespreking):

Vraag om uitleg van de heer Ceder aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, aan de minister van Sociale Zaken en aan de minister van Justitie over «grootschalige fraude in de socialistische zuil».

Sprekers : **de heer Ceder, de heer Van Parys**, minister van Justitie, blz. 5365.

NAMIDDAG

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 5369.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 5369.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 5370.

1. Arbitragehof.
2. Akkoord van Schengen.

NON-ÉVOCATIONS :

Page 5370.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 5370.

Mme Delcourt-Pêtre. — Proposition de loi visant à étendre le champ d'application de diverses législations d'aide à l'emploi aux chômeurs dont le droit aux allocations de chômage est suspendu en application des articles 80 à 88 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage.

M. Hostekint. — Proposition de résolution relative à l'approbation du Traité d'Amsterdam.

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt):

Page 5371.

M. Ph. Charlier au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «le trafic de chiens en provenance de Slovaquie».

M. Goris au ministre de la Justice sur «l'interdiction de port d'armes par les gardes-champêtres particuliers».

M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «le fonctionnement du Centre de recrutement et de sélection».

LA SITUATION POLITIQUE ET LES RÉFORMES À RÉALISER (Débat):

Orateurs : **MM. Coveliers, Foret, Vandenberghe, Busquin, Erdman, Mme Willame-Boonen, MM. Verreycken, Anciaux, Boutmans, Jonckheer, M. Dehaene**, Premier ministre, p. 5371.

COUR DE CASSATION:

Page 5388.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 5388.

NON-EVOCATIES :

Bladzijde 5370.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 5370.

Mevrouw Delcourt-Pêtre. — Wetsvoorstel houdende uitbreiding van verschillende werkgelegenheidsbevorderende maatregelen tot de werklozen wier recht op werkloosheidsuitkeringen is geschorst met toepassing van de artikelen 80 tot 88 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering.

De heer Hostekint. — Voorstel van resolutie betreffende de goedkeuring van het Verdrag van Amsterdam.

VRAGEN OM UITLEG (Indiening):

Bladzijde 5371.

De heer Ph. Charlier aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de zwarte handel in honden afkomstig van Slovaquie».

De heer Goris aan de minister van Justitie over «het verbod tot wapendracht van de bijzondere veldwachters».

De heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de werking van het Centrum voor Recrutering en Selectie».

DE POLITIEKE TOESTAND EN DE DOOR TE VOEREN HERVORMING (Debat):

Sprekers : **deheren Coveliers, Foret, Vandenberghe, Busquin, Erdman, mevrouw Willame-Boonen, de heren Verreycken, Anciaux, Boutmans, Jonckheer, de heer Dehaene**, eerste minister, blz. 5371.

HOF VAN CASSATIE:

Bladzijde 5388.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 5388.

SÉANCE DU MATIN — OCHTENDVERGADERING

PRÉSIDENCE DE M. MAHOUX, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MAHOUX, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 10 h 10.
De vergadering wordt geopend om 10.10 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Jeanmoye, Maximus, Mayence-Goossens, Sémer, MM. Delcroix, Destexhe, Hotyat, Istasse, Lallemand, Olivier, Vautmans, en mission à l'étranger, et Hazette, pour devoirs professionnels, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Jeanmoye, Maximus, Mayence-Goossens, Sémer, de heren Delcroix, Destexhe, Hotyat, Istasse, Lallemand, Olivier, Vautmans, met opdracht in het buitenland, en Hazette, wegens ambtsplechten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De voorzitter. — Aan de orde is de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la prise en considération de propositions.

De lijst van de in overweging te nemen voorstellen is rondgedeeld, met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verzenden.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven die voor het einde van de vergadering te doen kennen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les envoyer.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et envoyées aux commissions indiquées par le bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GOOVAERTS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «DE COÖRDINATIE VAN DE POLITIEDIENSTEN IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST»

QUESTION ORALE DE M. GOOVAERTS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LA COORDINATION DES SERVICES DE POLICE DANS LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken.

Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de samenwerking tussen de verschillende politiediensten op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is een belangrijk vraagstuk dat de aandacht verdient van al wie begaan is met de veiligheidsproblematiek in de hoofdstad.

In tegenstelling tot de andere provincies is er in Brussel — als ik Brussel even een provincie mag noemen — geen sprake van Interpolitiezones.

Tot in 1996 was er enkel sporadisch overleg tussen de gemeenten die met de minister van Binnenlandse Zaken een veiligheidscontract hadden ondertekend. Sindsdien zijn de Brusselse gemeenten gegroepeerd in zeven zones waarbinnen een vijfhoeksoverleg tot stand werd gebracht. Een groot deel van de gesprekken in het kader van dit vijfhoeksoverleg handelde over de coördinatie van de verschillende politiediensten. Uit de gesprekken blijkt hoe moeilijk het is om tot een consensus te komen over de precieze verdeling van de opdrachten.

Welke vooruitgang werd er geboekt sinds de oprichting van het vijfhoeksoverleg? Welke afspraken werden er reeds gemaakt tussen de gerechtelijke politie, de rijkswachtbrigades en de politiediensten van de negentien gemeenten? In hoeverre werden deze afspraken gerespecteerd? Overweegt de vice-eerste minister

initiatieven te nemen om de Brusselse politiediensten aan te zetten tot een eenduidig veiligheidsbeleid? Zo ja, op welke manier en binnen welke termijn denkt hij dat te kunnen doen?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Tobback.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de minister, het was voor mij onmogelijk om in de korte periode sinds ik minister ben, een diepgaande studie te laten uitvoeren over de zeer pertinente vragen van de heer Goovaerts. De heer Goovaerts heeft zelf al verwezen naar de zeven zones van vijfhoeksoverleg die in 1996 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden opgericht. Ik heb niet kunnen nagaan welke afspraken reeds werden gemaakt inzake de coördinatie tussen de politiediensten in Brussel en hoe het vijfhoeksoverleg concreet verliep.

Op een interministeriële conferentie tussen de gewesten van 2 april, die gewijd was aan de politievorming, stelde mijn voorganger dat ook «Brussel naar de interpolitiezones moet evolveren». De heer Picqué, de Brusselse minister-president, was het daar toen volkomen mee eens. Hij vroeg wel rekening te houden met de specificiteit van de Brusselse agglomeratie, die haar eigen problemen heeft. In tegenstelling met andere interpolitiezones die zich buiten de grote agglomeraties bevinden, is de gemeentelijke politie in de Brusselse interpolitiezones veel talrijker dan de rijkswacht.

De rijkswacht en gemeentepolitie van het Brussels Gewest kunnen echter niet langer ontsnappen aan de huidige algemene politiehervorming, hetgeen vroeger wel gebeurde. Ik heb dat trouwens ook gezegd in de enige toespraak die ik de voorbije jaren als senator hield. Dat bij de politiehervorming rekening moet worden gehouden met de specificiteit van het Brussels Gewest, ligt voor de hand. Deze agglomeratie wordt immers geconfronteerd met andere, specifieke problemen. Het is één grote agglomeratie, die artificieel is opgesplitst in negentien gemeentelijke politiezones. Samenwerking is evenwel onontbeerlijk.

Ik zal de heer Goovaerts later meer concrete informatie geven over maatregelen die reeds mogelijk zijn in het kader van de huidige wetgeving.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts voor een repliek.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de vice-eerste minister kan in die korte periode sinds hij zijn ambt bekleedt natuurlijk niet alle dossiers die tot zijn bevoegdheid behoren geassimileerd hebben. Ik heb mij gebaseerd op het jaarrapport van het vijfhoeksoverleg, een uitgave van Kluwer, om de vice-eerste minister naar de inhoud van dat overleg te vragen. De vice-eerste minister gaat ervan uit dat de Brusselse opsplitsing in negentien gemeentelijke politiediensten artificieel is. Het is belangrijk voor mij om te weten dat dit zijn standpunt is. Meent hij dan ook dat die negentien korpsen eigenlijk moeten worden gecoördineerd en eventueel samengevoegd?

Kan de vice-eerste minister de bevoegde diensten vragen mij schriftelijk te antwoorden op mijn vragen? Er worden op dat overleg precieze zaken besproken. Wat is de inhoud van de protocolakkoorden die werden gesloten? Het jaarrapport van 1996 werd reeds lang gepubliceerd. Het is nu bijna half 1998 en ik veronderstel dat ook voor 1997 een jaarrapport zal worden gemaakt over het vijfhoeksoverleg. Ik wil vooral weten welke akkoorden zijn gesloten en in hoeverre ze worden uitgevoerd.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Tobback.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, volgens de informatie waarover ik beschik, werd in 1996 het vijfhoeksoverleg gestart in de vijf volgende interpolitiezones: Anderlecht, Vorst en Sint-Gillis; Sint-Agatha-Berchem, Ganshoren, Jette, Koekelberg en Sint-Jans-Molenbeek; Etterbeek, Sint-Pieters-Woluwe en Sint-Lambrechts-Woluwe; Evere, Sint-Joost-ten-Node en Schaarbeek

en, ten vijfde, Ukkel. In de zone Watermaal-Bosvoorde en Oudergem en in de zone Brussel en Elsene is het overleg in 1997 gestart. Vroeger vormde Elsene één zone met Oudergem en Watermaal-Bosvoorde. Noch in 1996, noch in 1997 werden in het kader van het vijfhoeksoverleg akkoorden gesloten. Dat heeft men mij laten weten, maar ik beschik niet over verdere preciseringen. Ik heb wel de indruk dat de discussies zeer moeilijk verlopen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER ANCIAUX AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «HET OPZIJ STAPPEN VAN DE LUITENANT-GENERAAL VAN DE RIJKSWACHT»

QUESTION ORALE DE M. ANCIAUX AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LA DÉMISSION DU LIEUTENANT-GÉNÉRAL DE LA GENDARMERIE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Anciaux aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken.

Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, in de eerste plaats wens ik de nieuwe vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken te feliciteren met zijn benoeming. De VU-fractie heeft de nieuwe minister van Justitie reeds gelukgewenst.

Naar aanleiding van de ontsnapping van Dutroux op donderdag 23 april jongstleden, kondigde de eerste minister op dinsdag 28 april in de Kamer aan dat de luitenant-generaal van de rijkswacht als chef van dit korps een stap opzij deed en zijn mandaat ter beschikking stelde. Onmiddellijk circuleerden tal van speculaties over de opvolging aan de top van de rijkswacht en over de nieuwe job die de luitenant-generaal in de toekomst zal uitoefenen.

Graag kreeg ik van de vice-eerste minister antwoord op de volgende vragen: maakt de luitenant-generaal na zijn stap opzij nog deel uit van de rijkswacht en van de generale staf van de rijkswacht? Wie zal hem opvolgen als chef van de rijkswacht? Indien dit nog niet gekend is, wie komt hiervoor in aanmerking? Welk statuut heeft de luitenant-generaal op het ogenblik? Ontvangt hij nog een wedde? Hoe groot is zijn huidige wedde en hoe groot was ze voor hij een stap opzij deed? Komt de luitenant-generaal in aanmerking voor een andere functie bij de rijkswacht? Komt hij in aanmerking voor een controlefunctie op de rijkswacht? Wordt de luitenant-generaal een job binnen de diplomatie aangeboden, zo ja, welke? Komt de luitenant-generaal in aanmerking voor een topfunctie in de nieuw op te richten federale politiestructuur? Heeft de regering reeds gesproken over een nieuwe functie voor de luitenant-generaal, zo ja, welke? Zo neen, staat dit eertijds op de agenda?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Tobback.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Anciaux voor zijn gelukwensen.

Ik wens in alle duidelijkheid te antwoorden op de algemene vraag die mij is gesteld. Ik verwijs hierbij naar de brief die de eerste minister vorige week in de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft voorgelezen en naar de commentaar die hij daarbij heeft gegeven.

Luitenant-generaal De Ridder heeft zijn commando van de rijkswacht ter beschikking gesteld van de regering. Hij is bereid afstand te doen van het mandaat van commandant van de rijkswacht dat hij thans uitoefent. De regering beschikt dus over dat mandaat, maar ze heeft nog geen beslissing genomen en

gezegd dat ze verder gebruik zal maken van de know how, de ervaring en de talenten van de heer De Ridder. Namens de regering kan ik bevestigen dat ze over enige tijd niet tot de conclusie zal komen dat de heer De Ridder toch maar commandant van de rijkswacht kan blijven, want daarover doen nogal wat geruchten de ronde. Ik heb in een krant trouwens gelezen dat de heer De Ridder, alhoewel we hem dat niet hebben gevraagd, zelf heeft verklaard dat hij niet meer ter beschikking is als commandant van de rijkswacht.

Ik wijs de heer Anciaux erop dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen een graad en een mandaat. De betrokkene is luitenant-generaal. Hij heeft geen ontslag genomen uit de graad van luitenant-generaal, noch uit de rijkswacht. Hij blijft dus luitenant-generaal en oefent nog altijd de functie uit van commandant van de rijkswacht, maar heeft die functie ter beschikking gesteld van de regering die spoedig een andere commandant van de rijkswacht zal aanwijzen.

In het koninklijk besluit over de wedden bij de rijkswacht kan de heer Anciaux vinden hoeveel luitenant-generaal De Ridder verdient. Iedere burger kan dat opzoeken.

Ik wens er nog aan toe te voegen dat volgens het koninklijk besluit het commando van de rijkswacht slechts kan worden uitgeoefend door een opper-officier. De regering moet dat koninklijk besluit naleven, tenzij het wordt gewijzigd, maar dat is niet aan de orde. Artikel 4 van de wet op de rijkswacht zegt dat de rijkswacht onder het bevel staat van een opper-officier, dus iemand met minstens de graad van generaal-majoor. Artikel 22, paragraaf 1, van de wet van 27 december 1973 betreffende het statuut van het operationeel korps en artikel 2bis, paragraaf 3, 4°, bepalen dat de Koning de commandant van de rijkswacht aanwijst en dat het desbetreffende koninklijk besluit het eensluidend advies moet krijgen van de minister van Justitie.

Het gebruik wil dat hierover door de regering wordt overlegd. Ze zal zo snel mogelijk een beslissing nemen aangezien de huidige toestand de goede geest in de rijkswacht zeker niet bevordert.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux voor een repliek.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, de vice-eerste minister heeft in zijn antwoord een aantal zaken verduidelijkt. Ik vraag me echter af of de bevolking van deze zaken op de hoogte is. Het verbaast me immers dat luitenant-generaal De Ridder op het ogenblik nog steeds commandant van de rijkswacht is, ofschoon naar de buitenwacht steeds de indruk wordt gewekt dat hij een stap opzij heeft gezet en zijn functie niet meer uitoefent. Ik heb zelfs gelezen dat hij op vakantie is, wat zijn goed recht is.

In die zin bevatte het antwoord van de vice-eerste minister voor mij dan ook nieuws. Dit verwondert me, want ik heb hem tijdens mijn door mij gesmaakte éénmeitoespraak horen verklaren dat de rijkswacht nu offers had gebracht en dat het tijd was dat ook de magistratuur haar verantwoordelijkheid zou opnemen. In de praktijk is er bij de rijkswacht echter nog niets gebeurd: de luitenant-generaal heeft zijn functie enkel ter beschikking gesteld.

Als ik de vice-eerste minister goed heb begrepen, heeft de luitenant-generaal geen ontslag genomen uit de rijkswacht en heeft hij geen afstand gedaan van zijn graad. Dit houdt in dat hij nog altijd luitenant-generaal blijft, ofschoon hij zijn functie als commandant zal neerleggen. Ik vraag me af of er aan de functie van commandant een bepaalde wedde verbonden is. Of hangt de wedde alleen af van de graad?

De vice-eerste minister heeft beweerd dat luitenant-generaal De Ridder binnen de veertien dagen het commando over de rijkswacht zal neerleggen. Is het mogelijk dat hij nadien terugkomt als hoofdverantwoordelijke van de federale politie, die hopelijk zo vlug mogelijk zal worden opgericht? Is het mogelijk dat hij hoofd van de algemene inspectie van de rijkswacht wordt en dat het huidige hoofd van de algemene inspectie commandant van de rijkswacht wordt? Gaan ze met andere woorden gewoon van functie wisselen? Indien dit zo is, heeft de vice-eerste minister de stand van zaken dan niet verkeerd voorgesteld? Wordt in dit geval de commandant niet gewoon weggepromoveerd?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Tobback.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, het is de rol van de oppositie om een aantal zaken op een kwaadaardige manier te interpreteren en mistgordijnen neer te laten, zodat ze kan blijven aantonen dat de regering niets doet. Ik vraag me af of dit wel echt een deugd van de oppositie is, maar ik kan dat niet beletten.

Het is merkwaardig dat zij samen met de meerderheid pleiten voor een invoering van een mandatenstelsel, er geen benul van hebben dat men een graad kan hebben en gedurende een bepaalde periode een mandaat kan bekleden, maar dat men na het verlopen van dit mandaat zijn graad kan behouden. Indien men dit niet wil begrijpen, dan is daar niets aan te doen.

De commandant van de rijkswacht krijgt voor het uitoefenen van die functie een bepaalde vergoeding. Eerlijk gezegd heb ik mij met deze vraag nog niet beziggehouden. Dit punt leek mij eigenlijk niet zo belangrijk. Indien het de bedoeling is de bevolking erop te wijzen dat de luitenant-generaal van de rijkswacht door het ter beschikking stellen van zijn mandaat, zelfs geen financieel verlies zal lijden, dan moet ik de heer Anciaux teleurstellen.

Iedereen die aan de voorwaarden voldoet, kan solliciteren om hoofd te worden van de federale politiedienst. Dit geldt zelfs voor de heer Anciaux. Of de huidige commandant van de rijkswacht dit zal doen, weet ik niet.

Terloops merk ik op dat de vervanging sedert het bestaan van de rijkswacht bij wet is geregeld. Bij afwezigheid van de commandant, bijvoorbeeld wegens verlof of ziekte, wordt het commando uitgeoefend door de laagste officier in rang. In dit geval is dit de stafchef, generaal Franssen, de officier met de meeste anciënniteit.

Samenvattend kan ik aan de Senaat meedelen dat de commandant van de rijkswacht zijn mandaat als hoogste gezagsdrager in de rijkswacht ter beschikking van de regering heeft gesteld. Ik heb al aangekondigd dat de regering inderdaad over zijn mandaat zal beschikken. Commandant De Ridder wil deze zaak eveneens zo vlug mogelijk geregeld zien.

Mochten anderen zich eveneens bereid tonen een stap opzij te zetten, kan ik dit toejuichen, omdat dit zou bijdragen tot het herstel van het vertrouwen van de bevolking in de instellingen. Wie zich verantwoordelijk voelt, kan het mandaat teruggeven dat hij van de regering heeft gekregen. De eerste minister heeft duidelijk namens de regering verklaard dat dit niet mag worden beschouwd als een sanctie. Zo mag het terugtreden van luitenant-generaal De Ridder niet worden beschouwd als een maatregel om de commandant van de rijkswacht te bestraffen. Zo voelt de vorige minister van Binnenlandse Zaken zich verantwoordelijk voor wat er is misgelopen bij de rijkswacht, hoewel hij geen persoonlijke fout heeft begaan. Zijn beslissing kan op geen enkele andere manier worden geïnterpreteerd.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU) (persoonlijk feit). — Mijnheer de voorzitter, ik heb de indruk dat de vice-eerste minister mij merkwaardige bedoelingen toedicht.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Dat klopt.

De heer Anciaux (VU). — Hij beweert dat ik een mistgordijn wil neerlaten. Mijn vragen maken hem wellicht zenuwachtig. Het was daarstraks misschien nog wat te vroeg om zijn ware aard te kunnen ontdekken. Ik kan alleen maar zeggen dat ik met mijn vragen duidelijkheid wilde bekomen en de mist wilde laten optrekken.

Ik kan de vice-eerste minister overigens geruststellen. Ik zal mij niet kandidaat stellen voor een functie als hoofd van de nieuw op te richten federale politie.

De heer Tobback, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Dat is dan eindelijk eens goed nieuws voor het koninkrijk.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW CANTILLON AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE KLACHTEN MET BETREKKING TOT DE DUUR VAN DE BEHANDELING VAN PENSIOENDOSSIEREN»

QUESTION ORALE DE MME CANTILLON AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LES DOLÉANCES RELATIVES À LA DURÉE DU TRAITEMENT DES DOSSIERS DE PENSION»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van mevrouw Cantillon aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen.

Minister Derycke antwoordt namens zijn collega.

Het woord is aan mevrouw Cantillon.

Mevrouw Cantillon (CVP). — Mijnheer de voorzitter, het College van federale ombudsmannen besluit in zijn jaarverslag van 1997 dat er heel wat klachten zijn over de duur van de behandeling van pensioendossiers die betrekking hebben op functies uitgeoefend in het onderwijs die geen recht geven op een pensioen van de Schatkist. In dergelijke gevallen moeten, na onderzoek van het dossier, bedoelde prestaties worden bekrachtigd in het stelsel van de sociale zekerheid. Daarvoor moeten de bijdragen van de overheidssector worden overgeheveld naar de privé-sector. In een concreet dossier vernam de betrokkene in juli 1996 dat sommige prestaties in zijn school geen recht geven op een pensioen van de overheidssector. Zijn pensioen ging in op 1 maart 1996, maar in juli 1997 kende hij nog altijd niet het definitieve bedrag van zijn pensioen. Er zijn mij gevallen bekend waar de behandeling van het dossier meer dan drie jaar in beslag heeft genomen.

Aan wat zijn deze lange behandelingsperioden te wijten? Waarom verloopt de overheveling van gegevens tussen het ministerie van Financiën en de Rijksdienst voor Pensioenen zo traag? Welke maatregelen overweegt de minister om een snellere afhandeling van deze dossiers te bewerkstelligen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Derycke.

De heer Derycke, minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, de minister van Volksgezondheid en Pensioenen heeft mij verzocht volgend antwoord te willen meedelen.

De Rijksdienst voor Pensioenen stuurt op regelmatige basis, zowel individuele als collectieve herinneringen aan de administratie der Pensioenen met het verzoek het verlenen van het principieel akkoord voor de overdracht van de bijdragen te bespoedigen. Dit principieel akkoord is vereist om te kunnen overgaan tot een definitieve afhandeling van een dossier.

Ter illustratie wijst de minister erop dat enkel voor het gewestelijk bureau Antwerpen ongeveer 35 dossiers op een dergelijk principieel akkoord wachten. De vroegste individuele aanvraag om overdracht in deze dossiers dateert van 30 juli 1996 en werd sedertdien viermaal herhaald. Dit gebeurde respectievelijk op 29 oktober 1996, op 4 maart 1997, op 27 juli 1997 en op 4 december 1997. Het principieel akkoord bleef tot nu toe evenwel uit.

In de praktijk blijkt dat het merendeel van de vertragingen te wijten is aan de gebrekkige transfers van loopbaangegevens van het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap naar de administratie der Pensioenen. Bij gebrek aan deze gegevens is het voor de administratie der Pensioenen niet mogelijk om vast te stellen of de gepresteerde tijdvakken aanleiding kunnen geven tot toekenning van een pensioen lastens de schatkist.

Het spreekt evenwel voor zich dat de Rijksdienst voor Pensioenen, in afwachting van hogervermeld akkoord, een voorlopige beslissing neemt zodat de aanvrager een voorschot op zijn pensioen kan krijgen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES SUR «LE KOSOVO ET LA RÉUNION DU GROUPE DE CONTACT À ROME»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «KOSOVO EN DE VERGADERING VAN DE CONTACT-GROEP IN ROME»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, le ministre peut-il nous donner son analyse du résultat de la réunion du groupe de contact.

L'évolution militaire serbe est particulièrement inquiétante: bouclage de villages entiers à la frontière albanaise, transport massif de troupes et provocations à l'égard de l'Albanie.

Quels sont les actes diplomatiques posés par notre pays et par le ministre à l'égard de la Yougoslavie et de son ambassadeur à Bruxelles?

M. le président. — La parole est à M. Derycke, ministre.

M. Derycke, ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le président, le groupe de contact a publié une déclaration à l'issue de sa séance tenue à Rome le 29 avril. Le 30 avril, le Conseil «O.T.A.N.» a publié une déclaration sur le Kosovo. Le Conseil «Affaires générales» de l'Union européenne avait tenu un débat sur le Kosovo le 27 avril, tandis que, le 2 mai, ce thème figurait à l'ordre du jour du déjeuner des ministres des Affaires étrangères lors du sommet de l'Union européenne sur l'U.E.M. Le 30 mai, le secrétaire général des Nations unies a soumis son rapport sur le Kosovo au Conseil de sécurité des Nations unies. Cette énumération succincte et non exhaustive illustre combien la diplomatie multilatérale a été mobilisée au sujet de ce thème extrêmement grave et important.

Notre diplomatie opère par le biais des cadres multilatéraux auxquels la Belgique prend part, à l'exception du groupe de contact. La participation belge suit les lignes de conduite suivantes.

Premièrement, le respect des droits de l'homme, en ce compris les droits des minorités à une autonomie substantielle, est universel et ne peut être réduit à une «affaire intérieure». La République fédérative yougoslave — R.F.Y. — s'est d'ailleurs engagée à respecter toutes les conventions internationales en la matière et elle admet devoir se conformer aux normes internationales dans ce domaine. À ce sujet, nous demandons de donner accès aux observateurs internationaux qui veulent se rendre dans la région.

Deuxièmement, les objectifs politiques concernant le statut de la région doivent être atteints par des moyens politiques. Toute violence, de quel côté qu'elle vienne, est à condamner. Les actions et les méthodes de ce que l'on appelle «l'Armée de libération du Kosovo» — l'A.L.K. agit du côté albanais et entretient des liens avec certains hommes politiques albanais que je ne citerai pas — ne peuvent être minimisées.

Cette armée ne peut en tout cas pas recevoir d'aide d'au-delà de ses frontières. Les autorités serbes et de la R.F.Y. portent une responsabilité particulière dans leur monopole d'État sur la violence. Les nouvelles à propos de l'usage excessif de la violence par la police ou par l'armée sont inquiétantes et véridiques.

Troisièmement, il faut donner toutes les chances au dialogue politique. La formulation de conditions préalables irait à l'encontre du but recherché et serait dès lors inacceptable. Une présence internationale lors de telles négociations est tout à fait souhaitable afin d'établir en tout premier lieu un minimum de confiance et de communication. J'espère que les parties trouveront, grâce à une aide internationale, une formule qui permette de désigner une sorte de «facilitateur» pour la première phase des *talks on talks*.

Quatrièmement, la solution au problème du Kosovo doit respecter l'intégrité territoriale de la R.F.Y. Les gouvernements de la R.F.Y. et de la Serbie ont une responsabilité particulière dans la recherche et la promotion d'une solution viable. Nous soutenons, non seulement à la lumière de la dimension universelle des droits de l'homme mais aussi dans un souci de préserver la stabilité de la région, une politique qui exerce une influence positive tout en gardant une pression résolue. Cette politique doit permettre un dialogue patient et ouvrir la perspective que la R.F.Y. puisse avoir accès aux avantages qu'offrent de bonnes relations internationales, une fois que les normes internationales auront été respectées. Tels sont les principes que nous défendons et les atouts dont nous disposons.

Nous pourrions ainsi étudier l'adhésion éventuelle de la R.F.Y. à l'O.S.C.E. Il s'agit d'une possibilité parmi d'autres. En effet, nous pourrions aussi envisager son adhésion à l'Union européenne. Toutefois, vous comprendrez que ce sujet ne soit pas encore évoqué étant donné que la R.F.Y. n'a pas respecté tous ses engagements.

Cinquièmement, je suis particulièrement inquiet d'une déstabilisation éventuelle des frontières. J'insiste dès lors pour que soit effectuée une analyse très précise de ce problème et des options pour éviter cette déstabilisation. Cette analyse est menée en ce moment dans les enceintes militaires.

Quant aux résultats de la récente réunion du groupe de contact, je les synthétiserai de la façon suivante : appel à un dialogue inconditionnel; nécessité de trouver une solution politique basée sur un *enhanced status* pour le Kosovo, c'est-à-dire un statut qui n'implique ni de statu quo ni d'indépendance; condamnation de toute violence excessive dans le chef des autorités yougoslaves et condamnation du terrorisme comme moyen politique; respect de l'intégrité territoriale de la R.F.Y.

En outre, le groupe de contact a clairement stipulé qu'il n'entend pas imposer une solution mais qu'il convient aux deux parties de la négocier.

Finalement, le groupe de contact a plaidé pour que la mission de M. Gonzalez puisse commencer au plus tôt. Comme vous le savez, celle-ci n'a pas encore reçu l'aval de la R.F.Y.

S'agissant des autorités de Belgrade, le groupe de contact — constatant que la R.F.Y. ne s'était pas conformée aux demandes de la communauté internationale — a décidé de procéder au gel des avoirs yougoslaves et serbes à l'étranger. La Russie n'a pas souscrit à cette décision. À mon sens, la position de la Russie à cet égard n'est pas de grande importance. La prochaine réunion du groupe de contact se tiendra ce mois-ci à Paris.

Je formulerai encore quelques observations. Tout d'abord, comme vous le savez, la Belgique a protesté, tout comme d'autres pays, contre le revirement du groupe de contact. Nous avons mené une discussion sévère à ce sujet et Robin Cook a finalement obtenu un mandat des Quinze pour poursuivre ses efforts.

Par ailleurs, il est important à mes yeux que la Russie reste dans le groupe de contact, faute de quoi nous risquons d'assister à une aggravation de la situation. C'est la raison pour laquelle, malgré d'importantes difficultés, nous faisons tout ce qui est possible pour l'y maintenir.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

QUESTION ORALE DE MME LIZIN AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES SUR LE «LE REMBOURSEMENT DES TRAITEMENTS DES MALADIES MÉTABOLIQUES (ET EN PARTICULIER MUCOVISCIDOSE)»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW LIZIN AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN OVER «TERUGBETALING VAN DE BEHANDELING VAN STOFWISSELINGSZIEKTEN (EN MET NAME MUCOVISCIDOSE)»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Lizin au ministre des Affaires sociales.

Le ministre Daerden répondra au nom de son collègue.

La parole est à Mme Lizin.

Mme Lizin (PS). — Monsieur le président, ma question, qui s'adresse à la ministre des Affaires sociales, concerne le remboursement des traitements des maladies métaboliques et, en particulier, de la mucoviscidose.

La ministre peut-elle nous donner l'état exact de la situation actuelle ?

Quelles sont les conditions pour créer un centre ? Faut-il un contrat particulier avec l'I.N.A.M.I. ? Quels sont les spécialistes qui doivent être accessibles dans ces centres ?

Les produits seront-ils enregistrés comme nutriments ou comme produits pharmaceutiques ?

Enfin, certains médicaments restent encore très chers, j'aimerais savoir si l'on peut envisager l'intervention du Fonds spécial de solidarité. Je pense particulièrement au Sabril et à la Biopsterine.

M. le président. — La parole est à M. Daerden, ministre.

M. Daerden, ministre des Transports. — Monsieur le président, par la loi-programme du 22 février 1998, publiée au *Moniteur belge* du 3 mars 1998, la base légale a été posée pour des mesures visant une meilleure prise en charge des maladies chroniques par l'assurance obligatoire soins de santé, notamment pour une intervention dans «les matières et produits de soins à domicile des bénéficiaires souffrant d'une affection grave».

Le 20 mars 1998, le Conseil des ministres a approuvé des mesures spécifiques pour trois pathologies, à la suite de tables rondes tenues avec les représentants des patients concernés. Il s'agit des affections neuro-musculaires, de la mucoviscidose ainsi que des affections métaboliques, qui constituent l'objet de la question de Mme Lizin, et dont la plus connue est sans doute la phénylcétonurie.

Il a été décidé que pour les affections métaboliques, des centres de référence seraient conventionnés avec le Comité de l'assurance du service des soins de santé de l'I.N.A.M.I., sur proposition du Collège des médecins directeurs du même service.

De plus, des produits nutritifs médicaux seront remboursés. Étant donné l'urgence d'intervenir dans le coût élevé de ces produits, un enregistrement n'est pas envisageable dans l'immédiat. Aussi, le remboursement se fera sur la base de la prescription de ces nutriments par les centres de référence qui se porteront garants de leur qualité.

En ce qui concerne les médicaments au sens strict du terme, dont le Sabril, les canaux classiques de remboursement continueront à être envisagés, à savoir soit le remboursement comme spécialité pharmaceutique ou produit marginal, toujours avec des indications précises, soit, si cette modalité n'est pas effective pour l'un ou l'autre motif, l'intervention du Fonds spécial de solidarité.

Les organes compétents du service des soins de santé de l'I.N.A.M.I. — le conseil général et le comité de l'assurance —, se sont depuis lors prononcés favorablement sur les mesures d'exécution des décisions prises par le gouvernement qui relèvent de leur compétence.

Enfin, le collège des médecins-directeurs a commencé la discussion au sujet des centres de référence pour les pathologies spécifiques évoqués ci-avant. C'est au sein de ce collège que seront mises au point, au cours des prochaines semaines, les modalités concrètes des conventions qui seront conclues avec lesdits centres de référence.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE CONCLUSIES VAN DE INFORMATIECOMMISSIE OVER DE MILITAIRES DIE IN HET RWANDA-RAPPORT IN GEBREKE WERDEN GESTELD»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GORIS AAN DE MINISTER VAN LANDSVERDEDIGING OVER «DE RESULTATEN VAN DE INFORMATIECOMMISSIE MET BETREKKING TOT DE OFFICIEREN DIE GENOEMD WORDEN IN HET RWANDA-RAPPORT»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES CONCLUSIONS DE LA COMMISSION D'INFORMATION À PROPOS DES MILITAIRES DONT LE RAPPORT SUR LE RWANDA AVAIT RELEVÉ LES DÉFAILLANCES»

QUESTION ORALE DE M. GORIS AU MINISTRE DE LA DÉFENSE NATIONALE SUR «LES RÉSULTATS DE LA COMMISSION D'INFORMATION À PROPOS DES OFFICIERS CITÉS DANS LE RAPPORT SUR LE RWANDA»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de minister van Landsverdediging.

Ik stel voor de mondelinge vraag van de heer Goris eraan toe te voegen.

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, gevolggend aan de conclusies en aanbevelingen van het Rwanda-rapport, werd door de minister van Landsverdediging begin januari een informatiecommissie opgericht. De bedoeling was dat deze commissie de uitspraken van het rapport zou evalueren en zou onderzoeken hoe de krijgsmacht statutair zou kunnen optreden tegen de topmilitairen die in het Rwandarapport werden genoemd. Tuchtrechtelijk waren er gezien de verjaring van de feiten, geen sancties meer mogelijk.

Begin deze maand antwoordde de minister op een vraag in de Senaat dat het werk van de informatiecommissie, bestaande uit drie luitenant-generaals, zo goed als afgerond was. Inmiddels hebben we vorige week via de pers kunnen vernemen dat het rapport van de informatiecommissie de minister heeft bereikt. Nog volgens de pers zouden een kolonel en een majoor persoonlijk worden genoemd in het verslag van de commissie, voorgezeten door de stafchef van de luchtmacht, generaal Vanhecke. Vijf andere officieren die in het Rwanda-rapport bij naam werden genoemd, zouden van iedere schuld of verantwoordelijkheid zijn vrijgepleit.

In dit verband vraag ik de minister of hij kan bevestigen dat de informatiecommissie, op basis van het Rwanda-rapport, twee hogere officieren in gebreke heeft gesteld. Zo ja, kan hij de namen van de twee officieren, alsook de conclusies van de informatiecommissie, meedelen?

Klopt het verder dat de minister nog een bijkomend advies over het gedrag van de twee militairen wil inwinnen bij een nog op te richten onderzoeksraad? Zal hij het advies van de onderzoeksraad afwachten om uiteindelijk sancties te nemen tegen de betrokken militairen?

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, we vernemen dat het advies van de informatiecommissie is voltooid en reeds aan de minister werd overgezonden. We vernemen eveneens dat de minister in dit verband een onderhoud heeft gehad met de stafchef van de krijgsmacht.

Op 2 april jongstleden heb ik de minister verzocht om ook de Senaat op de hoogte te brengen van de resultaten van de informatiecommissie. Ik had dan ook graag vernomen welk advies de informatiecommissie heeft uitgebracht en of de Senaat kennis kan nemen van dit verslag.

Wat is het resultaat van het onderhoud met de stafchef? Is de minister van plan om op basis van het verslag van de informatiecommissie een onderzoeksraad samen te stellen? Zo ja, welke officieren zullen voor deze onderzoeksraad moeten verschijnen? Welke officieren zullen worden aangeduid om in deze onderzoeksraad zitting te hebben? Wordt er een termijn voor de werkzaamheden van deze onderzoeksraad vastgesteld? Welke sancties kan een onderzoeksraad desgevallend tegen de betrokken officieren nemen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, alvorens in detail te antwoorden op de vragen van de heren Hostekint en Goris, lijkt het mij noodzakelijk nog eens de statutaire context te schetsen van het onderzoek naar de officieren die in het Rwanda-rapport worden genoemd. Ik herhaal dus de informatie die ik enkele dagen geleden niet aan de pers, maar wel aan de kamercommissie voor de Landsverdediging heb verstrekt. De procedure wordt in detail beschreven in het koninklijk besluit van 7 april 1959 betreffende het statuut van de officieren.

Als een hiërarchische overheid van oordeel is dat een officier zich schuldig heeft gemaakt aan feiten die tot zijn ontslag kunnen leiden, brengt hij mij hiervan op de hoogte door middel van een gemotiveerd voorstel. Ik beslis of dit voorstel wordt aanvaard. Bij een positieve beslissing moet de officier voor de onderzoeksraad verschijnen die in eerste instantie moet beslissen of de feiten die hem ten laste worden gelegd, zijn bewezen. Slechts als deze voorwaarde is vervuld, kan ik statutaire maatregelen nemen. In sommige omstandigheden moet de informatiecommissie in de plaats van de hiërarchische overste het gemotiveerde voorstel opmaken. Dit is het geval in het dossier dat ons vandaag interesseert.

Het voorstel van de informatiecommissie werd me vorige week bezorgd. Ik heb het met grote aandacht bestudeerd en heb vastgesteld dat het voorstel niet op alle punten de klaarheid bracht die ik nodig heb om in eer en geweten te kunnen beslissen of ik de procedure al dan niet moet verderzetten. Ik heb de voorzitter van de informatiecommissie dan ook de opdracht gegeven een aanvullend verslag op te stellen met daarin het antwoord op enkele precieze vragen die ik heb gesteld. Ik kan de berichten in de pers dus niet bevestigen. Het werk van de informatiecommissie is nog niet afgerond en ik kan nog geen enkele informatie geven over de teneur van het verslag, noch over de identiteit van de betrokken officieren.

Zoals ik reeds zei, kan ik in dit dossier geen enkele maatregel nemen zonder langs een onderzoeksraad te passeren. Bovendien ben ik gebonden door het antwoord van de onderzoeksraad op de vraag of de feiten zijn bewezen. Het verslag van de informatiecommissie is een wezenlijk onderdeel van het dossier dat aan de onderzoeksraad moet worden voorgelegd. Ik kan het dus niet openbaar maken zonder de privacy en de rechten van de verdediging van de betrokkenen te schenden.

Ik kan de heer Goris bevestigen dat ik de chef van de generale staf geregeld zie en dat tijdens deze ontmoetingen de belangrijke problemen van het departement worden besproken.

Voor de samenstelling van een eventuele onderzoeksraad moet ik eens te meer verwijzen naar het koninklijk besluit van 7 april 1959. De samenstelling hangt af van de graad van de officieren die moeten worden gehoord. De onderzoeksraad werkt zo snel mo-

gelijk, rekening houdend met de voorgeschreven minimumtermijnen die hoofdzakelijk zijn ingegeven door de vrijwaring van de rechten van de verdediging.

Tot slot herhaal ik nogmaals dat de onderzoeksraad zelf geen enkele sanctie kan uitspreken. Haar rol is beperkt tot het beantwoorden van drie vragen. De eerste luidt: zijn de feiten bewezen? Indien deze vraag positief wordt beantwoord, brengt de onderzoeksraad nog een advies uit over de twee volgende vragen: zijn de feiten ernstig en zijn ze verenigbaar met de functie van officier? Indien de onderzoeksraad de feiten bewezen acht, kan ik aan de Koning het ontslag of de pensionering van de betrokken officier voorstellen, hem tijdelijk uit zijn ambt ontheffen of helemaal geen statutaire maatregel nemen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat de minister gebonden is aan een aantal wettelijke regels bij het nemen van sancties tegen hogere militairen. Toch is er ook het Rwandarapport, waaraan een jaar werd gewerkt. Daarin worden niet alleen de militair, maar ook de politiek verantwoordelijken genoemd. Uit het antwoord van de minister leid ik echter af dat het nog een tijdje zal duren alvorens definitieve sancties tegenover militairen worden genomen. We vragen wel sancties, maar geen broodroof of het ontslag van mensen uit hun functie.

Er is de voorbije weken duidelijk heel wat veranderd in het land. In minder dan een week is men er nu wel in geslaagd een onderzoek in te stellen naar de ontsnapping van Dutroux en de verantwoordelijkheden vast te leggen. Er werden sancties geëist tegen de politiek verantwoordelijken. Twee ministers hebben vrijwillig een stap teruggezet.

In het Rwandarapport werd ook de toenmalige minister van Defensie, de heer Delcroix genoemd. Het zou hem tot eer strekken dat hij, in navolging van de ministers Vande Lanotte en De Clerck, op zijn beurt zijn conclusies trekt. Zijn verantwoordelijkheid is immers ondubbelzinnig vastgelegd.

Wat de militairen betreft, vrees ik dat wel de kleine garnalen, maar niet de hoofdverantwoordelijke zullen worden gestraft en dat de heer Charlier de dans zal ontspringen. Hij is wel reeds op pensioen, maar hij bekleedt nog een belangrijke functie bij de NAVO. Dit valt natuurlijk buiten het bereik van de minister van Defensie, maar desalniettemin dring ik erop aan dat hij de politieke en militaire eindverantwoordelijken aanspoort om hun conclusies te trekken. Dit zou een belangrijk signaal zijn voor de publieke opinie en in het bijzonder voor de families van de tien gesneuvelde Belgische militairen. In het Rwandarapport wordt van zeven militairen de verantwoordelijkheid, met inbegrip van het terrein waarop ze in de fout gingen, heel precies vastgelegd. Ik vrees echter dat door wettelijke en andere hinderpalen sancties tegen hen op de lange baan zullen komen. Dit zal andermaal leiden tot ontgoocheling bij de publieke opinie.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goris voor een repliek.

De heer Goris (VLD). — Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister ontgoochelt mij. De commissie heeft dan toch eindelijk zijn advies geformuleerd. Bij het begin van dit jaar zei de minister dat dit nog een kwestie van weken was en enkele weken geleden sprak hij zelfs over «enkele dagen». Nu het advies er is, zegt hij dat het helemaal niet duidelijk is. Aangezien ik de tekst niet ken, kan ik mij daar niet over uitspreken. Misschien stelt de minister daarom terecht een aantal bijkomende vragen. Toch kan ik mij, en samen met mij vele anderen, niet van de indruk ontdoen dat een echt onderzoek op de lange baan wordt geschoven. We gaan immers langzaam naar het zomerreces en misschien verneemen we in het najaar nog wel iets over deze zaak. Ik betreurt dat ten zeerste.

Ik wil de militairen niet op de huid zitten, dat heb ik trouwens in vroegere uiteenzettingen benadrukt. De politiek verantwoordelijken ontsprongen wel de dans. Het stoort mij daarom des te meer dat we ons alleen op de militair verantwoordelijken kunnen concentreren. Als de militairen geblunderd hebben — en volgens

het unaniem goedgekeurd verslag van de Rwanda-commissie van de Senaat is dat voor een aantal onder hen het geval — dan moeten ze daarvan de gevolgen dragen. Het past niet de zaken vooruit te schuiven. Het zou goed zijn voor de rechtszekerheid van de betrokken militairen, voor de instanties die we vertegenwoordigen en voor de publieke opinie dat we een standpunt innemen en deze zaak afsluiten.

In de pers lees ik dat er een aantal namen genoemd worden. De minister wil dit niet bevestigen noch ontkennen. Ik neem aan dat ook admiraal Verhulst wordt genoemd. Als hij voor de onderzoeksraad moet verschijnen, kan deze raad alleen worden samengesteld uit generaals die minstens evenveel anciënniteit hebben als de admiraal. Hoe zal die raad worden samengesteld, wie zal daar deel van uitmaken?

Ik vraag de minister de Senaat in te lichten over wat er gebeurt en ons niet steeds af te wimpelen met antwoorden als: «De werkzaamheden zijn nog niet beëindigd, we zullen nog bijkomende vragen stellen.» Intussen gaan de maanden voorbij. We bewijzen daarmee niemand een dienst, noch de betrokkenen, noch de publieke opinie.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Poncelet.

De heer Poncelet, minister van Landsverdediging. — Mijnheer de voorzitter, met alle respect voor de journalisten wil ik toch opmerken dat we de dagorde van de Senaat niet door de pers laten bepalen. Overigens wil ik mij in deze gevoelige materie strikt houden aan de reglementaire en wettelijke bepalingen.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER D'HOOGHE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE WERKING VAN DE JUSTITIEHUIZEN»

QUESTION ORALE DE M. D'HOOGHE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LE FONCTIONNEMENT DES MAISONS DE JUSTICE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer D'Hooghe aan de minister van Justitie.

Het woord is aan de heer D'Hooghe.

De heer D'Hooghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, een aantal initiatieven inzake de hervorming van Justitie werden reeds afgerond. Ik denk onder meer aan de oprichting van justitiehuisen, die tot doel hebben curatieve en preventieve rechtshulp te verlenen of, met andere woorden, te fungeren als eerstelijnsdienst voor rechtszoekenden.

Op plaatselijk vlak is er veelal reeds een dergelijke dienstverlening uitgebouwd, zodat hier kan worden gewezen op het belang van wederzijdse samenwerking. In dit verband vestigen we de aandacht op de diensten rechtshulp binnen de OCMW's; deze zijn zeer toegankelijk gelet op hun territoriale spreiding.

Een belangrijke rol in de werking van de justitiehuisen wordt toegewezen aan een «Commissie Rechtshulp», waar onder meer zal worden gezocht naar een goede samenwerking tussen alle huidige actoren in het justitiegebeuren. Deze commissie wordt paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van de Orde van Advocaten en van de Verenigingen voor Maatschappelijke Hulp.

Hoe zal de samenwerking met de reeds bestaande lokale initiatieven worden uitgebouwd? Zijn er reeds concrete stappen gedaan op dit vlak?

Hoe zullen de diensten rechtshulp van de OCMW's betrokken worden bij de werking van de justitiehuisen?

Hoe kan bij het werken met een doorverwijzingssysteem worden vermeden dat de cliënten het gevoel krijgen van het kastje naar de muur te worden gestuurd?

In welke mate zullen de diensten rechtshulp van OCMW's in deze commissies vertegenwoordigd zijn? Zal bij de keuze van de vertegenwoordigers van de OCMW's rekening worden gehouden met de geografische representativiteit binnen het gerechtelijk arrondissement?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, het antwoord op de vragen van de heer D'Hooghe ligt eigenlijk vervat in het wetsontwerp inzake rechtshulp dat vorige donderdag door de Kamer werd goedgekeurd en ook nog in de Senaat zal worden besproken. Enerzijds strekt dat wetsontwerp ertoe via de justitiehuizen — waarover de heer D'Hooghe het had — een bijkomend veralgemeend systeem van juridische eerstelijnsbijstand te realiseren. Anderzijds beoogt het een synergie tussen de lokale instellingen en diensten die de juridische eerstelijnsbijstand verlenen, en de juridische tweedelijnsbijstand waar de balie voor zorgt. Het wetsontwerp voorziet voor beide vormen van bijstand in concrete aanzetten. Er zal op het eerstelijnsniveau in elk arrondissement een paritair samengestelde commissie voor juridische bijstand worden opgericht. De commissie wordt ook belast met specifieke opdrachten inzake overleg, coördinatie, onderlinge doorverwijzing en bekendmaken van de lokale dienstverlening.

Voor de samenstelling van de juridische bijstandscmissies zal een beroep worden gedaan op regionale overlegstructuren waarin ook de OCMW's, die rechtshulp verlenen, vertegenwoordigd zijn. Bij de samenstelling van de commissies zal ook gezorgd worden voor een geografische representativiteit.

Het ontwerp maakt een onderscheid tussen twee soorten doorverwijzingen. Iemand kan op het niveau van de juridische eerstelijnsbijstand door een dienst of instelling voor bijstand worden doorverwezen naar een meer gespecialiseerde organisatie. Dit is bijvoorbeeld mogelijk voor huurproblemen, jongerenbegeleiding, schuldbemiddeling, relatieproblemen, vreemdelingenproblemen, consumentenproblemen enzovoort. Daarnaast is het ook mogelijk iemand vanuit het niveau van de eerstelijnsbijstand door te verwijzen naar de tweedelijnsbijstand. Het ontwerp beoogt namelijk het scheppen van een soort filter tussen een universele eerstelijnsbijstand en een geïndividualiseerde en meer gespecialiseerde tweedelijnsbijstand.

Ik respecteer uiteraard het advocatierecht van de Senaat en zal na de definitieve goedkeuring van het ontwerp, een ontwerp van koninklijk besluit aan de Ministerraad voorleggen. Dit zal de samenstelling en de werking van de commissies voor juridische bijstand regelen. Daarnaast zal ik ook de nodige contacten leggen om voor de commissies voor juridische bijstand een representatieve samenstelling te regelen, die door alle betrokken actoren wordt aanvaard.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer D'Hooghe voor een repliek.

De heer D'Hooghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, na de goedkeuring van het ontwerp moet met de betrokken instellingen worden nagegaan hoe het overleg het best kan worden geregeld.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE MME DELCOURT-PÊTRE AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «LA CIRCULAIRE RELATIVE À LA POLITIQUE DES POURSUITES EN MATIÈRE DE DÉTENTION DE CANNABIS»

MONDELINGE VRAAG VAN MEVROUW DELCOURT-PÊTRE AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «DE CIRCULAIRE BETREFFENDE HET VERVOLGINGSBELEID TEN AANZIEN VAN HET BEZIT VAN CANNABIS»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de Mme Delcourt au ministre de la Justice.

La parole est à Mme Delcourt.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, le prédécesseur de M. le ministre a adopté récemment une circulaire relative à la politique des poursuites en matière de détention de cannabis.

Cette circulaire a été à l'origine de nombreux commentaires que je ne voudrais pas reformuler à nouveau. Je me contenterai, monsieur le ministre, de vous poser trois questions précises.

Premièrement, nul n'est censé ignorer la loi. Pourtant, votre circulaire a été présentée et en tout cas ressentie par le grand public comme étant une dépenalisation en matière de détention de cannabis. Cette confusion ne risque-t-elle pas d'être interprétée par les tribunaux comme étant une erreur invincible de droit, de telle sorte qu'aucune poursuite ne puisse désormais aboutir à une condamnation? Des mesures ont-elles été prises pour éviter ce problème juridique?

Deuxièmement, les services de police ont-ils reçu des consignes en matière de poursuites? Si oui, est-il normal de laisser les services de police seuls juges de l'opportunité des poursuites? Si non, votre circulaire ne perd-elle pas tout effet utile?

Troisièmement, monsieur le ministre, la circulaire stipule que «la plus basse des priorités» doit être reconnue aux poursuites pour détention de cannabis à usage privé. Des contrôles seront-ils effectués à l'égard de la politique de chaque parquet, à défaut de quoi la circulaire risque de n'avoir que peu d'effets? Sur quelle base juridique, ces contrôles seront-ils effectués?

M. le président. — La parole est à M. Van Parys, ministre.

M. Van Parys, ministre de la Justice. — Monsieur le président, je remercie Mme Delcourt de sa question. Aucune confusion n'est possible en la matière. En effet, il importe de souligner une nouvelle fois que la directive repose sur le postulat selon lequel la loi sur la drogue n'est pas modifiée. La détention de toutes drogues illégales, indépendamment de la quantité et de la forme, demeure dès lors punissable.

L'objectif primordial de cette directive est la réduction de la consommation de drogue et la diminution du nombre de nouveaux utilisateurs.

Il est dès lors essentiel de définir les limites dans lesquelles la consommation de produits est acceptable et reste contrôlable par la société.

C'est la raison pour laquelle la norme pénale doit être appliquée de manière pondérée non seulement en vue d'éviter toute stigmatisation, exclusion et marginalisation inutile, mais aussi parce que cela permet d'aborder de manière plus ciblée la remédiation des problèmes liés à la drogue.

La première forme de prévention consiste d'ailleurs à diffuser en permanence un signal socio-politique clair et sans équivoque pour attirer l'attention sur le fait que les drogues sont et demeurent inacceptables.

Il convient de continuer à défendre le principe central de la non-utilisation.

La population doit savoir que la consommation de drogue demeure punissable et n'est pas tolérée. La loi se doit de protéger les plus faibles en général et les mineurs en particulier. Il convient de combattre le sentiment de liberté souvent associé à une véritable dépendance engendrée par la consommation de drogue.

La circulaire considère l'usage unique ou occasionnel de drogue comme un seuil critique lorsque celui-ci est dépassé, il y a lieu d'entreprendre toutes les démarches nécessaires et utiles en vue de décourager l'usage de cannabis et autres drogues et d'y mettre un terme.

En ce qui concerne votre deuxième question, les services de police sont informés du contenu de la circulaire par le biais des parquets ou des parquets généraux.

La circulaire ne fait évidemment nulle part mention d'un classement sans suite par les services de police. Par contre, un système de procès-verbaux simplifiés est instauré, mais seulement pour les constats de détention unique ou accidentelle de produits dérivés du cannabis pour consommation personnelle.

Ces procès-verbaux simplifiés seront rédigés, enregistrés, imprimés et sauvegardés, avec leurs annexes éventuelles, par le service de police verbalisant. Les actes ultérieurs y seront joints. L'officier de police judiciaire pourra toutefois s'écarter de cette procédure et dresser un procès-verbal ordinaire sur la base des circonstances matérielles — indices d'un trafic —, des données relatives à la personnalité de l'intéressé — un usage problématique, par exemple — ou d'informations complémentaires relatives à une nuisance sociale. Cette manière de procéder sera évidemment soumise au contrôle du parquet.

En fonction du nombre de ces procès-verbaux, un listing de tous les procès-verbaux simplifiés sera envoyé bimensuellement — ou mensuellement — au parquet, avec indication, pour chaque numéro de notice, des données principales. Le magistrat, en possession de ces listings, pourra, à tout moment, demander les procès-verbaux auxquels il estime qu'il y a lieu de donner suite ou qui peuvent être mis en relation avec des faits antérieurs par le parquet.

Dès lors, il sera fait application du système de la «sélection négative» afin de déterminer si la consommation de drogues doit être considérée comme étant dangereuse, problématique ou à risques. En effet, un procès-verbal simplifié sera uniquement dressé et, éventuellement, classé, dans la mesure où il n'existe aucune contre-indication relative à la quantité et la fréquence de la consommation, aux antécédents et aux aspects physiques et où le caractère unique ou accidentel de l'utilisation ne fait aucun doute.

En ce qui concerne la troisième et dernière question, il convient de préciser que la directive est contraignante pour tous les membres du ministère public, de manière à uniformiser les poursuites. Toutefois, cette directive ne préjuge en rien de la complexité des circonstances matérielles propres à chaque dossier. Par conséquent, un magistrat du parquet peut, en appliquant le principe d'opportunité, déroger à la directive, à condition de motiver sa décision. Toute possibilité de dérogation systématique à la directive est donc exclue. Les chefs de corps et les parquets généraux veilleront comme de coutume à l'application de la circulaire. En outre, le contrôle effectif pourra aussi être réalisé à l'aide d'un instrument de mesure uniforme, qui devra être développé à des fins d'enregistrement et de statistiques. Il sera évidemment fait usage des moyens informatiques mis à la disposition des magistrats pour réaliser ce travail.

M. le président. — La parole est à Mme Delcourt pour une réplique.

Mme Delcourt-Pêtre (PSC). — Monsieur le président, je remercie le ministre pour cette réponse détaillée. J'espère que nous pourrons, après évaluation de l'application de cette circulaire, avancer en la matière par le biais d'une nouvelle législation.

M. le président. — La parole est à M. Van Parys, ministre.

M. Van Parys, ministre de la Justice. — Monsieur le président, nous pourrions évidemment en débattre au sein de la commission de la Justice.

M. le président. — L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER CEDER AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL, AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN AAN DE MINISTER VAN JUSTITIE OVER «GROOTSCHALIGE FRAUDE IN DE SOCIALISTISCHE ZUIL»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. CEDER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR, AU MINISTRE DES AFFAIRES SOCIALES ET AU MINISTRE DE LA JUSTICE SUR «UNE FRAUDE À GRANDE ÉCHELLE DANS DES GROUPEMENTS D'INSPIRATION SOCIALISTE»

De voorzitter. — Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Ceder aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, aan de minister van Sociale Zaken en aan de minister van Justitie.

Het woord is aan de heer Ceder.

De heer Ceder (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, op 12 februari 1998 dienden een aantal ex-werknemers van VZW's en ondernemingen die aanleunen bij de socialistische zuil, bij de gerechtelijke politie te Gent klacht in tegen de onwettelijke activiteiten van hun respectieve werkgevers. Het zal de minister ongetwijfeld interesseren dat het dossier betrekking heeft op zaken die zich in het Gentse afspeelen. In dat dossier is er sprake van grootschalige fiscale en sociale fraude en van misbruik en afwending van subsidies.

De spil van het fraudedossier zou een voormalig kabinetsmedewerker van toenmalig Vlaams minister De Batselier zijn. De persoon in kwestie is voorzitter van de VZW Vezo, een vereniging die is opgericht om advies te geven aan zelfstandige ondernemers en die zodoende vanwege het Vlaams Gewest subsidies ontvingt en een aantal Gesco-statuten heeft toegewezen gekregen. De kosten hiervoor worden door het Vlaamse Gewest gedragen. In de praktijk zouden de aldus tewerkgestelde personen echter worden ingeschakeld in de commerciële activiteiten, onder andere in het incassobureau BVBA Alliantie, de NV Alfinex en de NV Deucalion. Deze firma's moeten zodoende geen sociale lasten betalen. Dit is een prachtig systeem, maar geheel onwettig.

Bij de NV Deucalion, die tegen betaling adviezen verleent in milieuzaken, werken zes personen die eigenlijk zijn aangeworven door de VZW's Vezo en Vecar. De werkelijke leiding is in handen van de levensgezellin van de leider van het netwerk, die tevens familie is van een SP-topfiguur. Hetzelfde geldt voor de NV Alfinex, die geld verdient met het indienen van subsidiedossiers bij het Vlaamse Gewest en ondertussen ook verzekeringen van de socialistische maatschappij PNV aan de man brengt. Het personeel bestaat echter uit mensen die door de VZW Vezo werden aangeworven met subsidies van het Vlaamse Gewest. Tenslotte is er het incassobureau BVBA Alliantie-SPRL Alliance die eveneens het personeel van de genoemde VZW's gebruikt.

Een andere organisatie in deze groep is de VZW Crispi, die ook wordt geleid door dezelfde spilfiguur en die trouwens op een fictief adres is gevestigd. Deze VZW heeft voor een minimale studie een zeer grote subsidie van het Waalse Gewest ontvangen. Ik reken er dan ook op dat de minister van Justitie zal laten onderzoeken in welke mate deze subsidie overeenkomt met de werkelijk geleverde prestaties. Ten slotte zijn bij dit netwerk ook nog twee andere VZW's aangesloten, met name VDZ, die vooral actief is in Wallonië, en Vecar, die zich vooral richt op garagehouders.

Andere personen dienden klacht in omdat ze waren tewerkgesteld in een VZW die niet bleek te bestaan en dus ook niet voldeed aan de voorschriften inzake sociale zekerheid. Het betreft hier de VZW Hocave waarvan de oprichting nooit in het *Belgisch Staatsblad* is verschenen.

We worden geconfronteerd met een wirwar van bedrijven en VZW's die tientallen wetten zouden hebben overtreden. Ik zal de belangrijkste vermoede misdrijven even opsommen. Er is sprake van misbruik en afwending van subsidies, ontduiking van sociale bijdragen, zwartwerk in het bijzonder, BTW-ontduiking via een BTW-carrousel, schriftvervalsing, het achterhouden van gelden aan derden, enzovoort.

De VZW Vezo is aangesloten bij de koepel van de «Vlaamse Socialistische Zelfstandigen» en zou van deze organisatie om onduidelijke redenen 2,5 miljoen hebben ontvangen. Men kan zich afvragen waaraan deze uitzonderlijke gulheid van de socialisten, die over het algemeen liever ontvangen dan geven, te wijten is. Wil de socialistische koepel daarmee vermijden dat de noodlijdende VZW's en bedrijven — noodlijdend omdat het geld wordt verpluisd naar een aantal begunstigen — onderuitgaan en een schandaal veroorzaken? Dit is mogelijk, maar waarschijnlijk is dat bedrag de prijs die de socialistische koepel betaalt voor het ledenbestand van de VZW Vezo, voor het onderbrengen van deze bedrijven in de socialistische zuil. Het is immers duidelijk dat vele

van de bedrijven die een beroep doen op de diensten van Vezo er geen flauw idee van hebben dat deze VZW zich later heeft aangesloten bij de socialisten. Verschillende van de betrokken bedrijfsleiders hebben geen enkele sympathie voor het socialistische gedachtegoed. Integendeel, ze zijn tegen hun wil en zonder het te weten ondergebracht bij de socialistische zuil.

Enkele van de klagers vrezen dat in dit dossier een doofpotoperatie aan de gang is, gelet op de banden met de socialistische zuil. Dit laatste wil ik even toelichten.

De VZW Vezo is lid van een socialistische overkoepeling. De belangrijkste betrokkene is kabinetsmedewerker geweest van de voormalige Vlaamse minister De Batselier. Dat zou geen belangrijk gegeven zijn, ware het niet dat de betrokkene aan iedereen die het wil horen, verklaart dat wat hij daar te weten is gekomen, zijn persoonlijke levensverzekering vormt. Hij rekent erop dat de socialisten hem zullen beschermen om hem te doen zwijgen. Tot de beheerders van de VZW Vezo behoren onder meer de PNV Verzekeringen, zoals iedereen weet van uitgesproken socialistische strekking, en LCS, een vereniging die wordt gedomineerd door Steve Stevaert, de socialistische burgemeester van Hasselt. Ten slotte is de levenspartner van de betrokkene familiaal verwant met een andere topfiguur van de SP. Op zich verdient dat gegeven geen aandacht. De dame in kwestie leidt echter op haar eentje de NV Deucalion, hoewel ze is aangeworven onder een Gesco-staatuut. Ze is dus zelf bij de fraude betrokken.

Er hebben zich overigens merkwaardige zaken voorgedaan in dit dossier, die wijzen op de medeplichtigheid van bepaalde personen in overheidsdienst of op politieke bescherming. Zo werden sommige personen in het zwart tewerkgesteld zonder dat de sociale inspectie dit heeft kunnen opmerken. Wanneer er een controle werd uitgevoerd, was de spilfiguur — de leider van het netwerk — ten minste veertien dagen vooraf op de hoogte van deze controles.

Hoe is het mogelijk dat personen een jaar lang kunnen worden tewerkgesteld door een VZW die niet bestaat, met name de VZW Hocave, en dat zulks niemand opvalt? Onmiddellijk na de klachten kon een van de klagers persoonlijk vaststellen dat een deel van de boekhouding van de betrokken bedrijven in aller ijf werd weggehaald, nog vóór een officiële daad van onderzoek tegenover de verdachten was gesteld. Ze konden of mochten dus eigenlijk niet op de hoogte zijn van het onderzoek.

Hoe is het mogelijk dat de betrokken VZW's er gedurende een langere periode in slagen Gesco-statuten, gesubsidieerd door het Vlaamse Gewest en bedoeld om de bedrijfswereld gratis te helpen, te gebruiken voor commerciële activiteiten? Hoe kan het dat dit niet werd gecontroleerd? Het was uiteraard in de eerste plaats de taak van de gewestelijke overheid om de controle uit te voeren. Deze vaststelling wijst op verregaande laksheid of — erger nog — bescherming. De lonen werden nooit uitbetaald op de wettelijk vastgelegde tijdstippen. De sociale inspectie heeft dit trouwens verschillende keren kunnen vaststellen, maar is nooit opgetreden.

Graag kreeg ik van de minister van Justitie een antwoord op de volgende vragen.

Ten eerste, loopt er een onderzoek tegen de VZW Vezo? Wordt dit onderzoek uitgebreid naar de koepelorganisatie, met name de Vlaamse Socialistische Zelfstandigen? Is er ook een onderzoek aan de gang naar de andere bedrijven en verenigingen in dit netwerk, de NV Alfinex, de BVBA Alliantie, de VZW Hocave, de VZW Crispi, de VZW Vecar en de NV Deucalion?

Ten tweede, werd er een onderzoek ingesteld naar misbruik en afwijking van subsidies vanwege het Vlaamse Gewest of van andere overheden door de betrokken ondernemingen? Loopt er een onderzoek naar zwart werk of sociale fraude bij de betrokken ondernemingen? Loopt er een onderzoek naar fiscale fraude?

Ten derde, zijn er klachten van bedrijven die gebruik hebben gemaakt van de diensten van onder andere de BVBA Alliantie? Handelen deze klachten over het achterhouden van gelden van derden?

Ten vierde, zijn er pogingen tot beïnvloeding van of inmenging in dit dossier door leden van de socialistische partij of van de socialistische zuil vastgesteld?

Een volgende reeks van vragen zijn gericht aan de minister van Sociale Zaken.

Is er een onderzoek aan de gang van de Sociale Inspectie naar zwart werk bij de betreffende VZW's of door andere verenigingen die geen RSZ-nummer hebben? Klopt het dat de Sociale Inspectie verscheidene keren heeft kunnen vaststellen dat in de betreffende VZW's en ondernemingen de lonen en vakantiegelden nooit op de wettelijk voorziene termijnen werden uitbetaald? Waarom werd er dan niet opgetreden?

De spilfiguur van de fraude, de voormalige kabinetsmedewerker van De Batselier, werd telkens vooraf verwittigd van controles op zwart werk. Is er een intern onderzoek op de betrokken diensten bezig naar deze praktijken?

Zijn de connecties die de spilfiguur van deze organisaties en zijn levenspartner onderhouden met de SP en de socialistische zuil de reden voor de gebrekkige controle op de bovenvermelde activiteiten?

Ten slotte de volgende vraag aan de minister van Financiën: is de BBI een onderzoek gestart naar fiscale fraude, in het bijzonder BTW-fraude? Volgens sommige berichten is er sprake van een BTW-carroussel waarbij een wirwar van bedrijven en VZW's is betrokken.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik heb terzake inlichtingen ingewonnen bij de procureur-generaal te Gent, die op zijn beurt informatie heeft gevraagd aan de procureur des Konings te Gent.

Ik kan de Senaat op het ogenblik nog niet veel informatie meedelen. Ik kan wel bevestigen dat er een opsporingsonderzoek werd geopend ingevolge een klacht van een aantal ex-werknemers van diverse verenigingen en VZW's die werd geformuleerd bij de brigade van gerechtelijke politie te Gent. De tenlasteleggingen die door de klagers worden geuit, betreffen zowel misdrijven van gemeen recht als sociale inbreuken.

Op het ogenblik wordt het strafonderzoek georganiseerd en worden de klachten verder geanalyseerd. De klagers zullen vervolgens opnieuw worden gehoord, ten einde hun klacht desgevallend verder toe te lichten en te expliciteren. Er zal ook een financieel onderzoek gebeuren, teneinde een inzicht te verwerven in de diverse organisaties, hun doel, hun structuur, hun personeel en hun boekhouding. Daarna zal de ernst van de klachten opnieuw worden geëvalueerd en zal door het parket te Gent een strategie worden uitgebouwd over het verder te voeren onderzoek.

Samen met de procureur-generaal te Gent, betreur ik de ruchtbaarheid die aan de zaak wordt gegeven. Deze lijkt mij zonder enige twijfel weinig bevorderlijk voor het goede verloop van het strafonderzoek.

Ik wil toch de gegevens meedelen waarover ik beschik. Aangezien het hier over een gerechtelijk onderzoek gaat, kan ik onmogelijk uitleg geven over de strategie die bij het gerechtelijk onderzoek zal worden gevolgd.

De minister van Sociale Zaken heeft mij gevraagd het volgende mee te delen als antwoord op de vraag die de heer Ceder haar heeft gesteld.

De Sociale Inspectie van het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu heeft de minister laten weten dat om deontologische redenen, met name het beroepsgeheim, geen inlichtingen mogen worden verstrekt over individuele dossiers van de Sociale Inspectie.

De Inspectiedienst van de Rijksdienst van de Sociale Zekerheid heeft de minister laten weten dat hij bij deze zaak nog niet werd betrokken.

Namens de minister van Financiën kan ik mededelen dat het ministerie van Financiën slechts kennis kreeg van een klacht die zou zijn ingediend bij de gerechtelijke politie te Gent ingevolge de vraag om uitleg. De minister van Financiën heeft de administratie van de Bijzondere Belastinginspectie dan ook de opdracht gegeven een onderzoek te openen naar de door de senator Ceder meegedeelde feiten.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Ceder.

De heer Ceder (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat ik niet wordt gevisieerd door het beklag van de minister over de ruchtbaarheid die aan deze zaak werd gegeven. Nog vóór er in de pers enig artikel over deze zaak verscheen, was ik er reeds van op de hoogte. Ik had mij voorgenomen om eerst contact op te nemen met de verantwoordelijke bij het parket belast met het onderzoek, vooraleer deze zaak in de openbaarheid te brengen. Zowat een maand geleden moest ik echter vaststellen dat de regionale televisiezender van Gent deze zaak heeft vermeld en dat er vervolgens ook artikels over verschenen in *De Standaard* en in *De Morgen*. Pas dan nam ik het besluit om hierover een vraag om uitleg te stellen; ik deel immers de bekommernis van de minister om het onderzoek niet te benadelen door ongewenste publiciteit.

Aangezien het om een bijzonder flagrant geval van fraude en oplichting gaat, kunnen er mijns inziens slechts twee hypothesen in overweging worden genomen: ofwel is er sprake van bescherming uit de socialistische hoek — al kan ik dat vooralsnog niet staven — ofwel gaat het om verregaande laksheid van verscheidene administraties, waaronder het Vlaams Gewest, het ministerie van Financiën en het ministerie van Sociale Zaken. Het is immers ondenkbaar dat op een zo grote schaal personen in het zwart worden tewerkgesteld, dat op een even grote schaal misbruik wordt gemaakt van het Gesco-statuut en van gelden van derden zonder dat ook maar iemand erover valt dat aanwervingen en tewerkstellingen worden georganiseerd door niet-bestaande VZW's. Een kleine kruidenier zou bij dergelijke overtredingen onmiddellijk worden aangepakt en door de mand vallen.

De minister heeft geantwoord dat het gerechtelijk onderzoek loopt. Ik kan uiteraard begrip opbrengen voor de geheimhouding van het onderzoek, maar zal te gepasten tijde terugkomen op dit dossier.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Van Parys.

De heer Van Parys, minister van Justitie. — Mijnheer de voorzitter, ik beklemtoon opnieuw dat het geven van ruchtbaarheid aan deze zaak, het onderzoek ernstig nadeel kan berokkenen. Voorts heeft iedereen er belang bij dat de gerechtelijke macht het onderzoek in alle onafhankelijkheid kan voeren. Wie daartoe een bijdrage kan leveren, moet dat uiteraard ook doen. Alleen door een onafhankelijk onderzoek kan blijken wat waar en wat onwaar is. De gerechtelijke macht moet een onderscheid maken tussen wat recht en wat krom is. Daarin bestaat precies haar opdracht.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Wij zetten onze werkzaamheden voort vanmiddag om 14.30 uur.

Nous poursuivrons nos travaux cet après-midi à 14 h 30.

De vergadering is gesloten.

La séance est levée.

(De vergadering wordt gesloten om 11.55 uur.)

(La séance est levée à 11 h 55.)

SÉANCE DE L'APRÈS-MIDI — NAMIDDAGVERGADERING

PRÉSIDENTE DE M. MAHOUX, PREMIER VICE-PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER MAHOUX, EERSTE ONDERVOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 45.
De vergadering wordt geopend om 14.45 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Jeanmoye, Maximus, Mayence-Goossens, Sémer, MM. Delcroix, Destexhe, Hotyat, Istasse, Lallemand, Olivier et Vautmans, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Jeanmoye, Maximus, Mayence-Goossens, Sémer, de heren Delcroix, Destexhe, Hotyat, Istasse, Lallemand, Olivier en Vautmans, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN

Kamer van volksvertegenwoordigers

MESSAGES

Chambre des représentants

De voorzitter. — Bij boodschappen van 30 april 1998 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 30 april 1998 werden aangenomen:

Artikel 77

Wetsontwerp betreffende de juridische eerste- en tweedelijnsbijstand.

— Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.

Artikel 78

1° Wetsontwerp tot wijziging, wat de vergoeding van slachtoffers van opzettelijke gewelddaden gepleegd vóór 6 augustus 1985 betreft, van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 4 mei 1998; de uiterste datum voor evocatie is dinsdag 19 mei 1998.

2° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroepsofficieren van de land-, de lucht-, de zeemacht en de medische dienst en der reserveofficieren van alle krijgsmacht delen en van de medische dienst.

— Het wetsontwerp werd ontvangen op 4 mei 1998; de uiterste datum voor evocatie is dinsdag 19 mei 1998.

Kennisgeving

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 46 van de wet van 10 april 1971 betreffende de arbeidsongevallen.

— De Kamer heeft het ontwerp aangenomen op 30 april 1998 zoals het haar door de Senaat werd overgezonden.

Par messages du 30 avril 1998, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du 30 avril 1998:

Article 77

Projet de loi relative à l'aide juridique de première et de deuxième ligne.

— Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.

Article 78

1° Projet de loi modifiant la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres en ce qui concerne l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence commis avant le 6 août 1985.

— Le projet de loi a été reçu le 4 mai 1998; la date limite pour l'évocation est le mardi 19 mai 1998.

2° Projet de loi modifiant la loi du 1er mars 1958 relative au statut des officiers de carrière des forces terrestre, aérienne et navale et du service médical, ainsi que des officiers de réserve de toutes les forces armées et du service médical.

— Le projet de loi a été reçu le 4 mai 1998; la date limite pour l'évocation est le mardi 19 mai 1998.

Notification

Projet de loi modifiant l'article 46 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail.

— La Chambre a adopté le projet le 30 avril 1998 tel qu'il lui a été transmis par le Sénat.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Arbitragehof — Cour d'arbitrage

De voorzitter. — Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van het beroep tot vernietiging van de artikelen 133, 136 en 138 van de wet van 22 februari 1998 houdende sociale bepalingen (betreffende de heffing op de omzet van sommige farmaceutische producten), ingesteld door de VZW Agim en anderen (rolnummer 1317).

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat le recours en annulation des articles 133, 136 et 138 de la loi du 22 février 1998 portant des dispositions sociales (concernant la cotisation sur le chiffre d'affaires de certains produits pharmaceutiques), introduit par l'A.S.B.L. Agim et autres (numéro du rôle 1317).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof aan de voorzitter van de Senaat kennis van:

1. de prejudiciële vragen over artikel 8, § 2, vierde lid, van de wet van 10 juli 1996 tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, gesteld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel (rolnummers 1210, 1282, 1313 en 1323, samengevoegde zaken);

2. de prejudiciële vraag over de artikelen 43 en 44 van het Wetboek van Strafvordering en 962 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel (rolnummer 1324).

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat:

1. les questions préjudicielles relatives à l'article 8, § 2, alinéa 4, de la loi du 10 juillet 1996 modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, posées par le Tribunal de première instance de Bruxelles (numéros du rôle 1210, 1282, 1313 et 1323, affaires jointes);

2. la question préjudicielle relative aux articles 43 et 44 du Code d'instruction criminelle et aux articles 962 et suivants du Code judiciaire, posée par la Cour d'appel de Bruxelles (numéro du rôle 1324).

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Akkoord van Schengen — Accord de Schengen

De voorzitter. — Overeenkomstig artikel 2, eerste lid, 1°, van de wet van 18 maart 1993 houdende goedkeuring van de Overeenkomst ter uitvoering van het Akkoord van Schengen van 14 juni 1985, heeft de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, bij brief van 23 april 1998, aan de Senaat overgezonden, de agenda, evenals de bijhorende bescheiden, van de vergadering van het Uitvoerend Comité, ingesteld bij artikel 131 van de genoemde overeenkomst, die werd gehouden te Brussel op 21 april 1998.

Conformément à l'article 2, alinéa 1er, 1°, de la loi du 18 mars 1993 portant approbation de la Convention d'application de l'Accord de Schengen du 14 juin 1985, le vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur a transmis au Sénat, par lettre du 23 avril

1998, l'ordre du jour, ainsi que les documents y annexés, de la réunion du Comité exécutif instauré par l'article 131 de la convention précitée, qui s'est tenue à Bruxelles le 21 avril 1998.

— Neergelegd ter griffie.

Dépôt au greffe.

NON-EVOCATIES — NON-ÉVOCATIONS

De voorzitter. — Bij boodschappen van 5 mei 1998 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet-geëvoeerde wetsontwerpen:

1° Wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten.

2° Wetsontwerp tot wijziging van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de arbitrage.

3° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van de Vlaamse Raad, de Waalse Gewestraad, de Brusselse Hoofdstedelijke Raad en de Raad van de Duitstalige Gemeenschap.

4° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 19 mei 1994 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de verkiezing van het Europees Parlement.

5° Wetsontwerp tot wijziging van artikel 104, 3°, b), van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992.

6° Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 8 augustus 1981 tot oprichting van het Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers en van de Hoge Raad voor Oorlogsinvaliden, Oud-strijders en Oorlogsslachtoffers.

Par messages du 5 mai 1998, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, les projets de loi non évoqués qui suivent:

1° Projet de loi modifiant la législation relative aux pensions et rentes de guerre.

2° Projet de loi modifiant les dispositions du Code judiciaire relatives à l'arbitrage.

3° Projet de loi modifiant et complétant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour les élections du Conseil de la Région wallonne, du Conseil flamand, du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale et du Conseil de la Communauté germanophone.

4° Projet de loi modifiant la loi du 19 mai 1994 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection du Parlement européen.

5° Projet de loi modifiant l'article 104, 3°, b), du Code des impôts sur les revenus 1992.

6° Projet de loi modifiant la loi du 8 août 1981 portant création de l'Institut national des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre, ainsi que du Conseil supérieur des invalides de guerre, anciens combattants et victimes de guerre.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — De volgende voorstellen werden ingediend:

A. Wetsvoorstel

Artikel 81

Wetsvoorstel houdende uitbreiding van verschillende werkgelegenheidsbevorderende maatregelen tot de werklozen wier recht op werkloosheidsuitkeringen is geschorst met toepassing van de artikelen 80 tot 88 van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering (van mevrouw Delcourt-Pêtre).

B. Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie betreffende de goedkeuring van het Verdrag van Amsterdam (van de heer Hostekint).

Les propositions ci-après ont été déposées :

A. Proposition de loi

Article 81

Proposition de loi visant à étendre le champ d'application de diverses législations d'aide à l'emploi aux chômeurs dont le droit aux allocations de chômage est suspendu en application des articles 80 à 88 de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage (de Mme Delcourt-Pêtre).

B. Proposition de résolution

Proposition de résolution relative à l'approbation du Traité d'Amsterdam (de M. Hostekint).

Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

VRAGEN OM UITLEG — DEMANDES D'EXPLICATIONS

Indiening — Dépôt

De voorzitter. — Het bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van de heer Ph. Charlier aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de zwarte handel in honden afkomstig van Slovakije»;

2. van de heer Goris aan de minister van Justitie over «het verbod tot wapendracht van de bijzondere veldwachters»;

3. van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de werking van het Centrum voor Recrutering en Selectie».

Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.

Le bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1. de M. Ph. Charlier au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «le trafic de chiens en provenance de Slovaquie»;

2. de M. Goris au ministre de la Justice sur «l'interdiction de port d'armes par les gardes-champêtres particuliers»;

3. de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «le fonctionnement du Centre de recrutement et de sélection».

Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.

DE POLITIEKE TOESTAND
EN DE DOOR TE VOEREN HERVORMINGEN

Debat

LA SITUATION POLITIQUE
ET LES RÉFORMES À RÉALISER

Débat

De voorzitter. — Aan de orde is het debat over de politieke toestand en de door te voeren hervormingen.

L'ordre du jour appelle le débat sur la situation politique et les réformes à réaliser.

De bespreking is geopend.

La discussion est ouverte.

Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, de malaise in de Belgische politie- en justitiewereld is eigenlijk niet recent, maar de publieke aandacht ervoor is dat wel. Reeds in het midden van de jaren 80 hebben het Heizeldrama en de daarop volgende onderzoeken de inefficiëntie van het politieapparaat op het gebied van de openbare ordehandhaving duidelijk aan het licht gebracht. Ik zal hier niet de volledige geschiedenis overlopen, want zoals men weet zijn we vandaag gebonden aan een uitdrukkelijke tijdslimiet. Voor een overzicht van de geschiedenis verwijs ik dus naar de veelvuldige publicaties met alle mogelijke commentaren die daarin zijn opgenomen.

Vandaag wil ik alleen een aantal grote lijnen schetsen. Hierbij verwijs ik graag naar wat men de eerste «Bendecommissie» is gaan noemen. Deze commissie heeft eigenlijk al duidelijk aangevoeld dat de Belgische veiligheidsstructuren onaangepast zijn. Wanneer we de lijn van de evolutie van het Belgisch veiligheidsapparaat volgen, die reeds begint in de 18e eeuw met de oprichting van de rijkswacht in 1794, dan moeten we vaststellen dat hervormingen steeds verband hielden met trauma's. Telkens als men een trauma opliep, kwam er een hervorming. Ik geef een aantal voorbeelden. De gerechtelijke politie werd na de Eerste Wereldoorlog opgericht, omdat er toen reeds sprake was van witteboordencriminaliteit, die voor de rijkswacht te moeilijk was, zo staat in het verslag over het koninklijk besluit aan de Koning. Daarom had men een politiedienst nodig die anders gestructureerd was dan de rijkswacht. Na de Tweede Wereldoorlog werden de bewakings- en opsporingsbrigades opgericht. Het speciaal interventieescadron na de aanslag op Israëliische atleten in München. Eerlijkheidshalve moet ik erbij vermelden dat de 23e brigade van de gerechtelijke politie werd opgericht nadat de toenmalige minister van Justitie naar de Verenigde Staten was gereisd en vond dat er een soort van FBI nodig was. Voordien ging nog een andere minister naar de Verenigde Staten en maakte daar de terechte analyse dat de georganiseerde misdaad naar Europa zou komen en hij dus infiltranten nodig zou hebben. Zo werd het *Bureau d'informations criminelles* opgericht (BIC). Telkens leidden dramatische ervaringen dus tot gedeeltelijke hervormingen.

Belangrijk is wel dat de burger, in wiens naam we hier tenslotte zitten, nooit zo emotioneel heeft gereageerd als na de ontdekking van een aantal gruwelijke misdaden, die echter — laten we eerlijk zijn — zo oud zijn als de mensheid zelf en wellicht zolang zullen bestaan als er mensen zijn. De reden van deze emotionele reactie ligt mijns inziens voor de hand. Bij de ontvoering, het misbruik en de doding van de kinderen waren de slachtoffers zeer duidelijk te identificeren en konden de burgers zich ook zeer goed inleven in de situatie van deze slachtoffers. Dat gaf aanleiding tot de emotionele uitbarsting die uiteraard veel diepere gronden heeft dan de loutere misdrijven die de aanleiding daartoe hebben gegeven.

Wanneer we aan hervormingen denken, moeten we die emotionaliteit toch enigszins relativeren. Hervormingen waren noodzakelijk, ook zonder de feiten die aanleiding hebben gegeven tot de algemene uiting van wantrouwen ten opzichte van politie, gerecht en iedere vorm van gezag. We doen een oproep tot iedereen om niet in de val van de emotionaliteit te trappen bij het opzetten van nieuwe structuren. De echte noden van de hedendaagse maatschappij moeten worden onderkend alvorens nieuwe structuren te formuleren. Als we erin slagen de noden, zelfs de subjectieve noden van de burgers te lenigen, dan kunnen we het vertrouwen herwinnen. Precies dat vertrouwen is noodzakelijk voor het functioneren van een democratische maatschappij, een democratische rechtsstaat.

Een traumatische ervaring helen vraagt niet alleen tijd, maar ook vertrouwensheppende maatregelen en een bewijs dat degenen die verantwoordelijk worden geacht hun vergissing of fouten inzien. Of men het nu graag heeft of niet, in de ogen van de publieke opinie volgt op een schuld, zelfs maar een veronderstelde schuld, het boeteprincipe. Sommige politieke verantwoordelijken namen ontslag. De chef van de rijkswacht deed een stap opzij, alhoewel die in de realiteit nog niet is uitgevoerd want de persoon in kwestie vervult nog altijd zijn functie. De betrokkenen hebben het in elk geval begrepen en dat verdient respect. De rechterlijke macht vergist zich evenwel als zij meent zonder een weliswaar

symbolische boetedoening het vertrouwen van de bevolking te kunnen terugwinnen. Het is erg betreurenswaardig dat hij die een symboolfunctie vervulde en het falen van het gerechtelijk apparaat belichaamt zich verschuilt achter een valse en misbegrepen Europese onafhankelijkheid om zijn handen in onschuld te wassen. Pilatus heeft door de eeuwen heen nooit op begrip, laat staan op sympathie van de burger, kunnen rekenen!

De kennis van de geschiedenis, vooral van de recente geschiedenis, mag niet leiden tot een permanent kankeren op de begane vergissingen en fouten. Het belang van de ervaring ligt precies in de lessen die er voor de toekomst uit voortspruiten. De vooruitgang bestaat uit het voortbouwen op de verworven kennis. Op basis daarvan tracht ik een beleid te schetsen dat aan het belangrijkste verlangen van de burger, het verlangen naar veiligheid en rechtszekerheid, kan tegemoet komen. Dit vereist in de eerste plaats een globale aanpak. Door een verouderde interpretatie van het principe van de scheiding der machten werd de veiligheidsproblematiek steeds zeer eng benaderd. De politie werd steeds los van de magistratuur behandeld, zonder er rekening mee te houden dat het gaat om verschillende fasen in een proces. Dit proces begint bij het verinnerlijken van de normen, bij de sociale controle, de preventie, de proactieve en de reactieve recherche, de vervolging en de bestraffing. Deze elementen kunnen niet los van elkaar worden beschouwd zonder het risico te lopen dat de hervormingen zonder resultaat blijven. Ik verwijs opnieuw naar de verschillende parlementaire onderzoekscommissies die daarvan tal van voorbeelden hebben gegeven.

In het kader van een dergelijke globale visie moet de maatschappelijke functie van politie en gerecht worden omschreven. Alleen op basis daarvan kan men de nodige structuren precies uittekenen. Ten slotte moet de maatschappij binnen haar mogelijkheden de middelen ter beschikking stellen om deze structuren goed te laten werken. Met andere woorden, politie en gerecht hebben niet de maatschappelijke taak normen te formuleren, maar wel ze te doen naleven. Politie en gerecht zijn geen doel op zich, maar hebben slechts zin in de mate dat ze een relevante bijdrage leveren tot de gemeenschap waarvan ze de normen beschermen.

We moeten komen tot een efficiënte en democratisch werkende politie. De maatschappelijke functie hiervan kan ik onmogelijk volledig omschrijven in het korte tijdsbestek dat mij is toegewezen. Ze kan worden samengevat in één zin: «De politie heeft tot taak de burger te beschermen.» Dat houdt in dat ze het gevoel van onveiligheid, dat ook leeft bij de grote massa die zich aan de normen houdt, moet helpen wegnemen. Precies dat gevoel brengt sommige normbewuste burgers er immers toe zelf normen te overtreden. De reële veiligheid moet dus worden verbeterd.

Dit kan alleen maar wanneer we tegemoet komen aan de vraag naar een lokale bereikbare politie die instaat voor de globale politiezorg en die niet steeds naar een derde instantie verwijst. Dit vraagt een politie waarop iedere burger 24 uur op 24 uur een beroep kan doen. Die politiefunctie moet daarom worden waargenomen door één dienst. Er is geen enkele reden behalve misschien een historische, om verschillende politiediensten met overlappende taken in stand te houden. Deze ene politiedienst moet in de eerste plaats beantwoorden aan een aantal basisbehoeften.

Ten eerste moet hij instaan voor een globale politiezorg waardoor de burger de indruk krijgt dat hij gehoor vindt bij de afgevaardigden van de overheid die in zijn naam zijn veiligheid moet verdedigen. Dit is een zeer belangrijk punt bij de taakomschrijving van de politie.

Ten tweede moet de politie bevolkingsgericht en niet gezagsgericht zijn, hoewel haar optreden gebeurt in het kader van de gezagsuitvoering van de bestuurlijke en justitiële overheden. Het optreden van de politie moet in een democratie gebaseerd zijn op de wet. Dit houdt in dat de nodige wettelijke bepalingen voorhanden zijn. Ik denk hier bijzonder aan de speciale politietechnieken, waarvoor nog altijd geen wettelijk kader is vastgelegd. Het optreden moet niet alleen legaal, maar ook legitiem zijn. De politie moet haar optreden steeds legitimeren, dat wil zeggen aantonen dat dit gebeurt in het kader van de haar toebedeelde maatschappelijke opdracht, zijnde de bescherming van de burger.

Een goede lokale politiezorg vraagt één lokale politiedienst en geen zeventien verschillende. Bij het uittekenen van de politiestructuur wordt in het land al te vaak vertrokken van wat er op het ogenblik bestaat. Al te gemakkelijk gaat men er vanuit dat er nu eenmaal een gemeentepolitie bestaat en dat er sinds 1794, nog ten tijde van het Franse keizerrijk, al een rijkswacht bestaat en we bijgevolg moeten nagaan hoe deze diensten kunnen samenwerken. Dat is een fout uitgangspunt. Bovendien is er geen enkele logica in de ontwikkeling van de Belgische politiediensten. Deze diensten zijn historisch gegroeid en daarbij hebben verschillende trauma's een rol gespeeld. De vermeerdering van het aantal politiemensen of -diensten werd lang als de oplossing voorgesteld. Vandaag zijn er veel politiemensen en -diensten maar ligt de opsporingsgraad zeer laag en is het onveiligheidsgevoel bij de burger heel sterk. Dit bewijst dus dat deze maatregelen geen oplossing kunnen bieden.

De enige oplossing bestaat erin, vertrekkend van het idee van de bescherming van de burger, het bestaande te vergeten, een nieuwe, degelijke structuur uit te tekenen en daarna de huidige politiemensen in deze nieuwe structuur op te nemen. Dit voorstel werd recentelijk verdedigd.

De burger voelt zich immers het meest onveilig in het gewone dagelijkse leven. De georganiseerde misdaad tast de structuren van de maatschappij veel zwaarder aan, maar het is de gewone, veel voorkomende criminaliteit die de burger het meest treft en hem het gevoel van kwetsbaarheid, onverdedigbaarheid en onmacht geeft. De lokale politie moet bijgevolg dit gevoel en bestrijden door de globale politiezorg waar te nemen. Dit houdt niet alleen de openbare ordehandhaving in en het regelen van het verkeer, maar ook recherche. Het takenpakket van de lokale politie mag niet beperkt worden tot louter bestuurlijke activiteiten, maar moet ook de recherche omvatten. Nu bestaan er trouwens reeds in alle gemeentelijke polities van een zekere omvang zogeheten opsporingsdiensten of -brigades.

Ook cijfermatig wordt dit bewezen. In de Europese landen wordt algemeen aanvaard dat 12 % van de politie-ambtenaren moeten worden ingezet voor recherche. In België zouden dus van de 36 000 politiemensen er 4 320 moeten worden belast met opsporingsopdrachten. De bewakings- en opsporingsbrigades en de gerechtelijke politie samen tellen ongeveer 2 500 mensen. Dit is duidelijk te weinig. Het verrichten van recherche-opdrachten op lokaal niveau is erg belangrijk voor het verzekeren van de band tussen de lokale en de federale politiediensten.

Voor alle verschillende politiediensten mag er maar één statuut, één systeem van graden en één tuchtsysteem bestaan. De politieke overheid moet geen tuchtsancties opleggen aan politie-ambtenaren. Dat is voor haar alleen maar nadelig. Bij de rijkswacht werden de tuchtsancties trouwens al gedeeltelijk losgekoppeld van de politieke overheid. Er moet ook een identiek verloningssysteem komen, eventueel met vorken. De politiediensten moeten een duidelijke verantwoordelijkheid krijgen waarbij de bestuurlijke overheid moet optreden op het bestuurlijke vlak en de gerechtelijke overheid op het justitiële vlak. De dagelijkse leiding van een politiedienst behoort tot de taken van een politiechef, die daarvoor uiteraard verantwoording moet afleggen aan de politieke en justitiële overheden.

Het is evident dat er zowel een interne als een externe controle moet zijn. Die controle is erg belangrijk in een democratie. In een democratische rechtsstaat dient ieder gezag gecontroleerd te worden en aangezien aan de politie het monopolie van het legale gezag wordt toegekend, dient ook zij aan controle te worden onderworpen.

Vooraleer iets te zeggen over de federale diensten waar het probleem minder ingewikkeld is, wens ik nog even een argument te weerleggen dat door de voormalige minister van Binnenlandse Zaken in de radio naar voren werd gebracht. De heer Vande Lanotte pleit ervoor om in een systeem van lokale politie zonder reserve-eenheid op het nationale niveau, een soort CRS of een oproerpolitie in het leven te roepen. Dit argument is onjuist en kan zelfs worden bewezen aan de hand van de huidige beleidsvoering van de rijkswacht. De rijkswacht heeft ongeveer 4 000 manschappen die nationaal ter beschikking stonden, overgeheveld naar de brigades om de concurrentie met de gemeentepolitie aan te kunnen.

Bovendien worden alle manifestaties, zowel betogingen, stakingen als eventuele rellen bij voetbalwedstrijden op voorhand aangekondigd. Het is dus niet nodig over een aanzienlijke reserve voor ordehandhaving te beschikken. Wel moet hiervoor een beroep kunnen worden gedaan op een aantal politieagenten. Daarvoor bestaan er echter heel wat technieken. Ik denk bijvoorbeeld aan de Nederlandse techniek van de mobiele eenheden waarbij in alle korpsen een aantal agenten beneden een zekere leeftijd ter beschikking wordt gehouden om, wanneer nodig, in de naburige korpsen bij te springen.

Ik las ten slotte in de revue van de rijkswacht dat de rijkswacht ongeveer één miljoen manuren zou hebben besteed aan ordehandhaving. Dat vertegenwoordigt niet meer dan 5 % van de globale politietaken in België. Daarvoor kan men onmogelijk een speciale oproerpolitie oprichten.

Ik heb het dan nog even over het federale niveau. Het is evident dat daar een operationele recherche nodig is, alsook een aantal ondersteunende diensten. Ik leg er meteen de nadruk op dat een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de ondersteunende diensten die alle politiediensten moeten ondersteunen en wederzijds moeten bijspringen en de operationele recherche die vooral moet optreden bij specifieke onderzoeken.

Het moet mogelijk zijn een politiehervorming te realiseren, op voorwaarde dat wordt afgestapt van de idee dat de bestaande politie de referentiebasis moet zijn. Er moet integendeel een nieuwe structuur worden uitgewerkt met als enig doel de bescherming van de burger in zijn leefomgeving.

Daarnaast moet ook de magistratuur worden hervormd tot een hedendaagse maatschappijgerichte magistratuur. De standpunten die omtrent de Hoge Raad voor de Justitie werden geformuleerd, zijn bekend. Het komt erop aan enerzijds de onafhankelijkheid van de magistratuur te waarborgen en anderzijds ervoor te zorgen dat deze magistratuur de haar toegekende onafhankelijkheid niet misbruikt om zich te onttrekken aan de maatschappelijke functie die ze moet vervullen. Ook de magistratuur put haar legitimiteit uit de maatschappelijke functie die ze vervult.

Dat de magistratuur losjes over de grote achterstand in burgerlijke zaken heengaat, is onaanvaardbaar. Beweren dat een uitbreiding van de personeelsformatie zou volstaan om dat probleem op te lossen is eveneens onaanvaardbaar. De magistratuur moet zelf haar verantwoordelijkheid tegenover de gemeenschap op zich nemen. De taak van de uitvoerende macht is beperkt tot het creëren van de legale voorwaarden waarbinnen de magistratuur haar maatschappelijke functie kan uitoefenen. De uitvoerende macht mag zelfs niet de indruk wekken dat enige druk zou worden uitgeoefend op die functie. Zij moet er wel, als vertegenwoordiger van de gemeenschap, over waken dat de magistratuur haar maatschappelijke functie, met name rechtspreken, uitoefent. Indien dit niet gebeurt, zal men onder andere via de Hoge Raad voor de Justitie, moeten optreden.

Ook is het belangrijk dat we een duidelijk en correct beleid uitstippelen. Dit houdt in dat de normen duidelijk worden geformuleerd. In dit verband hebben we onlangs een zeer bizar signaal gekregen. Via de media werd melding gemaakt van een omzendbrief van de procureurs-generaal in verband met het niet verder strafrechtelijk vervolgen van het gebruik van cannabis, terwijl we twee dagen later moesten vaststellen dat de politiediensten op bevel van het openbaar ministerie verscheidene huiszoekingen verrichtten bij vermoedelijke kleine gebruikers van cannabis. Dit kan volgens mij niet. Ook hier moet er duidelijkheid zijn.

De VLD, en ik in het bijzonder, achten een anti-corruptiedienst zeer noodzakelijk. In de lijst van de meest corrupte landen is België zowat het hoogst geplaatste West-Europese land. Men kan de cijfers weliswaar in twijfel trekken, maar het loutere bestaan van een vermoeden dat België tot die top zou behoren, moet een signaal zijn om ons tot reactie aan te zetten. Dit kan alleen maar als we duidelijk kunnen aantonen dat we niet alleen tegen de corruptie in het kader van de georganiseerde criminaliteit, maar ook tegen de maatschappelijke corruptie ten strijde trekken. We moeten tegenover corruptie dan ook een *zero tolerance approach* hanteren waarbij elke vorm van machtsmisbruik en corruptie wordt opgespoord en op efficiënte manier wordt beteugeld.

Een correct beleid vereist ook dat de relatie tussen het openbaar ministerie en de politiediensten op een aantal punten wordt aangetast. Is het logisch om bij de hervorming van de politiediensten het openbaar ministerie ongewijzigd te laten? Kunnen we niet beter ook lokale parketten oprichten die in de lokale politiediensten ingebed zijn en een federaal parket bij de federale politie? In dat geval moeten we de territoriale parketten-generaal afschaffen of hervormen en dat zal heel wat problemen veroorzaken.

Als we niet bereid zijn om verder te gaan dan een loutere samenvoeging of een kleinschalige hervorming van de bestaande toestanden om toch maar geen machtssituatie in het gedrang te brengen, dan zullen we niet slagen. Als we echter bereid zijn om de maatschappelijke functie van het gerecht te definiëren en de structuren van deze maatschappelijke functie in te vullen teneinde een democratische rechtstaat op te bouwen, zullen we niet alleen het vertrouwen van de burger terugwinnen, maar zullen we ook de veiligheid en de rechtszekerheid van de burger kunnen garanderen. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, notre pays est dans la tourmente, ce n'est pas peu dire.

Tel un cyclone dévastateur, l'affaire Dutroux s'est abattue sur notre pays. La population belge en est restée tétanisée, incrédule, incapable de croire qu'une telle monstruosité du sort pouvait l'atteindre. Comme la tornade ébranle les édifices les plus solides, l'affaire Dutroux a mis à mal toutes nos institutions, en ce compris le pouvoir judiciaire et les polices.

Face à ce cataclysme, le gouvernement et sa majorité parlementaire, identique depuis dix ans, se sont comportés comme des amateurs. Ils n'ont rien vu venir, rien prévu, rien pressenti des catastrophes sur lesquelles pouvait déboucher l'état d'abandon dans lequel avait sombré le monde de la justice et des polices.

Mais contrairement au cyclone naturel qui, lui, est généralement passager, la tornade Dutroux, elle, s'est attardée. Elle s'est installée. Elle a réalisé son minutieux travail de sape. Elle a emporté dans sa tourmente les dernières bribes de crédibilité d'une majorité déjà usée par l'exercice monopolistique du pouvoir.

L'ahurissante et scandaleuse escapade que s'est offerte Marc Dutroux dans les bois et forêts de Neufchâteau ce 23 avril a ravivé la douleur et l'exaspération de tout un peuple. L'incompétence de nos dirigeants était ainsi, une fois de plus, révélée au grand jour, faisant de la Belgique la risée du monde entier. Les événements surréalistes de cette journée confirmaient de plus belle que le gouvernement n'avait rien appris, rien retenu des événements tragiques de l'été 1996.

La situation a maintenant, au moins, le mérite de la clarté. Ce gouvernement n'a, en matière de justice et de sécurité, plus aucune crédibilité.

Cette incapacité à réaliser l'une des missions essentielles de l'État — à savoir, assurer la protection de tous les citoyens du pays — explique évidemment la vigueur de la réaction populaire, son refus de croire encore en des propos lénifiants qui tentent de masquer une épouvantable crise de légitimité de l'État.

Face à l'inimaginable pour reprendre votre propre expression, vous avez pris, monsieur le Premier ministre, trois grandes décisions. D'abord, vous vous êtes adressé au Parlement pour faire une déclaration solennelle à la Nation, vous avez ensuite décrété l'urgence et, enfin, vous en avez appelé à la collaboration du Parlement et des partis de l'opposition pour réaliser une union sacrée jugée indispensable.

Vous n'avez jamais été avare de déclarations solennelles devant le Parlement, mais celles-ci ne leurent personne. Elles ne sont ni volonté de transparence ni aveu humble d'échec, elles sont surtout aveu d'impuissance. Vos déclarations et communications d'octobre 1995, de septembre 1996, de mars 1997 et d'avril 1998 sont autant de preuves de l'incroyable faculté de votre équipe à subir et à se laisser porter par les événements plutôt qu'à les prévenir pour mieux les dominer.

Votre déclaration de politique générale du 3 octobre 1995 ne parle que de croissance économique et d'options budgétaires; les mots « justice », « police », « sécurité » n'y sont pas mentionnés une seule fois. Il faut que surviennent les sinistres révélations d'août 1996 pour que vous vous souveniez — je vous cite — que « l'accord du gouvernement prévoit explicitement la continuation et l'intensification de cette problématique de modernisation de l'appareil judiciaire. Son exécution accélérée est rendue plus nécessaire encore par la problématique qui a été brutalement mise à jour ces dernières semaines ». Ainsi vous exprimiez-vous aussi le 19 septembre 1996, sans pour autant, me semble-t-il, vous mettre à la tâche.

On comprend dès lors que votre déclaration gouvernementale de ce 28 avril contienne, par rapport à vos propos antérieurs, un élément neuf : vous décrétiez l'urgence des mesures à prendre. C'est un comble.

Depuis dix ans, c'est une même majorité qui conduit le pays — le gouvernement Maertens VIII entraînait précisément en fonction le 9 mai 1988 — et vous-même, depuis 1991, êtes à la tête du gouvernement.

Pendant ces dix années, qu'avez-vous fait des avertissements répétés de l'opposition qui dénonçait, année après année, l'insuffisance criante et intolérable des moyens humains et matériels dont le pouvoir judiciaire est actuellement doté? Qu'avez-vous répondu lorsque nous avons réclamé la réalisation d'un audit interne de la Justice dont les conclusions devaient permettre une meilleure utilisation des moyens existants? Qu'avez-vous fait de la pétition de plus de deux millions de Belges qui demandaient, en matière de grande criminalité, des peines incompressibles?

Comment se glorifier du seul fait que la part relative du budget de la Justice dans la masse budgétaire globale de l'État soit passée de 2,3 à 2,8% quand les carences à combler et les besoins à satisfaire sont tellement importants?

Comment relire sans dépit et sans ironie vos propos du 19 septembre 1996 lorsque vous annonciez que « le gouvernement a décidé d'introduire le concept de « qualité intégrale » au sein du ministère de la Justice et de l'ordre judiciaire »? Où est cette qualité intégrale?

Oui, vous avez raison, monsieur le Premier ministre, il est urgent de réformer la justice et les polices, mais cette urgence n'est pas neuve.

Il faut avoir le sursaut de la dernière chance. Pour le réaliser et lui donner suffisamment d'ampleur, vous en appelez alors à la collaboration de tous. Vous voulez que le Parlement, que les partis de l'opposition se joignent aux efforts du gouvernement pour lui permettre de restaurer, en une dernière année de législature, une confiance que la majorité a lentement mais sûrement détricotée en dix années de pouvoir ininterrompu. Cette demande ouvertement adressée aux partis de l'opposition ferait sourire si le contexte n'était pas aussi dramatique.

Je vous dirai d'entrée de jeu que, pour ce qui concerne le groupe PRL-FDF du Sénat, nous ne jouerons pas le jeu stérile de l'antinomie majorité-opposition. Cela ne signifie nullement que nous considérons que la classe politique toute entière porte les mêmes responsabilités face à la situation déglinguée du pouvoir judiciaire. Les responsabilités politiques, je viens de le rappeler à l'instant, sont clairement identifiables. Cependant, les thèmes abordés sont essentiels pour l'avenir de notre démocratie belge; ce qui est en jeu, la Justice, les polices, ce sont des rouages clés de notre société démocratique.

Les libéraux savent tenir compte des hiérarchies de valeurs devant lesquelles les jeux partisans doivent s'effacer. C'est la raison pour laquelle nous accepterons de débattre des réformes nécessaires en matière de Justice et de police, avec obligation d'aboutir dans un délai fixé, et avec une extrême bonne volonté.

Cette collaboration que vous nous demandez, monsieur le Premier ministre, requiert évidemment un accord sur la forme et sur le fond.

Pour ce qui est de la forme, je n'ai personnellement aucun fétichisme particulier et je suis ouvert aux suggestions intéressantes. Vous avez laissé entrevoir la possibilité de conclure « des accords clairs qui, le cas échéant, pourraient être novateurs en termes de

méthode de travail ». Je présume que les actuelles négociations qui réunissent le gouvernement et les présidents de partis s'inscrivent dans le cadre de ces méthodes novatrices. C'est fort bien, mais il s'agira d'associer activement à ces travaux préparatoires le Parlement tout entier.

L'esprit de la collaboration à organiser doit être bien clairement défini : il faut que l'œuvre réformatrice s'accomplisse dans le respect de la personnalité et de la spécificité de chaque assemblée, avec le souci constant de bénéficier du potentiel d'expertise de chacune d'elles.

Le Sénat a donc, au même titre que la Chambre des députés, un rôle plein et entier à jouer dans la recherche du consensus que le gouvernement appelle de ses vœux pour réaliser l'indispensable réforme structurelle de la Justice et des polices. Ce rôle plein et entier implique un véritable pouvoir de délibération, et non pas une simple information ou association officieuse ou entérinement purement formaliste.

Notre assemblée a le privilège et la chance de compter en son sein cinq présidents de partis, dont trois de l'actuelle majorité; je veux croire que chacun d'eux, quel que soit le rôle qu'il exerce dans le fonctionnement et l'avancement de ces négociations, aura à cœur de faire en sorte que le Sénat soit pleinement associé à l'évolution de ce travail.

Pour ce qui est du fond, j'entends dès à présent que les choses soient tout aussi claires. L'union sacrée que préconise le gouvernement doit avoir un véritable contenu. Le soutien que l'opposition libérale est disposée à apporter à la majorité est conditionné : nous voulons être assurés que notre apport sera réellement pris en compte par le gouvernement.

La réforme à finaliser doit être réellement une œuvre commune. Les libéraux ont suffisamment démontré par le passé que leur opposition n'est pas purement stérile et négative, mais qu'elle se veut constructive et responsable. Dois-je rappeler que le PRL-FDF est le seul parti d'opposition à avoir participé pleinement et avec conviction aux travaux des assises de la démocratie? Dois-je rappeler également que nous sommes à l'origine d'un plan alternatif de réformes de la Justice et des polices? Je salue tout spécialement cette initiative. Outre le magnifique effort de synthèse qu'elle réalise, elle témoigne de la volonté de tous ses signataires de transcender leurs antagonismes communautaires profonds.

Elle souligne aussi le sens de la responsabilité dont font preuve le PRL-FDF, le VLD et la Volksunie dans ces graves moments. Elle souligne enfin leur volonté de tenir compte des recommandations contenues dans les deux rapports de la commission d'enquête sur les enfants disparus ou assassinés.

Je crois que face à la gravité des événements, face à la nécessité de trouver une solution, il est heureux que cet accord PRL-FDF-VLD-Volksunie ait pu être conclu dans un premier temps. J'ose espérer que la suite démontrera qu'au-delà de cet accord de l'opposition, il sera possible — sait-on jamais — de se retrouver membres de l'opposition et membres de la majorité unis pour faire avancer les choses.

Il est temps de poser maintenant le vrai « geste fort » que la population attend : des modifications réelles et structurelles, et non pas des demi-mesures ou des pâles promesses. Le vaste programme réformateur à entreprendre doit conduire à une amélioration substantielle de notre appareil judiciaire et policier pour le rendre plus efficace, plus rapide, moins coûteux et plus accessible.

Pour nous, libéraux, les réformes à entreprendre doivent avoir pour fondement deux piliers essentiels.

D'abord, leur efficacité sur le terrain doit être garantie. Pour ce faire, il faudra qu'existe enfin une réelle volonté politique d'augmenter de manière substantielle les moyens budgétaires accordés au pouvoir judiciaire et à ses auxiliaires de police. Notre formation politique a avancé le chiffre de 15 milliards à réaliser sur une législature. Avec nos collègues du VLD et de la Volksunie, nous n'avons pas fixé de chiffres précis, mais nous avons affirmé la même volonté d'un effort substantiel. Mon vœu est évidemment que ces propositions rencontrent l'assentiment de la majorité. À mon sens, seule cette priorité budgétaire sera susceptible d'offrir

aux justiciables belges une justice indépendante, responsable et de qualité, capable d'exercer ses missions dans des conditions dignes d'un État moderne.

Il faut ensuite une justice efficace sur le terrain mais il faut aussi, d'évidence, réformer les services de Justice et de police dans le sens d'un contrôle démocratique accru sur leur fonctionnement. C'est là le second pilier sur lequel repose notre programme.

Toutes les consciences citoyennes qui se sont élevées au cours de ces deux dernières années ont clairement montré le refus d'opacité, le besoin criant de clarté qui anime désormais le citoyen de ce pays en mal de justice et de sécurité. C'est dans cette perspective que mon parti a d'ores et déjà exprimé son opposition à une réforme selon laquelle l'ensemble des pouvoirs de police se trouverait concentré au sein d'un seul corps hiérarchisé — entendez la gendarmerie — non transparent, difficilement accessible au contrôle démocratique et, de surcroît, d'une efficacité plus que relative, ainsi que l'ont démontré les récents événements. Au regard du contrôle démocratique, nous préférons de loin la création d'une police à l'échelon local par la fusion des brigades territoriales de gendarmerie et des polices communales.

L'autorité des bourgmestres et le contrôle des autorités communales démocratiquement élues assureraient le caractère de proximité de cette police avec le citoyen. Parallèlement, une police criminelle fédérale devrait être mise sur pied sous la direction de magistrats professionnels. Le maintien de deux échelons et de deux niveaux de pouvoir va certainement dans le sens d'un renforcement du contrôle démocratique que réclame la population.

Quant au monde de la magistrature, son accessibilité à l'avant-garde de contrôle démocratique passe certainement par la création d'un Conseil supérieur de la justice, pour autant toutefois que celui-ci ait compétence non seulement en matière de nomination, mais également en matière de promotion des magistrats. La dépolitisation de la magistrature exige semblable réforme, tout comme elle exige la mise en application immédiate du caractère temporaire des mandats de chefs de corps.

Monsieur le Premier ministre, si votre objectif — en tout cas, c'est celui de l'opposition libérale — est de réaliser dans ce pays une plus forte citoyenneté en établissant une meilleure relation entre la population et les institutions, il faudra également, en matière de justice, veiller à une simplification de l'organisation judiciaire. Ici encore, les libéraux ont formulé un certain nombre de propositions. Nous préconisons, par exemple, le regroupement des juridictions de premier degré dans un tribunal d'arrondissement ainsi que la mise sur pied d'un seul parquet par arrondissement intégrant le parquet d'instance et d'appel. Corrélativement, un parquet fédéral pourrait être chargé de la lutte contre certains types particuliers de criminalité.

Vous constaterez que mon intervention n'est pas dépourvue d'aspects critiques. Il ne pouvait en être autrement de la part de l'opposition qui, depuis dix ans, voit se dégingluer bon nombre d'institutions de notre pays. Cependant, vous remarquerez également qu'au nom de groupe PRL-FDF, j'ai très largement ouvert la porte et confirmé de la sorte la volonté que notre président de parti a affirmée à plusieurs reprises et encore ce matin, la volonté de vous démontrer que nous sommes prêts à participer à cet effort parlementaire, à cet effort citoyen. Mais je tiens à souligner que dans cet effort que nous devons accomplir tous ensemble, il est des conditions minimales qui doivent être respectées. Celles que j'ai posées me paraissent être sages et de bon sens.

Cependant, il est aussi une exigence parlementaire essentielle qu'un sénateur se doit de rappeler: le Sénat ne peut pas être, dans cette réforme, la cinquième roue de la charrette. Il ne peut pas être une institution dont le rôle se limiterait à entériner des accords conclus dans d'autres cénacles. Il ne peut se contenter de produire la copie conforme de ce que lui imposerait la Chambre des représentants. Le Sénat doit pouvoir assumer sa responsabilité dans cette réforme, faute de quoi il risque de perdre sa raison d'être.

Nous pourrions, croyez-le bien, nous montrer dignes de la confiance qui nous sera accordée en la circonstance.

Comme je l'ai dit tout à l'heure, j'estime que les présidents de partis membres de cette assemblée devraient veiller à être les utiles courroies de transmission.

La crise d'autorité politique et morale dans laquelle le pays s'est emporté ces dernières années est grave. Le groupe PRL-FDF apportera aux réformes en chantier sa collaboration franche et loyale. Tel est l'engagement que je formule au nom des libéraux de cette assemblée. Il me semble répondre aux attentes légitimes de toute la population belge. Nous montrerons ainsi à nos concitoyens qu'une volonté politique commune et responsable peut restaurer les conditions d'une nouvelle renaissance de la démocratie et de l'État de droit, si fortement ébranlés ces derniers temps.

Comme vous l'aurez constaté, monsieur le Premier ministre, je tenais à apporter un message optimiste et je suis persuadé que vous veillerez tout à l'heure dans votre réponse à nous donner toutes les garanties et assurances nécessaires. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenberghe.

De heer Vandenberghe (CVP). — Mijnheer de voorzitter, de voorbije dagen werd het land weer eens opgeschrikt door gebeurtenissen die de louter juridische en politieke dimensie overstijgen. De ontsnapping van een beklaagde op zich kan geen reden zijn tot algemene politieke onrust. Vandaag heb ik in de krant gelezen dat de leider van P2 in Italië gisteren is ontsnapt. Op de dag van de ontsnapping van Dutroux ontsnapte in Duitsland een gevangene die op dezelfde dag twee moorden heeft gepleegd. Deze gebeurtenissen hebben niet tot dezelfde politieke emoties geleid als in ons land. Gemiddeld ontsnappen er per jaar 200 gevangenen uit onze gevangenissen, van wie 120 tot 130 uit de open instelling in Saint-Hubert die — die haar naam dus verdient — en 50 tot 70 uit de gewone gevangenissen. De ontsnapping van een gevangene, hoe betreuwenswaardig ook, kan niet worden beschouwd als een uitzonderlijke gebeurtenis met de ons bekende politieke consequenties. Het beeld wordt echter totaal anders wanneer het gaat om Dutroux, omdat men oog moet hebben voor de gebeurtenissen die zich sedert 1996 hebben voorgedaan.

Dit debat heeft de bedoeling de omstandigheden die tot deze emoties hebben geleid, op een zakelijke manier te benaderen. Hiertoe moeten we ons baseren op de beginselen van onze samenleving. Uitgaand van het ontslag van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken en van de minister van Justitie — een formidabel signaal — wil ik in de eerste plaats uitweiden over het begrip politieke verantwoordelijkheid. Hoewel hierover de jongste tijd uitvoerig is gesproken, moeten we ons afvragen of we wel de juiste interpretatie aan dit begrip geven.

Het begrip politieke verantwoordelijkheid kan gemakkelijk staatsrechtelijk worden gesitueerd: de minister is verantwoordelijk voor het optreden van de Koning; de minister is verantwoordelijk voor zijn eigen optreden en zijn beleid; de minister is verantwoordelijk voor de fouten van de diensten waarover hij de verantwoordelijkheid draagt. Het antwoord op de vraag of de minister in een bepaalde situatie zijn verantwoordelijkheid dient op te nemen door de vertrouwensvraag te stellen of spontaan ontslag te nemen, is minder gemakkelijk te formuleren. Het debat wordt al te vaak versluierd door het thema van de verwijtbaarheid, dat ervan uitgaat dat de minister alleen het vertrouwen kan worden ontnomen of dat hij alleen tot ontslag kan worden gedwongen, wanneer hem een bepaalde handeling kan worden verweten. De achterliggende idee hierbij is dat de minister niet alle fouten van zijn administratie kan verhinderen of kennen en dat een gedraging pas aanleiding geeft tot politieke sancties wanneer de minister persoonlijk aansprakelijk is.

Alle pogingen tot juridisering van de politieke verantwoordelijkheid zijn echter gedoemd te mislukken. De vraag van de politieke verantwoordelijkheid is immers een vraag van vertrouwen en een vraag van vertrouwen is per definitie niet juridiseerbaar. Uiteindelijk kunnen er alleen politieke criteria worden gebruikt om te beoordelen of een minister al of niet terecht ontslag neemt.

Door ontslag te nemen hebben de vroegere ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken naar algemeen aanvoelen de toestand juist ingeschat. De zaak-Dutroux had een hoge symbolische waarde, waarop enkel met een krachtig signaal kon worden gereageerd. De betrokken ministers hebben daarmee vorm gegeven aan een in ons land zonet nieuwe, dan toch ongebruikelijke politieke cultuur.

Deze uitzonderlijke houding wordt geanalyseerd door personen die van de gelegenheid gebruik willen maken om bijtjesdag te houden of een soort juridische Kristalnacht te organiseren. Zo werd de idee geopperd dat vroegere ministers uit hun actuele niet-ministeriële functie ontslag moeten nemen wegens hun vroeger ministerieel optreden. Deze invulling van politieke verantwoordelijkheid, een soort van gevolgaansprakelijkheid, vindt geen steun in de bestaande opvattingen en rechtsregels in verband met de parlementaire democratie. Een minister kan maar politiek verantwoordelijk zijn in zijn hoedanigheid van minister.

Wat de functionele verantwoordelijkheid van de betrokken ambtenaren betreft, stel ik vast dat er een blinde vlek is in ons land. Er is geen enkel arrest van de Raad van State, zelfs geen enkel advies, dat hierover duidelijkheid verschaft.

Het begrip functionele verantwoordelijkheid, dat thans vaak ter sprake komt is in ons land niet juridisch omschreven. In een rechtsstaat moeten bepaalde vormen in acht worden genomen. Dit betekent dat de overheid enkel kan optreden bij disciplinaire, burgerrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid. Daarbuiten kan de overheid niet rechtstreeks optreden. De betrokken ambtenaren moeten in die andere gevallen dus in geweten oordelen of zij gevolgen trekken uit bepaalde gebeurtenissen.

Het kenmerkende van een gewetensbeslissing is dat niemand zich in de plaats van de betrokkene kan stellen. Het is evenwel duidelijk dat het ontslag van twee ministers wegens functionele gebreken in de dienst als een blaam voor de betrokken dienst moet worden gezien.

Ten aanzien van de rechterlijke macht is het probleem nog delicaat. Hier rijst het probleem van de scheiding der machten. De verantwoordelijkheid van de minister van Justitie voor de rechterlijke macht is niet dezelfde als de verantwoordelijkheid die hij draagt bij functionele fouten van ambtenaren. Indien er evenwel in de rechtspleging disfuncties voorkomen of er een vertrouwenscrisis rijst tussen het gerecht en de samenleving, moet de politiek hierop reageren, maar dat moet op politieke wijze gebeuren. De vraag die de voorbije dagen werd gesteld is of hiervoor beslissingen moeten worden genomen ten aanzien van individuele magistraten. Er bestaat echter geen wettelijk kader hiervoor, zoals ik al zegde. Daarom moet de disciplinaire organisatie van de rechterlijke macht ons inziens worden aangepast. Er moet een orgaan komen waar de verantwoordelijkheid van de rechterlijke macht kan worden beoordeeld. Dit kan in de Hoge Raad voor de Justitie.

In het tweede gedeelte van mijn uiteenzetting wil ik het hebben over Justitie. Justitie verkeert in een crisis. Daarover is iedereen het volmondig eens. Nochtans is het niet altijd gemakkelijk om altijd de juiste maat van die crisis te nemen.

Onmiskenbaar is dat de maatschappij in toenemende mate aan het functioneren van de rechtsprekende macht nieuwe eisen stelt. Zoals de Nederlandse commissie-Leemhuis het zo goed heeft geformuleerd, dient de inrichting van de rechterlijke organisatie te beantwoorden aan de vereisten van onafhankelijkheid, kwaliteit en doelmatigheid. De onafhankelijkheid van de rechter is een noodzakelijke, maar geen voldoende voorwaarde voor een hoogwaardige rechtsbescherming. De rechtspraak dient ook kwaliteitsvol en doelmatig te zijn. Ze moet toegankelijk zijn voor alle rechtszoekenden. Dit is één van de essentiële waarborgen voor onze rechtsstaat.

In de voorbije jaren werden aan de rechter tal van nieuwe eisen gesteld, waardoor de bestaande organisatie van de rechtspraak met nieuwe vragen werd geconfronteerd.

De rechterlijke macht is bezorgd voor de gevolgen van deze ontwikkelingen op het gebied van bestuur en beheer van de rechterlijke organisatie; ze vreest dat haar onafhankelijkheid in het gedrang zal komen. De rechter die deze problematiek louter vanuit de rechterlijke onafhankelijkheid benadert, riskeert echter zich buiten de maatschappij te plaatsen.

De rechterlijke onafhankelijkheid was een centraal thema op de staten-generaal van de magistratuur. Dit begrip heeft niet in alle omstandigheden dezelfde draagwijdte. De rechterlijke onafhankelijkheid bij het beoordelen van individuele geschillen wordt door niemand betwist. Wat het organiseren van de rechtspre-

kende functie van de rechterlijke macht betreft, staat de onafhankelijkheid evenmin ter discussie. Hier kan er evenmin sprake zijn van enige politieke beïnvloeding.

De rechtspraak heeft echter ook een maatschappelijke functie; ze moet tegemoetkomen aan maatschappelijke eisen.

Er is ontegensprekelijk een politiek of maatschappelijk uitgangspunt, dat in structuren moet kunnen worden omgezet. De Hoge Raad voor de Justitie is een aangewezen middel om de band te leggen tussen de eigen taak van de rechterlijke macht en de noodzakelijke maatschappelijke vereisten waaraan het functioneren van de rechterlijke macht moet voldoen.

Het brede maatschappelijke belang van de rechterlijke macht vereist eveneens dat er een aangepast disciplinair statuut wordt uitgewerkt, dat er moderne beheersmethoden worden ontwikkeld waarvoor verantwoording wordt afgelegd, dat de mandaten van de korpsoversten in de tijd worden beperkt en dat er een nieuwe organisatie tot stand komt die leidt tot het moderniseren van het openbaar ministerie.

De regering heeft gedurende het afgelopen jaar belangrijke ontwerpen ingediend waarmee ze volgens mij, in tegenstelling tot wat de twee vorige sprekers beweerden, aan deze bekommernissen tracht tegemoet te komen. Ook de oppositiepartijen hebben een standpunt over diverse punten ingenomen, onder meer over de Hoge Raad voor de Justitie. Ik juich dat toe en zie daarin mogelijkheden om tot een vergelijk te komen.

De Hoge Raad moet kunnen fungeren als een aanspreekpunt voor de rechtspraak. Daartoe moet hij over de nodige bevoegdheden en autonome financiële middelen beschikken. De opname van buitenstaanders in de Hoge Raad vormt hierbij een noodzaak precies omdat de bijzondere positie van de rechtsprekende macht er vaak toe leidt dat ze over te weinig maatschappelijke antennes beschikt om te weten wat er zich in de realiteit afspeelt. Door de inbreng van buitenstaanders kan de taak van de Hoge Raad vanuit sociaal oogpunt correct worden ingeschat. Wanneer we de verschillende standpunten vergelijken, dan vindt de CVP-fractie daarin geen elementen die een akkoord uitsluiten. De standpunten van een aantal oppositiepartijen bevatten evenwel alleen algemene beginselen, die nog moeten worden gepreciseerd.

Zonder er uitvoerig op in te gaan, wil ik wel benadrukken dat het verkeer is om, zoals sommige fracties, de problemen van justitie en politie enkel en alleen te benaderen vanuit het ideologische standpunt dat de samenleving absoluut maakbaar is. De maakbaarheid van de samenleving is relatief en vormt een permanente uitdaging. Daarom ligt bij sommige maatschappelijke ontwikkelingen de justitie altijd in de vuurlijn. De justitie is de seismograaf van de tijd en de ruimte waarin ze zich bevindt. Justitie is contextgevoelig en signaleert de ontwikkelingen in de maatschappij.

Allerlei ontwikkelingen in onze maatschappij hebben tot overdruk en overbevraging van de justitie geleid en de politiek heeft daarop geen rechtstreekse greep. Ik verwijs naar een recente Amerikaanse studie die wijst op de ontwikkeling van een ware geweldepidemie in de westerse samenleving. Ik wil zeker geen betuttelende vinger opsteken, maar het is duidelijk dat het normbesef en dus ook de wetsgevoeligheid om allerlei redenen is afgenomen, niet in het minst door de soms overdreven regeldrift die maakt dat men geen beeld meer heeft van het wettelijk schema. Naast andere factoren hebben de internationalisering van de samenleving en de multiculturele samenstelling van onze gemeenschap ook aanleiding gegeven tot de druk op justitie.

De justitie is met andere woorden een probleem op zich. Ik bekijk dit probleem in een bredere context, niet om het te ontkenen, maar om aan te geven dat de aanpassing van de structuren van de justitie op zichzelf niet volstaat en dat er meer fundamentele dingen aan de hand zijn. De regering heeft in het verleden overigens maatregelen genomen om iets te doen aan deze maatschappelijke problemen, onder meer om de sociale uitsluiting, een element van verbrokkeling van de samenleving, te bestrijden.

Vóór ik besluit wil ik kort iets zeggen over de politie. We staan voor het herstel van het vertrouwen in de rechterlijke macht en dat herstel moet samengaan met de reorganisatie van de politiediensten tot een efficiënt geheel. Voor de burger is het recht op veiligheid een essentieel mensenrecht. Dit recht wordt al te veel

gerelativeerd. Een goed georganiseerde, efficiënte politie onder democratisch toezicht is een noodzakelijke voorwaarde. De regering heeft voorstellen tot hervorming van de politiediensten ingediend en ook een aantal oppositiepartijen hebben een nieuw voorstel naar voren gebracht. Op bepaalde punten is dit voorstel mijns inziens enigszins geïnspireerd op het voorstel dat in de senaatscommissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden werd besproken.

De meeste partijen zijn het erover eens dat er een geïntegreerde politie moet komen en dat daarbij verschillende wegen kunnen worden bewandeld. Vanuit verschillende hoeken worden daarvoor standpunten gevormd. Met voldoende goede wil moet het mogelijk zijn deze belangrijke hervorming, waarvan de realisatie jaren zal duren, zoals voorbeelden uit het buitenland aantonen, tot een goed einde te brengen.

De gebeurtenissen van de afgelopen weken hebben het vertrouwen van de burgers in de instellingen eens te meer op de proef gesteld. Instellingen kunnen slechts overleven wanneer ze voldoende aanpasbaar zijn, voldoende initiatief nemen en zich intern vernieuwen.

De afgelopen jaren hebben zich zowel in het economische, het sociale als in het culturele leven belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. Dit leidde onder meer tot een professionalisering van de taken, tot permanente kwaliteitsbewaking en ook tot een hoge kwaliteit van heel wat sociale prestaties.

De politiek lijkt zich niet altijd op dezelfde wijze te hebben aangepast en gemoderniseerd. De diverse culturen in ons land, de politieke cultuur, de administratieve cultuur en de cultuur van de samenleving, moeten zich op elkaar afstemmen. De politiek zal dan een nieuwe rol krijgen. De politiek moet ook inzien dat van haar kwalitatief meer wordt gevraagd nu de samenleving steeds meer verbrokkelde geraakt. De politiek heeft tot plicht het gemeenschappelijke in de samenleving te onderstrepen en niet dat wat ons verdeelt. De burger is al te zeer ontgoocheld over het niveau van de politieke discussie die in ons land wordt gevoerd, omdat die discussie niet altijd gaat over de werkelijke problemen waarmee het land wordt geconfronteerd.

Ook de resultaatgerichtheid van de besluitvorming is beslissend. Al te gemakkelijk wordt het mediatieke effect van het debat belangrijker dan de inhoud. Waar de vorm het haalt van de inhoud, waar de verpakking het haalt op de boodschap, rijst een probleem, want in zo een samenleving wordt het echte politieke discours volkomen geërodeerd en worden de fundamentele van een parlementaire democratie, het zoeken in het openbaar naar redelijke oplossingen, aangetast.

De regering heeft een eminente taak, maar ook het Parlement speelt een beslissende rol. In het Parlement dienen de debatten te worden gevoerd, zodat de argumentatie van de diverse fracties publiek naar voren komt en het duidelijk is waarom een bepaalde conclusie is bereikt. Dat is democratische transparantie. Het herstel van het vertrouwen in de politiek hangt derhalve in de eerste plaats af van de inzet en de wijze waarop het Parlement die publieke taak vervult.

Het herstel van het vertrouwen is echter een opdracht van iedere burger. Het meest subtiele van het vuur is de vlam. De verantwoordelijkheid als verlengde van de vrijheid is het vuur van een democratische samenleving. De vlam van dit vuur is het plichtsbeseft. Het herstel van het vertrouwen in onze samenleving vergt dan ook dat ieder op zijn niveau een plichtsvervulling nastreeft die het gewekte vertrouwen niet zal beschamen.

Nu mag de ontmoediging, teleurstelling of partijpolitieke berekening geen rol spelen. Zoals de Duitse filosoof Heidegger schreef: «Enkel wie meegaat, weet dat er een weg is.» Enkel wie bereid is verantwoordelijkheid op zich te nemen, werkt aan de toekomst. Het moet mogelijk worden om nu parlementaire vorm te geven aan de ontwikkelde uitgangspunten. De CVP-fractie zal daar met een positieve instelling aan meewerken. (Applaus.)

M. le président. — La parole est à M. Busquin.

M. Busquin (PS). — Monsieur le président, le débat d'aujourd'hui se situe à un moment charnière. Les circonstances veulent qu'il intervienne avant la réalisation de réformes essentielles programmées par le gouvernement: la création d'un Conseil supérieur de la Justice et la réforme des nominations dans la magistrature, d'une part, et la réorganisation des services de police, d'autre part.

Ces réformes devront aussi porter sur une réorganisation concrète du fonctionnement quotidien des juridictions et des parquets, afin d'assurer à tous les justiciables, en toutes circonstances, le meilleur service possible.

Il faut des réformes importantes, visibles et qui s'accompagnent d'un changement de mentalité. Nous pouvons dresser d'abord un bref bilan. On peut affirmer qu'aucun gouvernement n'a initié ou soutenu autant de réformes importantes de l'organisation judiciaire et policière en aussi peu de temps, en moins de deux ans et demi. Le seul regret que l'on puisse formuler est qu'il n'a peut-être pas rendu suffisamment visible tout ce qui a été accompli jusqu'à ce jour. Toutefois, le parti socialiste est fier de ce premier bilan. Je ne le rappellerai pas devant cette assemblée puisqu'un certain nombre de propositions et de projets ont été votés ici et que des décisions ministérielles ont été prises sous forme de circulaires. La quinzaine de projets vous est connue, qu'il s'agisse de celui relatif à la libération conditionnelle, du projet Franchimont ou d'autres encore qui ont déjà fait l'objet de nos travaux.

Je souhaite attirer votre attention sur les propositions de MM. Giet et Viseur. La Chambre vient de les adopter et de transmettre au Sénat un projet qui réforme de manière importante l'aide légale. J'imagine que le projet pourra être rapidement voté par le Sénat car ils nous tiennent particulièrement à cœur et nous remercions le gouvernement de l'avoir porté.

L'on peut encore rappeler, puisque certaines revendications en font état, que le Sénat examine actuellement la proposition de Roger Lallemand relative à une meilleure répression de la corruption publique et privée.

Ce bilan intermédiaire est assurément satisfaisant. Mais le parti socialiste demande au gouvernement de lui donner une meilleure visibilité et de montrer à la population qu'il s'inscrit dans une politique cohérente et dynamique.

Trois réformes majeures requièrent maintenant l'intervention du Parlement: d'abord l'institution d'un Conseil supérieur de la Justice, chargé notamment du contrôle externe de l'organisation judiciaire, et la réforme des nominations dans la magistrature; ensuite la réorganisation des services de police; enfin, une réorganisation significative du fonctionnement des cours, des tribunaux et des parquets.

Je voudrais toutefois rappeler certains principes qui nous animent.

Quelles doivent être, d'abord, les finalités des projets discutés?

Ils doivent avoir pour objectifs d'assurer, d'une part, la sécurité effective des citoyens, leur protection contre l'arbitraire et, d'autre part, une justice plus efficace, plus transparente, plus accessible et plus humaine.

Tous les modèles théoriques de réformes qui sont proposés par les uns et les autres devront être examinés dans leurs implications les plus concrètes par rapport à ces objectifs.

Nous n'avons jamais voulu nous contenter d'affirmations théoriques et nous ne le ferons certainement pas dans ces dossiers.

Je me permettrai donc quelques remarques précises à propos des dossiers à l'examen.

Le parti socialiste a, au départ, porté seul l'exigence d'un Conseil supérieur de la Justice. Il l'a fait depuis 1988.

Nous nous réjouissons qu'une très large majorité se rallie aujourd'hui à cette idée.

Quels sont les éléments qui, pour nous, donnent sens à cette réforme?

Le Conseil supérieur de la Justice n'est pas, comme certains l'ont craint, une atteinte au principe de la séparation des pouvoirs.

La mission de contrôle externe du conseil supérieur est fondamentale. Il doit pouvoir évaluer en permanence le fonctionnement de la Justice et proposer des réformes là où elles sont nécessaires. Il ne peut être simplement le porte-voix de l'appareil judiciaire ou de sa hiérarchie.

Le conseil supérieur doit donc être un organe mixte. De par sa composition, il doit comprendre des magistrats, mais aussi des personnalités extérieures à la magistrature; elles doivent non seulement posséder des compétences techniques mais également représenter la société. Cette mixité doit être garantie par la désignation des membres. Il est légitime que les magistrats soient désignés par leurs pairs, pour autant que les modalités de l'élection permettent à toutes les sensibilités de la magistrature d'être représentées. Il serait inadmissible que le mode d'élection permette à la hiérarchie d'imposer ses candidats.

Les membres externes ne peuvent être désignés que par le seul organe directement représentatif de la population: le Parlement. La désignation par le Sénat, à une majorité des deux tiers pour éviter les désignations partisans est une bonne idée. Mais l'intervention du Parlement ne peut être totalement contrainte par des cénacles d'experts.

Pour assurer un fonctionnement le plus dynamique possible du Conseil supérieur de la Justice, le parti socialiste a aussi demandé à plusieurs reprises qu'y siègent deux ou trois anciens parlementaires, membres pendant au moins cinq ans de la commission de la Justice de la Chambre ou de celle du Sénat. Nous savons la qualité et la compétence individuelle de bon nombre de membres de ces commissions.

Un certain nombre de juges à la Cour d'arbitrage sont obligatoirement d'anciens parlementaires. Leur apport est reconnu positif. Il est salué par les magistrats professionnels de la cour. Aucun reproche ne leur est adressé — et ne peut leur être adressé — quant à leur indépendance. Il faut le souligner, tant est grand le préjugé antipolitique de commentateurs et tant parfois nous résistons mal nous-mêmes à ce préjugé. La désignation d'anciens parlementaires à une majorité des deux tiers du Sénat permettrait par ailleurs d'éviter des reproches de nomination partisane. Nous demandons que cette suggestion soit attentivement examinée.

Pour ce qui concerne les nominations des magistrats, celles-ci doivent être objectivées. Elle le sont déjà en partie, puisque les candidatures sont soumises à une série d'avis et que les candidats magistrats subissent des examens sérieux. Elles pourraient l'être mieux encore, et le Conseil supérieur de la Justice pourrait jouer un rôle, notamment en classant les candidats qui sont, à son estime, les meilleurs et les moins bons pour chaque fonction à pourvoir.

Toutefois, deux écueils doivent être évités.

Tout d'abord nous ne souhaitons pas que la hiérarchie puisse filtrer, sans recours, les candidatures avant qu'elles ne soient examinées par une instance indépendante. On ne peut à la fois soutenir que rien ne va dans l'appareil judiciaire — ce qui est exagéré — et relayer les positions ou donner un pouvoir de veto; en matière de nomination notamment, à ceux qui souhaitent changer le moins possible: à ceux qui, en tout cas, ne souhaitent pas fondamentalement un changement des mentalités au sein de la magistrature.

Ensuite — deuxième remarque importante —, il nous paraît avant tout nécessaire que ces nominations fassent l'objet d'une plus grande transparence: c'est la transparence qui garantit le contrôle et qui arrête la tentation de népotisme ou le risque de nomination exclusivement partisane. Or, ce n'est pas en enlevant totalement au politique la responsabilité des nominations que l'on garantit la transparence. Il faudrait peut-être réfléchir à la pertinence de cette réflexion. Le pouvoir politique doit demeurer un agent de régulation. Il doit pouvoir exercer cette régulation au nom de l'intérêt général.

On imagine mal qu'un ministre soit dans l'obligation, sans possibilité de refus ou sans alternative, de nommer un procureur du Roi ou un procureur général qui conteste la politique criminelle défendue par le gouvernement et approuvée par le Parle-

ment. Renvoyer la responsabilité des nominations à d'autres instances, sans autre garantie, reviendrait sans doute à transférer ailleurs, et non pas à supprimer les interventions occultes, que certains dénoncent aujourd'hui. Les candidats magistrats ne seront pas mieux protégés si, au lieu de faire antichambre chez un ministre ou un parlementaire, ils doivent solliciter l'appui d'autres magistrats ou de certains membres du Conseil supérieur de la Justice. Certains magistrats se plaignent d'ailleurs des préférences dont d'autres font l'objet de la part des membres des comités d'avis, c'est-à-dire de la hiérarchie. Ces préférences ne sont pas toujours justifiées par les qualités professionnelles de ceux qui reçoivent un soutien appuyé... Ici aussi, il faut prendre l'exacte mesure de la réalité.

Il est donc souhaitable que le Conseil supérieur participe à l'objectivation des nominations, en proposant un classement. Mais il est légitime aussi que le ministre puisse, dans certains cas, ne pas suivre le classement. Mais il doit motiver sa décision de manière adéquate, en justifiant ses choix. Je crois fondamentalement que l'on ne peut exiger d'un ministre qu'il assume des responsabilités, notamment en cas de manquement des personnes qui travaillent sous son autorité et, dans le même temps, le priver radicalement de la possibilité d'assumer des choix en matière de nomination.

Nous avons défendu, notamment au sein du gouvernement l'instauration de mandats à temps pour les chefs de corps. C'est une mesure qui nous paraît nécessaire pour responsabiliser et motiver les chefs de corps dans la gestion de leur juridiction ou de leur parquet. Bien entendu, nous sommes ouverts à toute proposition en cette matière.

En tout état de cause, nous resterons très attentifs à toutes les propositions qui seront formulées en matière d'organisation judiciaire susceptibles d'améliorer effectivement le fonctionnement quotidien des cours, des tribunaux et des parquets.

En matière de réorganisation des polices, je voudrais également souligner quelques points importants qui doivent baliser la réforme.

D'abord, nous devons tendre vers une structure policière intégrée, mais à deux niveaux. Il n'a jamais été question pour le PS de police unique, et nous ne pourrions l'admettre.

La pluralité des services de police demeure une garantie pour la démocratie. Je pense que cette règle demeure essentielle.

Par ailleurs, l'autorité des bourgmestres et des autorités communales sur les services de police locale doit être renforcée.

La fusion des brigades locales de gendarmerie et des polices communales peut évidemment être discutée. Mais à ce sujet, il faut faire une mise au point.

Nous ne souhaitons pas de fusion qui entraînerait une dilution des responsabilités des autorités communales et qui affaiblirait leur maîtrise.

En effet, les brigades locales de gendarmerie sont souvent compétentes sur des territoires plus vastes que ceux des communes. La fusion d'une brigade locale de gendarmerie et de plusieurs polices communales peut, à terme, nuire au contrôle effectif des autorités démocratiques. Par qui le contrôle sera-t-il effectué? À qui faudra-t-il rendre des comptes? Qui sera responsable et devant quelles instances? Comment seront gérés les désaccords entre les différentes autorités communales?

Une association approfondie des polices locales dans les zones interpolices pourrait, au contraire, permettre une approche souple des problèmes.

Nous ne sommes pas opposés à la possibilité de fusions entre polices communales, mais peut-être faudrait-il l'envisager à l'initiative des autorités communales elles-mêmes en tenant compte des spécificités.

En outre, les mécanismes de contrôle des services de police doivent être renforcés: je pense au renforcement des pouvoirs du Comité P et à la création d'un service d'inspection générale — une police des polices — indépendant des différents corps.

Enfin, les services qui assureront demain les missions de police judiciaire doivent être mieux organisés et structurés qu'ils ne le sont aujourd'hui.

Mais, en tout état de cause, la maîtrise des enquêtes doit demeurer dans les mains des magistrats. La loi «Franchimont» a affirmé ce principe. Il faut maintenant le concrétiser.

Les magistrats devront notamment pouvoir déterminer le nombre d'enquêteurs dont ils ont besoin; ils devront pouvoir sanctionner les rétentions d'informations; ils devront pouvoir agir disciplinairement contre des enquêteurs fautifs.

Voilà quelques remarques fondamentales sur les réformes qui s'annoncent.

Mais nous souhaitons aussi que d'autres réformes relatives à l'organisation du judiciaire, à ses moyens et à ses relations avec tous les justiciables, victimes ou inculpés, soient rapidement examinées.

Le Parlement et le gouvernement doivent, d'ici la fin de la législature, tenter d'aller le plus loin possible.

Nous souhaitons donc que les discussions qui se préparent prennent également en compte certaines propositions que nous jugeons essentielles.

Le parti socialiste a relevé vingt mesures concrètes qui pourraient être mises en œuvre rapidement et dont certaines font déjà l'objet de propositions ou de projets de loi. Elles donneraient sens à notre volonté commune de promouvoir une justice plus efficace, plus humaine, plus accessible et plus transparente.

Quelles sont ces mesures que nous estimons prioritaires ?

1. La simplification de certaines procédures, du langage et des actes judiciaires qui a fait l'objet d'une proposition déposée par Thierry Giet à la Chambre.

2. La création d'un système d'amendes pénales qui soient proportionnelles aux revenus.

3. Entourer les auditions et la prise en charge des victimes d'actes de violence d'une série de garanties psychologiques et sociales.

4. Au-delà des réformes en cours, une réflexion approfondie sur une révision des systèmes de l'aide légale, notamment par l'étude d'un système de mutualisation du risque judiciaire.

5. La fixation d'un prix plus raisonnable pour le coût des photocopies de dossiers répressifs, pour compléter la loi Erdman-Lallemand récemment votée.

6. La réforme du droit disciplinaire des magistrats.

7. La réglementation des techniques spéciales de recherche.

8. Une formation accrue et permanente des magistrats, peut-être par la création d'une école de la magistrature.

9. L'instauration d'une carrière plane des magistrats pour éviter une course aux promotions à la seule fin d'une revalorisation de traitement.

10. La réorganisation des vacances judiciaires, pour résorber l'arriéré et garantir une accessibilité permanente au service public de la justice.

11. Une meilleure incrimination de la corruption par l'adoption de la proposition Lallemand.

12. La suppression des tribunaux militaires — proposition Moureaux et Borin.

13. Des mesures favorisant la mobilité horizontale des magistrats, d'un arrondissement ou d'un tribunal à un autre.

14. La création d'un auditorat économique et social pour réprimer plus efficacement la criminalité financière.

15. Des mesures propres à l'organisation interne des tribunaux et des parquets, pour les rendre plus accessibles et résorber l'arriéré: création de juges de mise en état des affaires, tableaux de service pour favoriser la spécialisation de magistrats, généralisation des fixations à heures fixes...

16. Le redécoupage des arrondissements judiciaires.

17. La réglementation des conditions de consultation des dossiers répressifs par les détenus.

18. L'instauration de garanties en faveur de l'information de la victime dans sa langue.

19. La création à terme d'un tribunal de l'application des peines.

20. La mise en place de moyens de répression effectifs des délits à caractère raciste ou antisémite.

Le parti socialiste ne souhaite évidemment pas compliquer le débat en multipliant les propositions et donc, les risques de tensions.

Mais des mesures concrètes, couplées à de grandes réformes qui ne feront sentir leurs effets qu'à terme, pourront restaurer une confiance et répondre efficacement aux préoccupations citoyennes qui se manifestent depuis de nombreux mois. Parfois, une petite mesure a plus d'effets qu'une grande réforme dans le quotidien des citoyens.

C'est dans cette voie que nous souhaitons que s'orientent les travaux parlementaires relatifs à la justice. Ces derniers sont aujourd'hui prioritaires et leur importance dépasse largement les cadres idéologiques partisans.

Nous avons donc l'espoir que l'ensemble du travail qui sera accompli pourra recueillir l'adhésion du plus grand nombre d'entre nous. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, de emotionele schokgolf die het land in het najaar van 1996 beroerde, heeft blijkbaar mogelijk gemaakt wat tot dan toe onmogelijk leek. Wanneer ik sommigen hoor zeggen dat de analyse van die dramatische gebeurtenissen plots de disfuncties — een woord dat sindsdien erg in de mode is gekomen — bij rijkswacht en gerecht aan het licht heeft gebracht, dan vraag ik mij toch af of men die toestanden, die toch al jaren bestonden, echt niet kende. Iedereen die in enige mate bij justitie en politie betrokken was, kende, betreurde en bekritiseerde die toestand, maar niemand was blijkbaar bij machte om echte hervormingen door te duwen. Er werden wel verschillende initiatieven genomen en er werden voorstellen geformuleerd, maar nooit werden ze «the topic of the day», nooit bestond daarvoor de nodige politieke wil om ze uit te voeren. Tot augustus 1996 wist in ieder geval «Justitie» nog voldoende vertrouwen in te boezemen als het eerbiedwaardige gerecht, dat een antwoord biedt aan het gevoel van onveiligheid en onrecht. Zolang alleen de politieke wereld en de administratie onder vuur lagen, bleek de democratische rechtsstaat nog stand te houden. Dit veranderde toen ook «Justitie» op haar grondvesten daverde, na confrontatie met manifestaties voor de eigen deur.

Ook binnenshuis kende men de problemen nochtans reeds lang, maar had men blijkbaar niet de moed om aan hervormingen te werken. Dit kon zo blijven duren zolang de contestatie zich uitsluitend richtte tegen de politici en ver weg bleef van justitie en haar verantwoordelijken.

Nochtans wijst iedereen maar al te goed dat onze justitie geconstrueerd is op een model dat we hebben overgeërfd en steunt op een wetgeving die dateert uit de tijd van de *Code Napoléon* en van het Strafwetboek van 1863, waarnaar we nog altijd met grote fierheid verwijzen. De maatschappij van vandaag verandert echter elke dag en aan een steeds sneller ritme.

Die Justitie was bijgevolg hoe langer hoe minder in staat een afdoend antwoord te bieden aan de dagelijkse bekommernissen van eenieder. Ik heb het dan nog niet eens over de dramatische lacunes in de wereld van het strafrecht, die misschien veel meer tot de verbeelding spreken dan de «banale» rechtspraak over de dagelijkse bekommernissen van gewone mensen. Een arbeider die zijn opzegmodaliteiten of zijn werkloosheidsvergoeding betwist, de man of de vrouw die in een echtscheidingsprocedure verwickeld is en die uit dit klimaat van contestatie en frustratie wil weggeraken, de kinderen die in een dergelijke procedure terecht komen, de kleine criminaliteit die zich vooral bij de jongeren voordoet, de aanslepende gerechtelijke achterstand waarover zovele studies, analyses en elkaar tegensprekende statistieken werden opgemaakt, al die problemen onderstreepten elke keer opnieuw dat we niet in staat waren om een snel antwoord te bieden aan de dagelijkse bekommernissen van de burgers in ons land.

De schokgolf van 1996 heeft de mensen niet alleen geconfronteerd met de toestanden die ze al lang kenden, omdat ze ze al zo vaak hadden meegemaakt in hun onmiddellijke omgeving, maar

ook met een gevoel van totale hulpeloosheid, niet in het minst omdat het hier om kinderen ging. Ze kregen het gevoel dat, als alles bleef zoals het was, er geen hoop was op een betere toekomst.

Sinds augustus 1996 hebben we, mede dankzij deze «incentive», getracht op een versnelde manier de hervorming door te voeren die al lang had moeten gebeuren.

Ik wil nochtans ook degenen van antwoord dienen die, waarschijnlijk in de hitte van het politieke debat, de huidige en de vorige regering verwijten dat ze niets hebben gedaan, dat ze geen oplossing zochten voor de problemen. Ik heb, louter een beroep doend op mijn geheugen een lijst gemaakt van de verwezenlijkingen sinds 1988. Deze lijst is waarschijnlijk onvolledig en vele van de initiatieven zijn wellicht reeds lang vergeten, maar toch is hij illustratief.

Sedert 1988 werd de wet op het politieambt goedgekeurd, werd de rijkswacht hervormd en werden de interpolitiezones in het leven geroepen. Het budget van Justitie werd verhoogd. Volgens de heer Foret gaat het in absolute cijfers slechts om een verhoging van 2,5 tot 2,8% van de begroting. Als we ook rekening houden met de budgettaire inspanningen die gepaard gingen met de bijzondere actieplannen, komen we echter op een verhoging met ongeveer 52%. En dit in een tijd van besparingen! In dezelfde periode werden ook het snelrecht en de strafbemiddeling ingevoerd en werden de burgerlijke procedures in het Gerechtelijk Wetboek vereenvoudigd. Om een eenvormig strafrechtelijk beleid te garanderen werd het College van procureurs-generaal opgericht. De SP heeft daar destijds een punt van gemaakt en niet iedereen was daarmee even gelukkig. Ook de wet-Lejeune werd aangepast, een voorstel dat ik overigens zelf had ingediend lang voor het Kamerverslag dienaangaande het levenslicht zag. De oprichting van het wervingscollege voor magistraten was een antwoord op de vraag naar depolitisering van de magistratuur. Dit college moet ervoor zorgen dat de bekwaamheid van de magistraten centraal staat bij de keuze en benoeming van de kandidaten. Er werd gezorgd voor slachtofferopvang.

De Senaat mag er trots op zijn dat hij, na de dramatische gebeurtenissen van 1996, op 20 december van dat jaar het inzage-recht en de mogelijkheid tot het vragen van bijkomende opdrachten aan de onderzoeksrechters goedkeurde. Dit moest weliswaar nadien in het wetsontwerp-Franchimont worden geïntegreerd, maar ook dat ontwerp werd goedgekeurd. In deze woelige tijden zou men ook wel eens kunnen vergeten dat er op 8 en 9 juli een colloquium zal plaatsvinden waar het wetsontwerp-Franchimont verder zal worden uitgewerkt. De toegang tot het gerecht werd verbeterd door een verruiming van de rechtsbijstand en het kosteloos afleveren van afschriften van gerechtsdossiers. De mogelijkheid om een rechtszaak aan de rechter te onttrekken werd geregeld ingevolge het fameuze arrest dat iedereen zich nog wel herinnert. Ook inzake de criminele organisaties, de internationale criminaliteit, de toegevoegde rechters en de plaatsvervangende raadsheren werden wetgevende initiatieven genomen. Ik kan blijven opsommen.

Zelfs op het politieke vlak werden hervormingen verwezenlijkt. De parlementaire onschendbaarheid werd aangepast en de Kamer heeft een wetsontwerp inzake de ministeriële verantwoordelijkheid goedgekeurd. Er werden allerlei voorstellen gedaan om een zogenaamde nieuwe politieke cultuur in het leven te roepen. Ik juich vooral het bestaan van een politieke cultuur in se toe. Die moet er altijd zijn. Ze wordt nu vertaald in pragmatische en nieuwe formules, maar is daarom niet nieuw.

Na de schokkende gebeurtenis van 23 april jongstleden namen twee ministers onmiddellijk de verantwoordelijkheid op zich, hoewel ze niet rechtstreeks verantwoordelijk waren voor het gebeuren. Zoals collega Vandenberghe zei, maakt het misschien inderdaad deel uit van de opdrachten van de Senaat om het probleem van de verantwoordelijkheid van ministers in alle sereniteit verder uit te diepen.

Ik breng hulde aan die twee politici die onmiddellijk, zonder enig dralen een teken hebben gegeven dat de bevolking zeer goed heeft begrepen. Nadien is er wel een discussie ontstaan over de vraag of die ontslagen al dan niet nodig waren, maar ik had de reacties wel eens willen zien wanneer de ministers die beslissing niet hadden genomen. Hun gebaar zou een voorbeeld moeten zijn

voor de verantwoordelijken op alle niveaus. Sommigen hebben dat begrepen, anderen blijkbaar niet. Ik hoop alleen maar dat degenen die nog altijd niets begrepen hebben niet te laat zullen komen met hun gebaar. Immers, ook de bevolking meet de tijd en laattijdige reacties worden slechter ervaren dan gemotiveerde en met redenen omklede beslissingen die op het juiste moment worden genomen.

De problematiek komt nu in een versneld tempo aan de orde, niettegenstaande alles wat tot nu toe reeds is gerealiseerd. Voor de SP ontbreekt er nog een essentieel element dat wel in de huidige voorstellen is opgenomen, namelijk de externe audit.

Laten we ons ervoor hoeden aan de vooravond van de 21e eeuw te raken aan de grondvesten van het huis van de justitie of aan de essentiële waarden van een democratische rechtsstaat. Ik verzet mij tegen degenen die, geconfronteerd met bepaalde interpretaties, onmiddellijk alles overboord willen gooien. Ik herinner aan wat er gebeurd is wanneer we op een bepaald ogenblik een antwoord wilden geven op de problemen die rezen door de verjaringen. We hebben die termijnen aanzienlijk verlengd en het gevolg daarvan is dat de zaken nu nog veel langer aanslepen.

Laten we het huis van de justitie volledig herbouwen, maar laten we niet raken aan de grondvesten ervan. Tot nu toe werd er alleen lapwerk verricht. We hebben ramen hersteld en gevels herschilderd. We hebben het aantal magistraten verhoogd, zonder ons af te vragen of er wel plaats was voor deze magistraten en of we de nodige logistieke steun wel effectief konden leveren. Als we vandaag het resultaat zien, rijst de vraag of die budgettaire inspanningen geen druppels waren op een hete plaat. Ik ben ervan overtuigd dat het beter is te werken aan een globaal concept dan een antwoord te willen geven op de wellicht gerechtvaardigde klachten die de minister van Justitie, vandaag meer dan ooit, ontvangt van personen die elk voor hun eigen kapelletje pleiten. We moeten eraan denken dat al die kapelletjes deel uitmaken van een groot geheel.

Onlangs heb ik er nog op gewezen dat we nog vaak justitie «spelen» zoals in de tijd van Molière, met ouderwetse benaderingen en zonder enige transparantie of vertaling naar de burger die een antwoord vraagt op zijn problemen, een antwoord waarop hij overigens volstrekt recht heeft. Hopelijk kunnen we vandaag vanuit een zo ruim mogelijke politieke basis, de politieke wil vinden om de hervormingen op een efficiënte wijze door te voeren. Zowel voor de hervorming van de politiediensten als voor de hervorming van de justitie gelden drie noodzakelijke voorwaarden.

In de eerste plaats is er de efficiëntie. We kunnen ons geen hervorming veroorloven waarvan we niet zeker zijn dat het uitgewerkte systeem zal functioneren. Toch kunnen we als politiek verantwoordelijken niet aanvaarden dat vernieuwende structuren *a priori* worden afgewezen door degenen die zich in de huidige situatie goed voelen en van mening zijn dat elke hervorming hun positie of privileges zal verstoren. Men moet constructief meewerken aan de hervormingen. Toch hebben we niet de pretentie om te beweren dat we een nieuwe bijbel zullen schrijven die eeuwenlang dienst zal doen. We zullen ongetwijfeld fouten maken, ofschoon we alles zullen doen om dat te vermijden. We mogen echter in geen geval aanvaarden dat de drang naar vernieuwing wordt afgeremd door degenen die menen dat elke vernieuwing storend is.

In de tweede plaats moet de uitgewerkte formule niet alleen efficiënt zijn in elk deel, maar moet ook het geheel werkbaar zijn. Alle geledingen, zowel politie als magistratuur, en de justitie in haar geheel, moeten zodanig interfereren dat op alle vragen van de bevolking een antwoord kan worden gegeven.

Ten derde is het ook onverantwoord om een constructie uit te bouwen zonder zich erom te bekommeren wat de kostprijs daarvan zal zijn, wie er voor de hervormingen zal moeten opdraaien dan wel of de hervorming betaalbaar blijft. We houden ons niet bezig met een denkoefening. We werken aan structuren die een volledig antwoord moeten bieden op de vragen van de bevolking.

Het is mogelijk om met verenigde politieke krachten binnen korte termijn hervormingen door te voeren. We moeten echter eerlijk zijn tegenover de bevolking en er de nadruk op leggen dat dit alles geen zin heeft zonder dat het op het terrein wordt vertaald

en uitgevoerd. Hierbij zal men rekening moeten houden met de mensen, de statuten, de eventuele aanpassingen, de structurele uitbouw, enzovoort. Dit kunnen we niet in een handomdraai, op de vooravond van het parlementaire reces, verwezenlijken. Het politieke signaal van een fundamentele hervorming zal in de praktijk moeten worden omgezet in dezelfde geest en zonder afbreuk te doen aan de politieke wil die aan de basis van de hervormingen lag.

Men moet ophouden met zich te vermeien in fundamentele principes zonder rekening te houden met de werkelijke draagwijdte.

Zoals ik reeds heb gezegd, droom ik van een colloquium over de scheiding der machten in een moderne rechtsstaat en over het toetsen van de interpretaties die er tot nu toe zijn gegeven aan moderne ideeën. Sommigen roepen de scheiding der machten helaas in om zich te verschuilen in loopgraven. Ze weigeren een blik naar buiten te werpen om te kijken of er iemand aan de andere zijde staat. Ze wensen geen samenspraak en weigeren hun medewerking. Dit thema kan samen met het thema van de onafhankelijkheid van de magistratuur eventueel door de Senaat worden besproken.

Het nieuwe thema van vandaag is blijkbaar het onderscheid tussen ambt en mandaat. Tijdelijke mandaten zouden plots een aantasting van het ambt betekenen. Ik heb dit nooit horen beweren met betrekking tot de onderzoeksrechters of de jeugdrechters met een tijdelijk mandaat voor bepaalde taken. Ik hoop dat deze allusie wordt begrepen.

De Senaat heeft de zware taak de thema's te bespreken die essentieel zijn voor de uitbouw van de moderne justitie. Daarnaast moet hij in de bicamerale aangelegenheden volgens de goede oude traditie zijn rol vervullen. Vroeger werd meer dan eens aangetoond dat het mogelijk is de bespreking van een ontwerp in de Senaat aan te vatten onmiddellijk nadat de Kamercommissie haar werkzaamheden had beëindigd en vóór de Kamer haar stem had uitgebracht. Er bestaan allerlei methodes om, wanneer de tijd dringt, versneld te werk te gaan. De Senaat heeft in het verleden herhaaldelijk bewezen snel en efficiënt te kunnen werken.

Als lid van de commissie voor de Justitie dring ik erop aan ons niet te vermeien in een superanalyse van elke term. Ik bedoel hiermee uiteraard niet dat we foutieve teksten moeten goedkeuren. We moeten proberen om aan een redelijk tempo ernstig werk te leveren.

De Senaat, alle politieke instellingen en de regering moeten hiertoe een bijdrage leveren. Er is al heel wat voorbereidend werk geleverd. Men wil doen uitschijnen dat de problemen nu pas werden ontdekt en dat we vertrekken van een tabula rasa. Dit is niet het geval. Er zijn reeds lang teksten ter bespreking voorgelegd aan de kamercommissies voor de Justitie en voor de Binnenlandse Aangelegenheden. Er zijn al talloze rapporten opgesteld, zowel over de politiehervorming als over de oprichting van de Hoge Raad. De eerste minister heeft zich ertoe verbonden de voorhanden zijnde teksten aan de Kamer en aan de Senaat te geven zodat ze de bespreking ervan nu reeds kunnen aanvangen. Er zijn ook al teksten voor advies voorgelegd aan de Raad van State.

Ik beweer niet dat we hieraan eensgezind moeten werken, want dit zou voor sommigen al te sloganesk klinken. We moeten in elk geval de oprechte politieke wil tonen om over de partijgrenzen heen het duidelijke signaal te geven dat de politiek effectief een antwoord wil bieden voor de essentiële problemen. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à Mme Willame.

Mme Willame-Boonen (PSC). — Monsieur le président, l'avantage — ou le désavantage pour certains — du Sénat, chambre de réflexion, est de pouvoir débattre des événements de la plus brûlante actualité lorsque les lumières de la rampe ont quelque peu faibli, ce qui, me semble-t-il, prête à plus de sérénité et, peut-être, à une meilleure approche des problèmes.

À la suite de l'évasion manquée de Marc Dutroux, nous avons dit nous-mêmes ou avons fréquemment tenu et entendu, ces derniers jours, des propos du genre: «Nous vivons une crise de régime. Le régime est en crise. Nous sommes la risée de l'Europe. La Belgique a honte. Les Belges sont humiliés.»

Les faits ont été graves, certes, mais arrêtons là la sinistrose et l'autoflagellation. Essayons d'être sereins et de redonner espoir aux citoyens en recherchant non des remèdes purement médiatiques mais des solutions réfléchies et novatrices. Avant cela néanmoins, interrogeons-nous quelques instants sur les causes de la crise actuelle. Comment expliquer cette crise et la remise en question générale de tous les décideurs politiques et, paradoxalement, le plébiscite des politiques non décideurs?

Nous vivons dans un régime de démocratie parlementaire, c'est-à-dire un régime d'équilibre entre les pouvoirs, un régime où les différentes idéologies peuvent s'exprimer librement. Mais il faut constater qu'à l'heure actuelle, les trois pouvoirs — le législatif, l'exécutif et le judiciaire — ne donnent plus l'impression de concourir harmonieusement à la recherche de l'intérêt général, du bien commun. Il est vrai qu'ils sont dans un état de tension l'un à l'égard de l'autre. Il y a parfois même confusion des fonctions. Le pouvoir législatif a tendance à interférer dans le judiciaire. Le pouvoir judiciaire se montre, quant à lui, parfois très critique à l'égard des autres pouvoirs et des réformes qu'ils élaborent. On doit impérativement retrouver l'équilibre des pouvoirs, fondé sur une collaboration indispensable au bon fonctionnement des institutions.

Une autre cause de la crise est le fossé qui s'est établi entre le pouvoir et le citoyen, et cela vaut pour les trois pouvoirs. On dit que le judiciaire s'est enfermé dans sa tour d'ivoire. On dit que le pouvoir politique — exécutif et législatif — est peu à l'écoute des citoyens et jargonne dans la complexité des dossiers. Souvent, le citoyen n'a plus l'impression de participer à l'action politique ou, plus généralement, à l'action publique. Il se sent à mille lieues du gouvernement du peuple par le peuple et pour le peuple.

Il y a aussi — élément lié à mes deux observations précédentes — le choix des priorités par les responsables politiques. Ce choix peut paraître trop éloigné des préoccupations immédiates des citoyens qui attendent beaucoup du politique, et ce dans l'immédiat. En effet, pendant plus de dix ans, l'État s'est préoccupé de l'assainissement des finances publiques — et Dieu sait si c'était nécessaire — et des problèmes communautaires — peut-être l'était-ce dans une moindre mesure — en laissant de côté les problèmes «sociétaux» tels que la justice, la famille, la sécurité, les questions éthiques.

C'est vrai aussi que l'internationalisation de nos économies, la mondialisation des enjeux et la politique européenne commune amènent beaucoup de citoyens à se poser la question de l'utilité de leur vote dans un contexte où, de toute façon, les marchés financiers semblent dicter la politique économique. Les citoyens ont l'impression que le politique est dépassé par l'économique, que le national est dépassé par l'international. Cette mondialisation constitue certes une contrainte pour les responsables politiques, mais cette contrainte ne peut faire oublier les préoccupations concrètes et quotidiennes des citoyens. À cet égard, l'emploi constitue sans aucun doute leur préoccupation première.

Il y a enfin, comme autre cause de notre crise politique, la complexification de notre société devenue très technocratique et de nos règles de droit que le citoyen ne comprend plus, dans lesquelles il ne se retrouve plus. Les normes ne cessent de se multiplier et sont souvent rédigées en termes obscurs, techniques et dans un langage ésotérique. La démocratie peut-elle s'accommoder d'un État de droit où le droit est souvent ignoré des citoyens, voire inappliqué?

Faire des constats, rechercher des causes est indispensable, dégager des solutions se révèle plus difficile.

Nous devons nous assigner comme objectif premier de rendre les citoyens plus confiants dans leurs institutions et dans leurs responsables politiques, non par le biais de déclarations d'intentions démagogiques, non en sombrant dans une pensée unique, mais à travers des réformes concrètes et réfléchies confiées à des personnes de confiance. Pour ce faire, il faut créer une nouvelle dynamique du fonctionnement de l'État fondée sur quatre principes: l'efficacité, la transparence, la participation et la responsabilité. Cette nouvelle dynamique est déjà en marche.

Des réformes ont été engrangées. Les conclusions des assises de la démocratie initiées par le président de la Chambre Raymond Langendries visent ainsi, d'une part, à répondre aux faiblesses de

la démocratie représentative en instaurant une certaine démocratie participative et, d'autre part, à restaurer une plus grande éthique politique par des règles plus strictes relatives au financement des partis politiques et par des limitations de cumul de mandats. Les conclusions sont là, il nous appartient maintenant de les voter.

Dans le domaine de la justice, des réformes importantes ont également été réalisées. Je pense à la loi Franchimont, aux lois relatives à la libération conditionnelle, au projet de loi concernant les organisations criminelles, à la création du centre pour enfants disparus, à l'aide légale. Mais ces réformes certes indispensables sont inachevées. La justice est un service public à dynamiser et à moderniser. Pour atteindre ces objectifs, le PSC, mon parti, estime que des réformes structurelles s'imposent: création d'un tribunal d'arrondissement, réorganisation du management des parquets, fusion entre les parquets de première instance et d'appel, institution d'un parquet fédéral et réforme du droit disciplinaire. Il faut aussi objectiver les nominations et promotions des magistrats, organiser un système de formation initiale, continuée et obligatoire pour les magistrats, établir des mandats limités dans le temps pour les chefs de corps et instituer un contrôle externe. Il s'impose enfin de lutter contre l'arriéré judiciaire non seulement par une augmentation des cadres — à cet égard, un projet de loi sera bientôt voté en commission de la Justice du Sénat — mais aussi par une accélération des procédures. C'est à ces conditions seulement que la justice deviendra à la fois plus efficace et humaine.

Dans le domaine des polices, l'évasion temporaire de Marc Dutroux a encore montré l'urgence d'une réforme des polices répondant aux attentes et besoins de sécurité de tous les citoyens. Dès novembre 1996, le PSC fut le premier parti à proposer un plan concret de réforme policière, alliant, d'une part, les impératifs d'efficacité impliquant une plus grande intégration des services ainsi qu'une meilleure coordination et centralisation de l'information, et, d'autre part, les principes démocratiques de la séparation des pouvoirs, du contrôle réel de la magistrature sur la police criminelle et de l'autonomie communale. Il ne peut d'ailleurs que se réjouir du fait qu'aujourd'hui, l'opposition se rallie dans les grandes lignes à ses propositions. Il convient maintenant de rechercher le plus large consensus pour créer une police intégrée, efficace, au service et proche de l'ensemble des citoyens, garante de la démocratie. À ce niveau, nous nous réjouissons, je le répète, de l'effort de convergence entre les partis de l'opposition et de la majorité.

Mais ce qui est vrai pour la justice et la police doit l'être aussi pour l'ensemble de l'administration. Si certaines administrations se sont modernisées et sont réellement des services publics au service du public, d'autres sont encore trop hiérarchisées, peu enclines à se moderniser, à innover et à revoir leur mode de fonctionnement. Ne faut-il pas également associer plus souvent les citoyens au fonctionnement et à la gestion des services publics afin que leurs besoins soient mieux pris en compte? Ne sont-ils pas les premiers consommateurs des services publics?

Au-delà de ces réformes inspirées par les exigences d'efficacité, de transparence et de participation, c'est une nouvelle culture politique de la responsabilité qui doit se développer: responsabilité des hommes politiques, mais aussi responsabilité des hauts corps de l'État, de la presse et de tous les citoyens.

On a beaucoup parlé ces derniers temps de responsabilité ministérielle. Un ministre en charge doit pouvoir assumer une responsabilité politique fonctionnelle; en revanche, invoquer cette même responsabilité fonctionnelle à l'égard d'un ministre qui n'est plus en fonction n'a pas de sens et ne repose sur aucun fondement juridique.

Je voudrais rappeler ici que la responsabilité politique inclut la capacité de prendre des décisions dans l'intérêt général ou du moins dans ce qui sera ressenti comme tel. La capacité de décider relève de l'essence même de l'État. Si elle diminue, l'État s'affaiblit. C'est en faisant preuve de cette capacité de décision que le gouvernement restaurera la confiance dans l'État. Mais cette capacité de décider implique inéluctablement un dépassement des clivages économiques, sociaux, idéologiques, culturels et linguistiques et des intérêts divergents pour rechercher tous ensemble un compromis. Cette recherche du compromis qui était une des caractéristiques de la société belge ne s'est-elle pas estompée ces

dernières années? Dans notre système démocratique fondé sur la représentation proportionnelle, la recherche d'un compromis est indispensable et inévitable.

À côté de la responsabilité des mandataires politiques quels qu'ils soient, une plus grande responsabilité des grands corps de l'État s'impose également. Dans une vision moderne des relations entre l'administration et les citoyens, les citoyens ont droit à un fonctionnement correct des services publics. Lorsque le service public ne répond pas à l'attente légitime des usagers, il y a responsabilité de ses dirigeants. De même que les dirigeants d'entreprise sont tenus à une obligation de résultat, les chefs de corps doivent être les garants du fonctionnement correct de leur département. On attend d'eux compétence et efficacité. En l'absence de fautes personnelles, ils doivent assumer la responsabilité des dysfonctionnements graves de leur département lorsque ceux-ci ont un impact important soit dans la gestion de l'État soit dans l'opinion publique. Dans un tel cas, le chef de corps doit s'effacer, se retirer. Sans doute les nominations à temps constituent déjà une évolution positive. Mais il faut aller plus loin. Le ministre de tutelle doit pouvoir prendre immédiatement des mesures d'ordre, de déplacement ou de mutation, d'un chef de corps lorsqu'une telle mesure s'avère indispensable à rétablir la confiance dans le service public ou à garantir son bon fonctionnement.

Ne faudrait-il pas, en outre, réfléchir à établir pour chaque service public une charte des obligations? Lorsqu'il était ministre de l'Intérieur, M. Tobbacq avait élaboré une charte de l'utilisateur des services publics déterminant les droits et les devoirs de celui-ci. À cette charte des utilisateurs devraient correspondre des chartes reprenant les obligations de chaque service public et qui seraient assorties de contrôles externes.

Mais dans les services publics, la responsabilité implique aussi un changement de mentalité. Le laxisme, la légèreté, la dilution des responsabilités doivent être dénoncés à tous les échelons. Chacun, à quelque niveau qu'il soit, doit prendre conscience de la nécessité d'agir en vue de l'intérêt général, retrouver le sens de l'État. Mais comment motiver à nouveau les fonctionnaires sans mettre fin à la politisation des nominations? On le dit, on le clame depuis des dizaines d'années, mais qu'a-t-on réellement fait? Les textes préparatoires au Conseil supérieur de la Justice s'engagent dans la voie de la dépolitisation de la magistrature. Il faut poursuivre cette dépolitisation dans tous les corps de l'État. Les nominations et les promotions doivent à l'avenir être objectives, c'est-à-dire fondées exclusivement sur la compétence, la conscience professionnelle, la rigueur, le souci de l'intérêt général.

Enfin, oserais-je le dire, cette responsabilité est aussi celle de la presse. Certains médias alimentent une crise de confiance dans les institutions en amplifiant et dramatisant quelquefois leurs dysfonctionnements. C'est à la presse de dénoncer ces dysfonctionnements, certes, de les stigmatiser, bien sûr, mais pas forcément de les amplifier, même si ce langage est celui qui est attendu par l'opinion publique, mal dans sa peau en cette fin de siècle difficile. La presse ne doit-elle pas également se demander si elle n'outrepasse pas parfois son rôle d'information et de regard critique sur l'actualité?

Si la responsabilité doit redevenir une des pierres angulaires du fonctionnement d'un État, s'il s'agit d'un principe général auquel, comme je l'ai dit, ni les hommes politiques, ni les dirigeants de l'administration, ni la presse ne peuvent échapper, les citoyens doivent eux aussi prendre leurs responsabilités en participant à l'indispensable changement de mentalité et en s'intéressant activement à la chose publique.

Je voudrais conclure sur une note d'espoir. Notre État a, dans le passé, toujours fait montre de sa capacité à résoudre les crises et les conflits les plus difficiles. Il s'est souvent illustré par une ténacité modeste qui a impressionné les plus grands. Aujourd'hui, le temps de la prise de conscience de la crise que traverse notre État est passé. L'heure est à l'action. Prenons chacun nos responsabilités, là où nous sommes. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Verreycken.

De heer Verreycken (VI. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, achttien maanden na de eerste gruwelijke ontdekkingen in de zaak-Dutroux, en twee onderzoekscommissies later, mag de Senaat een

stem laten horen. Het gaat echter niet over de aanbevelingen van de commissie-Verwilghen, want die werden door de eerste minister tot advies gedegradeerd. Neen, het debat gaat over, ik citeer, «de politieke toestand en de door te voeren hervormingen».

Dat debat is volgens mij nodig, want de politieke toestand maakt van het land het mikpunt van spot van de hele wereld. Het is ook nodig, omdat de hervormingen uitblijven. Dat komt omdat de twee volkeren van het land een verschillende invulling geven aan de voorgestelde maatregelen. Een voorbeeld hiervan is de eenheidspolitie. Het Waalse verzet hiertegen zorgt voor een kluwen van onwerkbare compromissen. Dit is zeker niet alleen de vaststelling van het Vlaams Blok. Ook Brice De Ruyver kwam op 21 april tot dezelfde slotsom. Ik citeer: «Moeten we om dit land nog samen te houden, de weg van de onwerkbare compromissen blijven bewandelen? Voor mij is het antwoord neen. Als het aan de Vlaamse partijen had gelegen, waren de voorstellen van de commissie-Verwilghen en de commissie-Huybrechts wet geworden. Het zijn de Franstalige partijen geweest die de zaak op federaal niveau hebben getorpedeerd. En dus vind ik dat we ernstig moeten overwegen om nog één keer een verregaande staatshervorming door te voeren, en dat we de politie en justitie moeten federaliseren.» Dit is geen Vlaams Blok-stem, maar de stem van een van de experts in de verschillende onderzoekscommissies.

De voorbije gebeurtenissen rond een kindermoordenaar, rechtstreeks aanleiding voor debatten in Kamer en Senaat, en het falen van de regering om de politie en justitie grondig te hervormen, duwen het laatste greintje vertrouwen van de burger in de instellingen nog verder weg.

Ook bij vorige sprekers hoorden we dat vertrouwen het sleutelwoord is in dit debat.

We vinden het vooral dramatisch dat het gezagsargument, noodzakelijk om de burger te doen aanvaarden dat iemand leiding geeft, volkomen werd uitgehold. Niemand vertrouwt nog politici. Zonder dit gezagsargument gaan we regelrecht naar een chaos. Het is te eenvoudig om de verantwoordelijkheid voor fouten systematisch bij anderen te leggen. De rijkswacht, de magistratuur en de politie zijn fout, maar wij politici niet. Het verantwoordelijkheidsgevoel van politici gaat niet zo ver dat ze zich zelf de schuld zouden geven. Het is niet omdat twee ministers op een bewonderenswaardige wijze besluiten hebben getrokken uit hun fouten waarvoor ze niet persoonlijk verantwoordelijk waren, dat de hele politieke klasse weer krediet krijgt bij de bevolking.

Ik moet toegeven dat het moeilijk is om het vertrouwen in politici te herstellen in de huidige situatie. Op wereldvlak klampt de president van het machtigste land zich vast aan zijn positie terwijl hij het bestuur uitoefent vanuit de «orale» kamer. In Europa wordt de invoering van de heilige euro alleen maar gekenmerkt door een ordinair debat over een directeursplaats waar hoogstwaarschijnlijk een hoge wedde aan is verbonden. Ondertussen blijft een Europees rechter met zeer dure lijm aan zijn zeteltje kleven. Zoiets kan evenmin vertrouwen wekken. Nochtans bepaalt artikel 167 van het Verdrag van Rome dat de rechters worden gekozen «uit personen die (...) aan alle gestelde eisen voldoen om in hun onderscheiden landen de hoogste rechterlijke ambten te bekleden». Intussen weet ongeveer iedereen dat een Europees rechter, de heer Wathelet, aan deze norm niet voldoet. Het zou dan ook aangewezen zijn dat de eerste minister zelf dit onmiddellijk laat weten aan de regeringen van de Europese lidstaten. Belgische verkozenen kunnen geen opdrachten geven aan de heer Wathelet, ze kunnen er wel bij hun eerste minister op aandringen om zijn verantwoordelijkheid op te nemen. De eerste minister die het zelf steeds weer heeft over signalen die moeten worden gegeven, heeft nu ook alle middelen in handen om zelf het sterkste signaal te geven.

Nog andere maatregelen hebben het wantrouwen van de burgers aangewakkerd, denk maar aan de aanstelling van een CVP-volksvertegenwoordiger tot minister van Justitie. Als volksvertegenwoordiger stelde de heer Van Parys vast dat enkel de splitsing van Justitie recht kan doen aan de verschillende wijzen waarop de gemeenschappen van het land hun rechtsgevoel invullen, maar hij werd onmiddellijk gekocht met een ministerzetel en trok zijn woorden al even onmiddellijk in. Dat is een slecht signaal. De burger vertrouwt dat niet.

De eerste minister wist het signaal van zijn beide ontslaggevende collega's onmiddellijk te begrijpen en zag in hun opstappen een blijk van grote verantwoordelijkheidszin. Op de vraag of de eerste minister niet een gelijkaardig gebaar zou stellen, antwoordde hij echter zonder aarzelen dat hij zijn verantwoordelijkheid niet wenste te ontlopen. Dergelijke nuances ontgaan mij. Hoe kan het geven van zijn ontslag voor de ene minister een vlucht van verantwoordelijkheid zijn en voor de andere een bewijs van verantwoordelijkheidszin?

Hoe kunnen de politieke meerderheidsfamilies met dezelfde grote woorden aan de burger die hen moet ondergaan, blijven vertellen dat zij, en zij alleen, de kredietwaardigheid van de politici en van de instellingen kunnen herstellen?

In dit debat zit men niet om beeldspraak verlegen. Ik wil me dan ook niet onbetuigd laten.

Een skunk, een stinkdier kan men onmogelijk met zijn eigen middelen bestrijden, zonder zelf te gaan stinken.

De magistratuur en het hele politielandschap, verziekt als ze zijn door minder bekwame politiek benoemen, kan men dus onmogelijk verbeteren door andere politieke benoemingen. De samenstelling van de Hoge Raad voor de Justitie bijvoorbeeld zal, ook in het voorstel van enkele oppositiepartijen, via de Senaat nog steeds kunnen worden gepolitiseerd. De politieke ongeloofwaardigheid die in het leven werd geroepen door de zogenaamde krokodillen, kan niet tot geloofwaardigheid worden omgekeerd door dezelfde krokodillen weer op te vissen.

Wie vandaag meent dat een oppervlakkig *kurieren am Symp-tom* volstaat, slaat de bal volkomen mis. Zij die blijven volhouden dat de problemen in geen geval mogen worden gecommunautariseerd, vrezen de werkelijkheid. De kommaneukerij die in de marge wordt bedreven, moet toch iedereen aan het denken zetten. Er is meer geld voor justitie, maar aan de onaantastbaarheid van politiek benoemde magistraten mag niet ten gronde worden geraakt. Er is meer geld voor het politielandschap, maar aan de politieoorlogen wordt geen einde gemaakt, want de reeds zolang gevraagde eenheidspolitie is er nog altijd niet.

Ik ben van mening dat de Senaat hierbij een belangrijke rol zou kunnen spelen. Deze assemblee werd oorspronkelijk bedacht als een ontmoetingskamer voor de gemeenschappen, waar meer kan dan oeverloos palaveren.

Of dit debat een goed begin is, weet ik niet. Het wordt alleszins niet afgesloten met een sterk en duidelijk advies aan de uitvoerende macht. In tegenstelling tot degenen die «de problemen oplossen als ze zich stellen» kan de Senaat een betere maatschappijordening realiseren door de problemen te voorzien of te voorkomen. Op die manier kan de Senaat het begrip «regeren is vooruitzien» in de praktijk brengen.

Ooit heeft een dichter geschreven: «Er ligt een staat te sterven.» De staat is op sterven na dood en wie wil vooruitzien moet nu de erfenis regelen. Dat is een opdracht voor de Senaat. Dat zijn de «door te voeren hervormingen» waaraan een debat moet worden gewijd. Wie deze erfenisregeling voorbereidt, scheidt de mogelijkheid dat de burger opnieuw vertrouwen krijgt in de eigen instellingen, in instellingen die hij zelf een legitimiteit geeft, die niet opgedrongen wordt door mensen die verzuipen in kasteelconclaven en de stem van de burger niet willen horen of door sommige nostalgici en families die alleen de oude verworvenheden te allen prijze willen bewaren.

Dames en heren van alle instellingen, ook de politieke, indien u zichzelf rekent tot de generatie van de krokodillen, verdwijnt dan naar de geschiedenisboekjes en sus uw verantwoordelijkheidsgevoel niet met het opstappen van anderen. Geef de volkeren die ons land bewonen, de ruimte om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. Ik vraag geen gewelddadige revolutie, maar doe wel een beroep op het verantwoordelijkheidsgevoel van de gemeenschaps-senaat om aan de volkeren te geven wat hen toekomt. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, het doet me plezier dat we vandaag toch de kans krijgen even over de politieke toestand te praten, nadat de Senaat het twee weken geleden zelfs niet nodig achtte de vergadering te schorsen op het ogenblik dat

Dutroux was ontsnapt. Ik heb echter maar zes minuten spreektijd en zal mijn uiteenzetting dus kort moeten houden. De toespraak van collega Erdman is voor mij een goed aanknopingspunt en heeft mij trouwens aangenaam verrast, omdat collega Erdman terecht analyseerde hoelang het met de justitie reeds verkeerd loopt.

Ik ga echter een stap verder. Een opsomming van alle maatregelen die de vorige en de huidige regeringen hebben genomen, is indrukwekkend, maar men zal het met mij eens zijn dat die maatregelen bij de bevolking blijkbaar weinig of geen effect hebben gehad. Het vertrouwen is daardoor niet hersteld. Het gebrek aan vertrouwen zit dus erg diep. In de zomer van 1996 is dit inderdaad allemaal tot uiting gekomen, maar men maakt een grote fout indien men veronderstelt dat dit alleen met justitie te maken heeft. Het zit veel dieper. Natuurlijk vraagt de bevolking zich af of ons recht nog wel rechtvaardig is.

Grote fraudeurs of andere criminelen worden vrijgesproken op basis van procedurefouten of verjaring. De kwaliteit van de rechtspraak laat te wensen over, meer zelfs het rechtssysteem is voor de gewone man bijna ontoegankelijk. Vaak is een rechtszaak een langgerekte procedureslag. De essentie, met name het recht herstellen, is bijzaak geworden. Het formalisme staat voorop. De problemen worden niet alleen opgelost met de installatie van een Hoge Raad voor de Magistratuur. Het zit allemaal veel dieper. Het gaat ook over de betaalbaarheid van justitie en een vereenvoudiging van het rechtssysteem met zijn verschillende rechtbanken. Het verheugt me dan ook dat daaraan in het derde deel van het voorstel van PRL, VLD en VU aandacht wordt besteed.

Zoals ik al zei, het gaat niet alleen over justitie, maar ook over de economie. De mensen voelen zich niet meer goed in hun vel. Ze vragen zich af of ze maar een onderdeel van het productieproces zijn. Een half jaar na de gebeurtenissen van de zomer 1996 kregen heel wat arbeiders en bedienden een zware opdoffer. Uit de sluiting van Renault-Vilvoorde bleek immers dat de mensen geen zekerheid meer hebben.

Het gaat niet alleen over justitie of economie, maar ook over de administratie. De bevolking vraagt zich af of ze nog meetelt. Wat moeten mensen allemaal niet doen om hun rechten af te dwingen? In een samenleving waarin alles is geïnformatiseerd moeten burgers toch nog altijd formulieren invullen om te bekomen waarop ze recht hebben. Vooral degenen die in de grootste nood verkeren hebben de grootste moeite om iets te bekomen.

Het gaat niet alleen over justitie, over economie of over de administratie, maar ook over de besluitvorming. Het land is onbestuurbaar geworden. Het wordt gekenmerkt door een grote ziekte, met name de Belgische ziekte. Franstaligen en Nederlandstaligen verschillen op heel wat terreinen van mening. Ik spreek me niet uit over het gelijk van de enen of de anderen, maar ik stel alleen vast dat de inzichten verschillen. Men moet ervoor zorgen dat aan de behoeften van de verschillende gemeenschappen naar eigen inzichten wordt tegemoetgekomen en dat de beide landsdelen meer zelfstandigheid krijgen, zonder dat daarom de solidariteit wordt afgebroken.

Naast dit alles is er ook een groot wantrouwen tegenover de politiek. Alle politieke partijen delen in de klappen en dat is niet aangenaam voor wie ermee wordt geconfronteerd. Er is een groot wantrouwen, omdat het Parlement niet voldoende in vrijheid en openheid kan discussiëren. Het kan niet genoeg over de partijgrenzen heen naar oplossingen zoeken. Steeds opnieuw worden er door de regering veto's gesteld. De macht van de regering is veel te groot. Het belang en de samenhang van de regering is gewichtiger dan fundamentele hervormingen tot stand brengen. De vertegenwoordigingsdemocratie moet worden hersteld.

De verkozenen des volks moeten terug onafhankelijk kunnen nadenken. Ze mogen geen lakeien zijn van belangengroepen of partijen.

De voorzitter. — Kunt u uw uiteenzetting beëindigen, mijnheer Anciaux?

De heer Anciaux (VU). — De spreektijd van de kleine fracties is toch wel heel kort. Ons een klein beetje meer tijd geven is ook democratie. Democratie is immers ook de zorg voor de minderheden.

De bevolking is meer dan ooit mondig, ze is meer dan ooit in staat mee te werken aan verandering. Ik dring er bij de eerste minister op aan dat hij de bevolking effectief betreft door naast de vertegenwoordigende democratie ook een directe democratie mogelijk te maken. Alleen dan kunnen we met de bevolking een echt vertrouwenspact sluiten. Ik geloof in alle eerlijkheid echter niet dat deze regering en dit Parlement nog de kracht hebben om een vertrouwensproject op te bouwen. We kunnen alleen proberen enkele essentiële zaken te realiseren. Voor alles moeten we echter een beroep durven doen op de bevolking en op haar durven betrouwen. Dit vertrouwen moeten we overigens zo snel mogelijk opnieuw vragen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, in de vijf minuten die mij toegewezen werden, kan ik uiteraard alleen een telegram voorlezen, maar onmogelijk een uitvoerig standpunt verdedigen. De heer Jonckheer en ik zullen de eerste minister daarom straks een map bezorgen waarin hij de voorstellen van Agalev en Ecolo kan terugvinden. Zoals men zal zien zijn die gelijklopend maar niet volkomen gelijk.

Het is volgens ons volkomen normaal dat het debat wordt georganiseerd met parlementaire technieken en met deelname van alle parlementsfracties. Als de regering er evenwel voor kiest om rechtstreeks met een deel van de oppositiepartijen en met de meerderheidspartijen te onderhandelen, dan zal de Agalev-fractie te gelegener tijd haar standpunt daarover bekendmaken. We zullen de regering feliciteren voor wat we goedvinden en haar bekritisieren voor wat we afkeuren.

Ten eerste, van in het begin hebben we er de nadruk op gelegd, zowel in het Parlement als daarbuiten, dat de depolitisering van de benoemingen en de bevorderingen in de magistratuur een essentieel punt is van de hervorming, aangezien de politisering één van de grote ziektes van de justitie is. We vinden daarom dat in artikel 51 van de Grondwet het principe moet worden opgenomen dat de benoemingen en de bevorderingen in de magistratuur moeten gebeuren op basis van bekwaamheid en geschiktheid voor het ambt. In principe en met woorden is iedereen het daarover eens, maar toch is dit principe nog steeds niet in de Grondwet opgenomen en is de procedure nog altijd niet gewijzigd.

Ten tweede zal de eerste minister in de map ook een uitgewerkt voorstel inzake de benoemingen in de magistratuur vinden. De politieke eindverantwoordelijkheid voor de benoemingen blijft daarin nog steeds bij de minister van Justitie. Hij krijgt echter adviezen en een duidelijke voordracht met preferenties van het benoemings- en bevorderingscollege, van zodra dit eenmaal is geïnstalleerd. De minister kan van dit advies op gemotiveerde wijze afwijken. In dit geval wordt de zaak opnieuw in handen genomen door dit college, dat zich ofwel bij het standpunt van de minister neerlegt, ofwel zijn eigen advies handhaaft. In het laatste geval kan de regering nog steeds haar eigen standpunt volgen, maar dan moet ze ook het risico lopen op een vernietigingsberoep bij de Raad van State. Het is mij niet helemaal duidelijk, noch in het voorstel van de regering noch in dat van de groepering van sommige oppositiepartijen, of de controle van de Raad van State voldoende in acht wordt genomen. Voor ons is dat alleszins een essentieel punt.

Ten derde, we kunnen akkoord gaan met de samenstelling van de Hoge Raad voor de Justitie, waarvan de helft magistraten en de helft niet-magistraten zullen deel uitmaken. Het belangrijkste is dat de laatste groep niet alleen de advocatuur en de academische wereld vertegenwoordigt, maar dat daarin ook mensen van het brede maatschappelijk veld worden opgenomen. De Senaat moet zich hierover kunnen uitspreken en iedereen moet zich kandidaat kunnen stellen.

Ten vierde spreken we ons uit voor een beperkte duur van de bestuursfuncties in de magistratuur, in de eerste plaats voor de topmagistraten van de parketten. Ons voorstel gaat zelfs nog een stap verder. Wil men een grondige reorganisatie van justitie, dan moet daar onmiddellijk werk van worden gemaakt en is een inhaaloperatie noodzakelijk. In ons wetsvoorstel pleiten we er bijgevolg voor alle topmagistraten van parketten en parketten-generaal uit hun functie te ontheffen en een nieuwe benoe-

mingsronde met open kandidaatstellingen en objectieve procedures te organiseren. Alle magistraten, ook de huidige topmagistraten kunnen daarvoor dan solliciteren. Zodoende zullen verantwoordelijken niet langer beweren dat ze bepaalde magistraten wel uit hun ambt willen ontsetten, maar dat niet kunnen. Volgens de Grondwet benoemt en ontslaat de Koning de ambtenaren van het openbaar ministerie en zijn ze in tegenstelling tot de rechters niet benoemd voor het leven.

Ten vijfde mis ik in het regeringswerk, evenals in de voorstellen van de oppositiepartijen de beklemtoning van de strijd tegen de grootschalige fraude en de grote criminaliteit. Nochtans moet dit in de komende jaren een prioriteit worden. De bevolking is het immers beu te zien hoe de kleine dieven gevat worden en personen die voor miljarden frauderen vrijuit gaan. Er verschijnen trouwens geregeld rapporten waarin de diensten gespecialiseerd in fraudebestrijding klagen over hun gebrek aan personeel en middelen. Ze klagen erover dat de overheid verklaart dat ze belangrijk werk verrichten, maar hen daarvoor niet de noodzakelijke middelen verstrekt.

Ten slotte heeft onze fractie de basispolitiezorg altijd als een lokale of bovenlokale taak beschouwd. Het wordt een bovenlokale taak in de kleinere gemeenten die deze taak zelf niet kunnen waarmaken. De democratische controle op deze basispolitiezorg door de gemeenteraad of een bovengemeentelijk orgaan is essentieel.

Wat betreft de zogeheten federale politie of de gespecialiseerde politiezorg, moeten gerechtelijke taken inzake recherche zoveel mogelijk worden verzameld bij de parketten en onder leiding van de parketmagistratuur worden waargenomen. De communicatie tussen parket en politie zorgt nu immers voor de grootste problemen. Het regeringsplan lost dit probleem niet op. Bovendien zou het resulteren in een verticale eenheidspolitie op het organisatie-model van de rijkswacht. In het wetsvoorstel van de bijna verenigde oppositie wordt gepleit voor een basispolitiezorg op lokaal niveau. De huidige gemeentepolitie en de laagste echelons van de rijkswacht zouden daarin worden samengevoegd en samen onder de bevoegdheid van de gemeente vallen. Spijtig genoeg wordt in dit voorstel niet genoeg de nadruk gelegd op de noodzakelijkheid van een recherchepolitie die onder de bevoegdheid van de magistratuur zou vallen. Wanneer ik echter moet kiezen tussen het plan van de regering en het voorstel van de oppositie, kies ik voor het laatste. Zoals gezegd zullen de heer Jonckheer en ikzelf aan de eerste minister het uitgewerkte voorstel van de groenen bezorgen.

M. le président. — La parole est à M. Jonckheer.

M. Jonckheer (Écolo). — Monsieur le président, je désire faire part à l'assemblée de trois messages essentiels.

En premier lieu, les réformes structurelles de la Justice et des polices s'inscrivent dans un contexte qui en souligne certainement l'urgence, mais aussi les limites si elles ne s'accompagnent pas d'un changement de politique économique, de pratiques et de comportements. Je citerai à cet égard deux éléments: d'abord, il est clair que la démocratie est fragile lorsque depuis des années, et malgré la fin de la crise économique, une grave crise de l'emploi subsiste, entraînant exclusion sociale, pauvreté, perte de repères culturels. L'expression «mal de sécurité et mal de justice» utilisée par certains de mes collègues renvoie à cette situation. Le recours accru à la justice est un indicateur de ce mal-être.

Ensuite, second élément, la faiblesse relative de l'État belge en tant qu'acteur, soulignée tant par des historiens que des sociologues, a certainement été accentuée par des pratiques de «lotissement» de la Fonction publique, via le système des nominations politiques à tous les échelons, mis en œuvre par les trois familles politiques dominantes occupant tour à tour le pouvoir. Cet état de choses a une influence réelle sur l'absence de motivation et de compétence dans le chef de certains agents de l'État et n'est pas sans lien avec «le relâchement pathologique» évoqué dans un éditorial de *La Libre Belgique*.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1997-1998
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1997-1998

Pour l'ensemble des acteurs concernés, il est important non seulement que les réformes devant être votées soient opérationnelles, mais aussi qu'émergent et se diffusent une nouvelle éthique ainsi que de nouveaux comportements, pouvant se synthétiser en une fierté d'appartenir aux différents corps de l'État, une fierté retrouvée de servir l'intérêt général, avec une attention particulière pour les personnes les plus fragilisées.

Mon deuxième message concerne le contenu des réformes. Les écologistes ont élaboré un ensemble de propositions — certaines sont anciennes, d'autres plus récentes — qui présentent des convergences certaines avec des propositions élaborées par d'autres partis, tant de la majorité que de l'opposition libérale. Mon collègue Boutmans en a évoqué certaines et j'insisterai sur trois d'entre elles.

Premièrement, nous estimons — et nous avons déposé une proposition de loi en ce sens — qu'il convient d'instaurer pour les procureurs généraux et les procureurs du Roi une nomination sur la base d'un mandat à durée déterminée renouvelable et comportant des objectifs précis.

Deuxièmement, il importe de lutter contre l'arriéré judiciaire en complétant immédiatement les cadres des cours et tribunaux où des places sont restées vacantes.

Troisièmement, en ce qui concerne le Conseil supérieur de la Justice, les écologistes sont d'accord pour qu'il soit composé de magistrats et de représentants de la société civile, lesquels devraient être élus par une assemblée parlementaire, et nous proposons le Sénat.

Je tiens encore à aborder l'aspect budgétaire des réformes. Une augmentation de cinq milliards est prévue en trois ans. Or, le budget annuel du département de la Justice se trouve à l'heure actuelle, en francs constants, à peine au niveau qu'il occupait à la fin des années 70. Le gouvernement sera confronté, à la fin de la présente législature et pour la suivante, à des choix d'affectation de budgets. À cet égard, nous n'acceptons pas la position du gouvernement de maintien d'un surplus primaire de 6%; nous ne pouvons en effet approuver l'accentuation du rythme de réduction du déficit public qui en résultera. Elle me paraît compromettre les marges budgétaires dont pourrait disposer le gouvernement pour la confection de son budget 1999 et durant la prochaine législature. Maintenant que cette réduction du déficit public est réalisée, il est temps d'inverser partiellement et graduellement les priorités, y compris en matière de politique budgétaire.

Enfin, j'en viens brièvement à la question de la «méthode», et c'est mon troisième message. Vous n'ignorez pas — mais je souhaite vous le rappeler — que les écologistes ont toujours mené, depuis leur entrée au Parlement, une opposition constructive.

Ils n'ont pas hésité à prendre une part de leurs responsabilités, notamment lors de leur participation à la dernière réforme de l'État. Les écologistes sont prêts à assumer à nouveau ce type de responsabilité tout en restant dans l'opposition.

Cependant, l'opposition est également plurielle. C'est la raison pour laquelle nous ne voyons pas d'intérêt à ce qu'elle se constitue en un bloc. Nous souhaitons que nos propositions soient prises en considération et sommes prêts à en discuter tant avec vous qu'avec les ministres compétents et l'ensemble des partis démocratiques.

Ces discussions doivent être tenues au Parlement le plus rapidement possible. Nous répondrons de manière positive à l'invitation que vous nous feriez de vous présenter de manière plus approfondie les propositions que nous venons de vous remettre. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est au Premier ministre.

M. Dehaene, Premier ministre. — Monsieur le président, mon intention n'est pas de rencontrer chacune des remarques ou suggestions qui ont été émises dans ce débat. Nous aurons amplement l'occasion d'y revenir dans les semaines qui viennent. Je tiens simplement à souligner qu'une fois de plus, le Sénat a joué son rôle en émettant un certain nombre de réflexions qui se situent

d'ailleurs dans la prolongation des discussions et des travaux qui se sont tenus dans le courant de l'année dernière, en commission de l'Intérieur, où une réflexion intéressante et utile a été menée.

Ik wil mij vooral toespitsen op wat er mijns inziens in de komende weken nog te doen staat. Ik leg er de nadruk op dat we sinds augustus 1996 op het vlak van de hervorming van politie en justitie in een stroomversnelling zijn terechtgekomen. Op dat ogenblik waren we ons niet helemaal bewust van de noodzaak van een versnelde hervorming. Er was echter reeds heel wat voorbereidend werk gedaan, maar de uitvoering gebeurde wellicht aan een te klassiek ritme. Sindsdien werd een algemeen hervormingsplan naar voren gebracht en systematisch gerealiseerd. De ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken, die naar aanleiding van de recente gebeurtenissen niet hebben gearzeld hun verantwoordelijkheid op te nemen, hadden reeds heel wat concreet en opbouwend werk verricht. Opdat hun signaal niet vergeefs zou zijn geweest, moeten we onmiddellijk werk maken van de hervorming. Zoals de heer Erdman onderstreepte, is er al heel wat werk achter de rug.

Ik ben het met de heer Anciaux eens wanneer hij zegt dat de bevolking niet altijd het gevoel heeft dat er reeds heel wat is veranderd. Ik heb dat ook nooit tegensproken. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat hervormingen in het algemeen en zeker hervormingen van politie en justitie door de bevolking slechts au sérieux worden genomen wanneer ze die op het terrein, in hun dagelijkse werkelijkheid, ondervinden. Er moet eerst heel wat voorbereidend werk worden gedaan zoals studie, het uitwerken van wetteksten, het bespreken van en stemmen over die teksten in het Parlement, het operationeel maken van de goedgekeurde wetten. Daarbij moet er nog worden gezorgd voor de nodige middelen en het nodige personeel. Ik heb het dan nog niet over een nieuwe mentaliteit op het terrein.

Gans dit proces is voor de bevolking een abstract gegeven. Ze volgt dit alles slechts vanop afstand, vaak niet begrijpend waarover het gaat, zodat al die activiteiten niet als een deel van de hervormingen worden gezien. Ik ben er mij zeer goed van bewust dat dit één van de grootste handicaps is die moeten worden overwonnen. Ik weet dat het een hele tijd zal duren vooraleer de bevolking de hervormingen als dusdanig zal ervaren, hoe snel wij ook werken. Dat is nu eenmaal het stelsel waarin we leven. Dat mag echter geen reden zijn om bij de pakken te gaan zitten. Het moet integendeel een aanmoediging zijn om door te gaan.

Par conséquent, nous devons poursuivre notre programme législatif et nous attacher à rendre ses effets perceptibles dans la réalité quotidienne des citoyens. Ainsi que je l'ai déclaré la semaine dernière à la Chambre, il nous appartient désormais de concentrer nos efforts sur l'aboutissement de trois objectifs prioritaires au cours de la dernière année de cette législature, sans pour autant négliger la concrétisation des réformes déjà approuvées par le Parlement.

À cet égard, je voudrais faire remarquer à M. Jonckheer que la norme des 6% du solde primaire que la Belgique s'est engagée à respecter n'a aucun rapport avec la déclaration de M. Waigel. En effet, cette condition découle de la déclaration gouvernementale et de nos engagements, dans le cadre des délibérations relatives à l'union monétaire. Certes, cette condition implique le maintien de la ligne. Toutefois, elle permet aussi une diminution plus rapide de la dette et donc une réduction accélérée des charges d'intérêt. Dès lors, de nouvelles marges sont progressivement disponibles. En 1998, nous avons décidé de les affecter à la Justice et à la réduction des coûts salariaux. Le gouvernement entend continuer dans cette voie au cours des années 1999 et 2000 bien que — M. Jonckheer a raison sur ce point — des choix devront nécessairement être posés.

De heer Vandenberghe en andere sprekers hebben er reeds op gewezen dat we te maken hebben met meer dan een zuiver structureel probleem. De maatschappij evolueert naar meer individualisering en minder bevoogding. Het is dan ook logisch dat de eisen die aan justitie en aan politie worden gesteld, evolueren. Dat deze nieuwe maatschappelijke houding nog niet in de wetgeving werd geïntegreerd, is een van de basisproblemen waarmee we worden geconfronteerd. Er wordt van justitie geëist dat ze op een andere manier optreedt. Ze is echter nog niet helemaal op deze nieuwe taak voorbereid en wordt geconfronteerd met heel wat zaken

waarmee ze vroeger niet werd geconfronteerd. Er moet alleen maar naar de Amerikaanse maatschappij worden gekeken om vast te stellen dat deze evolutie nog veel verder kan gaan. De individualisering heeft daar geleid tot een «contractualisering» van de verhoudingen tussen de burgers. Wrijvingen worden niet meer opgelost binnen een referentiekader als de kerk, de wijk, enz., maar worden direct voor de rechter gebracht. Dit maakt ook deel uit van de huidige problematiek. Tevens houdt deze evolutie een nieuwe uitdaging in. De geïndividualiseerde burgers moeten er immers van worden overtuigd dat ze mede verantwoordelijk zijn voor het samenleven. Ook deze elementen liggen aan de basis van de problemen bij de justitie.

De regering heeft voor de rest van de legislatuur drie hoofdprioriteiten vooropgesteld die ze los van alle partijpolitieke overwegingen wil realiseren. De manier waarop de oppositie hierop inspeelt verheugt mij. Als we er tijdens deze legislatuur niet in slagen in justitie en politie fundamentele hervormingen te realiseren, dan dreigen we in een eindeloos proces verwickeld te raken en zullen we bij de aanvang van de volgende legislatuur van meet af aan moeten beginnen. Ik durf dan ook geen uitspraken te doen over hoever we aan het eind van die legislatuur zullen staan. Als het voorbereidende werk door meerderheid en oppositie samen kan worden afgewerkt, dan bestaat een grote kans om een hervorming te realiseren die kan steunen op een brede consensus. Hierbij wil ik nogmaals onderstrepen dat justitie en politie basisinstellingen in de maatschappij zijn.

Ce sont les institutions de base de notre État de droit. La Constitution ne requiert pas la majorité spéciale pour les lois d'application, comme elle l'exige lors d'une réforme de l'État. Personnellement, je considère qu'une réforme de la justice et de la police est tout aussi capitale que les réformes de l'État qui ont été accomplies. Il serait donc normal que nous tentions de réunir un consensus plus large que celui lié à une majorité simple, en vue de réaliser le Conseil supérieur de la Justice, en d'autres termes, de mettre en place des procédures internes et externes de contrôle et de discipline à l'échelle de la justice et d'aboutir à une objectivation des nominations. Selon moi, la réforme des polices doit s'inspirer des conclusions de la commission d'enquête de la Chambre. Par ailleurs, il conviendrait également de procéder à une réforme de la structure de la justice proprement dite. Je reconnais d'ailleurs que dans leur document commun, les quatre partis de l'opposition ont, davantage que le gouvernement dans ses travaux, mis l'accent sur ce point. Il me paraît donc utile d'en tenir compte.

De essentiële hervormingen moeten op dit vlak worden gesignaleerd. Er moet ook worden gewerkt aan een herziening en een modernisering van de tuchtprocedures, zowel bij de politie als bij het gerecht. De toegang tot het rechtssysteem moet worden vergemakkelijkt en de leesbaarheid van de teksten moet verbeteren, zodat de bevolking beter op de hoogte is van haar rechten en plichten. Deze drie thema's vormen de essentie van de hervormingen.

Selon moi, majorité et opposition sont en réalité plus proches et plus éloignées l'une de l'autre qu'il ne paraît. En effet, les textes relatifs au Conseil supérieur de la Justice ont été discutés par les membres de la majorité et de l'opposition à la Chambre et ils font l'objet d'un très large consensus qui doit à présent être traduit dans un article 151 de la Constitution. Ce matin, j'ai déposé un document de travail qui tente de faire le point sur cette question.

En matière de réforme des polices, une discussion a eu lieu au sein de la commission d'enquête. Ensuite, un document a été établi visant à rendre opérationnelles les lignes directrices définies par la commission d'enquête. Celui-ci a également fait l'objet de discussions à la Chambre et, si je ne m'abuse, au Sénat, au sein des commissions de l'Intérieur et de la Justice. Nous en avons tenu compte lors de l'élaboration des projets de loi.

Selon moi, le texte émanant des quatre partis de l'opposition laisse apparaître des éléments de convergence.

De teksten van de regering bevatten immers elementen die voortvloeien uit de besprekingen in het Parlement.

Zodra het niveau van de algemene principes wordt verlaten en er operationele voorstellen moeten komen, zal blijken dat de oppositie geen oplossing heeft voor heel wat problemen terwijl

daarvoor in de teksten van de regering wel oplossingen worden aangeboden. Het formuleren van de voorwaarden waaraan de toekomstige politie moet beantwoorden, is één zaak. Het is echter veel moeilijker effectief stappen te doen om deze doelstellingen te realiseren. Het zal wellicht duidelijk worden dat de regering meer aandacht besteedt aan de stappen die moeten worden gedaan en dat de oppositie meer oog heeft voor het einddoel. De vergelijking van de teksten kan een basis zijn om de verschillende standpunten te verzoenen.

Ik ben het ermee eens dat de structuur van de justitie moet worden besproken. Aangezien de magistratuur de leiding moet hebben over het onderzoek, moet ze over een doorzichtige structuur beschikken, zodat de politie die met haar samenwerkt, kan uitmaken met wie ze te doen heeft en wie er verantwoordelijk is. We ontwijken dit debat niet.

Je me réjouis de la réponse donnée par quatre partis de l'opposition à l'appel que j'avais lancé à la Chambre voici huit jours. J'étudierai également avec attention les documents que m'ont transmis Écolo et Agalev. Si nous pouvons intégrer certains éléments, nous le ferons certainement. Par la suite, le débat devra aussi avoir lieu au Parlement.

Ce matin, des documents provenant de l'opposition, de la majorité et du gouvernement ont été remis aux présidents des partis. Je pense qu'après une étude attentive de ces documents, nous pourrions aboutir à un consensus plus large que celui de la simple majorité. Pour le pays, ce serait certainement une bonne chose.

Nous devons donc nous organiser de façon à ce que chacun s'y retrouve et éviter que des accords soient conclus aux dépens des uns ou des autres. Un effort commun doit être réalisé. Aujourd'hui, le politique doit répondre à la crise de confiance qui existe à l'égard de l'État de droit. Cette réponse sera plus forte si nous pouvons la donner ensemble. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Coveliers.

De heer Coveliers (VLD). — Mijnheer de voorzitter, mijn repliek zal kort zijn omdat uit de debatten en het antwoord van de eerste minister blijkt dat de standpunten niet zo divergent zijn. Ik ben het volkomen eens met de vaststelling dat het op dit ogenblik in het algemeen belang is om ten minste tot een voorafspiegeling van een oplossing te komen. Niemand in ons land heeft er belang bij dat de malaise die er nu heerst, nog langer blijft aanslepen.

Ik kan akkoord gaan als de eerste minister zegt dat de regering veel meer de stappen ziet en de oppositie meer de eindoplossing. Dat is juist, maar ook evident. We hebben op een vrij snelle manier gezegd waar we naartoe willen, als reactie op wat er in de Kamer is gebeurd. Het is heel belangrijk te weten waar we naartoe willen gaan. Hetgeen de eerste minister als een stap voorstelt, is door ons soms als einddoel geïnterpreteerd. Ik vermoed dus dat we hiermee enkele wrijvingspunten zullen kunnen wegnemen. Als duidelijk is wat de visie is en waar we naartoe willen, kunnen we vrij snel tot een oplossing komen.

Als slot wil ik nogmaals de nadruk leggen op de noodzaak om de verschillende delen van het proces op elkaar af te stemmen. Het verheugt mij dat ook de eerste minister die mening is toegeedaan. Het is weinig zinvol om de politie te hervormen als men de magistratuur niet in dezelfde zin hervormt. Zoals het voorbeeld dat Louis Tobback vroeger als minister steeds gaf: wat baat het de fietsdieven in Leuven te helpen opsporen, als het parket ze niet vervolgt? Dit voorbeeld geldt ook in het algemeen.

Ook wat vóór het opsporen van de normovertreders komt, is belangrijk. De normen moeten worden verinnerlijkt. De federale overheid en het Parlement zijn daar echter niet meer helemaal voor bevoegd. De strafuitvoering en de opvolging van deze straffen, die na de opsporing komen moeten we ook aanpassen.

Dit debat was erg zinvol. Ondanks enkele methodologische verschillen kunnen we erover akkoord gaan dat we een visie moeten hebben, dat die duidelijk moet worden bepaald en dat uitgaand van die visie stappen moeten worden gedaan. We zijn het er ook over eens dat er zichtbaar iets moet worden gedaan, ook al is dat niet tastbaar voor de bevolking. Er moet een signaal gegeven worden aan het land. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, j'aimerais également émettre quelques brefs commentaires.

Tout d'abord, je me réjouis du fait que le Sénat ait respecté aujourd'hui le contrat qu'il s'était en quelque sorte imposé, à savoir de ne pas faire un doublon du débat qui s'est tenu à la Chambre. Nous sommes très justement restés dans nos limites constitutionnelles en ayant un débat très positif, tout en veillant à formuler des propositions quant au fond.

Mon deuxième commentaire sera de saluer la correction du Premier ministre qui, dans le cadre de sa réponse, a rappelé sa volonté d'un consensus plus large que la majorité sur des matières aussi importantes que celles dont nous débattons. Il a aussi bien voulu reconnaître que le document qui a été rédigé et déposé la semaine dernière par l'opposition contenait des « signaux intéressants », pour reprendre ses propres termes.

Je crois effectivement qu'il faut prendre ce texte comme tel et je vous remercie, monsieur le Premier ministre, de l'avoir apprécié à sa juste valeur. Vous avez également souligné que nous avions prévu un volet relatif à l'organisation judiciaire et formulé des propositions destinées à améliorer le fonctionnement de cette grande machine qu'est la Justice.

Mon troisième commentaire consistera à regretter que vous n'ayez pas suffisamment mis l'accent sur l'indispensable accroissement des moyens budgétaires accordés à la Justice. J'ai dit tout à l'heure qu'une intervention d'au moins 15 milliards était nécessaire. Nous n'avons pas le fétichisme des chiffres, mais ce point doit être rappelé. Je ne voudrais pas que l'on se contente à nouveau de mesures provisoires, comme ce fut le cas pour les conseillers suppléants, ou que l'on adopte des demi-réformes comme ce fut le cas pour les commissions de libération conditionnelle, uniquement mises en place dans les cours d'appel alors qu'elles auraient dû l'être dans les arrondissements judiciaires.

Enfin, j'insiste sur la rapidité avec laquelle nous devons agir, tout d'abord, pour une question de nécessité qui se pose à l'échelon de la Justice et des polices et, ensuite, pour répondre aux vœux de la population. Bien d'autres problèmes sont là à notre porte que nous ne pouvons oublier.

Vous avez apporté tout à l'heure, monsieur le Premier ministre, quelques réponses à notre collègue Jonckheer en ce qui concerne le problème de l'évolution, notamment en termes d'inflation et d'emploi. Je rappelle également que notre pays et des pans entiers de notre économie et de notre industrie sont actuellement secoués. Chacun a en mémoire ce qui se passe notamment dans le secteur de la banque, des assurances et de la sidérurgie wallonne. Toutes ces matières ont leur importance; nous ne pouvons nous permettre de les négliger. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Anciaux.

De heer Anciaux (VU). — Mijnheer de voorzitter, de eerste minister heeft terecht beklemtoond dat het tijd vraagt alvorens de hervormingen zichtbaar zullen worden. Toch ben ik van mening dat dit argument wat al te vaak wordt ingeroepen. De problemen van de justitie zijn reeds jarenlang bekend en de consequenties ervan reeds ten minste twee jaar zichtbaar. Nochtans werd noch door de regering noch door het Parlement grondig aan de hervorming van de justitie gewerkt.

De eerste minister heeft de verruiming van de meerderheid voor deze hervormingen als positief voor de bevolking afgeschilderd. Ik ben het op dat stuk volkomen met hem eens en zou hem willen vragen deze werkwijze ook te volgen voor andere dossiers die niet minder essentieel zijn voor de bevolking, maar waarin nu bedreigd wordt met het naast zich leggen van de grondwettelijke bepalingen.

In verband met het eventuele akkoord tussen de meerderheid en de oppositie over de hervorming van de justitie en de politie heeft de eerste minister verklaard dat de meerderheid veeleer een stapsgewijze benadering voorstaat, terwijl de oppositie zich veeleer door het einddoel laat inspireren. Deze verklaring plaatst een aantal teksten in een ander daglicht. Mijns inziens bestaat de mogelijkheid om op een aantal punten tot een akkoord te komen wel

degelijk. Ik geef toe dat sommige voorstellen van de oppositie, zoals het voorstel van de geïntegreerde politie, wellicht niet zo makkelijk in de bestaande teksten kunnen worden verwerkt. Het moet alleszins duidelijk zijn dat het niet gaat om een eenheids-politie, maar wel om een politie die in bepaalde omstandigheden als een eenheid moet optreden. Essentieel is dat de aanvankelijk voorziene centralisatie uit de regeringsteksten verdwijnt, zodat het politieambt dichter bij de bevolking staat.

Ik ben het ermee eens dat ook de bevolking medeverantwoordelijk moet worden gemaakt voor de samenleving waarin ze leeft. Deze uitspraak houdt heel wat politieke consequenties in. Het betrekken van de bevolking bij het nadenken en de besluitvorming over maatschappelijke hervormingen dient voor elk van ons dan ook een permanente zorg te zijn. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt, is de bespreking gesloten.

Plus personne ne demandant la parole, la discussion est close.

HOF VAN CASSATIE — COUR DE CASSATION

De voorzitter. — Bij het Hof van Cassatie zijn op dit ogenblik drie ambten van raadsheer vacant waarvoor de voordracht toekomt aan de Senaat.

Deze vacatures werden bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 8 juli, 30 juli en 16 oktober 1997.

De lijsten met de kandidaten voor deze ambten werden door de minister van Justitie aan de Senaat meegedeeld bij brief van 31 oktober 1997 voor de vacature die werd bekendgemaakt op 30 juli 1997, en bij brief van 13 januari 1998 voor de vacatures die werden bekendgemaakt op 8 juli en 16 oktober 1997.

Bij brief van 24 december 1997 heeft de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie aan de Senaat kennis gegeven van de voordrachten van het Hof van Cassatie voor de drie vacante ambten.

Overeenkomstig artikel 256 van het Gerechtelijk Wetboek dient de Senaat nu op zijn beurt over te gaan tot een voordracht, in dubbelstal, voor deze ambten.

Het bureau stelt voor tot deze voordracht over te gaan tijdens de plenaire vergadering van donderdag 14 mei aanstaande.

Het gedrukt stuk met de lijst van de kandidaten wordt meege-deeld onder het nummer 1-909/1.

Trois mandats de conseiller pour lesquels la présentation incombe au Sénat sont actuellement vacants à la Cour de cassation.

Les vacances ont été publiées au *Moniteur belge* des 8 juillet, 30 juillet et 16 octobre 1997.

Les listes des candidats pour ces mandats ont été communiquées par le ministre de la Justice au Sénat par lettre du 31 octobre 1997 en ce qui concerne la vacance publiée le 30 juillet 1997, et par lettre du 13 janvier 1998 en ce qui concerne les vacances publiées les 8 juillet et 16 octobre 1997.

Par lettre du 24 décembre 1997, le procureur-général près la Cour de cassation a communiqué au Sénat les présentations auxquelles la Cour de cassation a procédé pour les trois mandats vacants.

Conformément à l'article 256 du Code judiciaire, le Sénat doit procéder à son tour à la présentation, par formation de listes doubles, pour ces mandats.

Le bureau propose de procéder à cette présentation au cours de la séance plénière du jeudi 14 mai prochain.

Le document contenant la liste des candidats sera distribué sous le numéro 1-909/1.

Geen bezwaar?

Pas d'objection?

Dan zal aldus geschieden.

Il en sera donc ainsi.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, het bureau stelt voor volgende week deze agenda voor.

Donderdag 14 mei 1998, 's ochtends om 10 uur.

Vragen om uitleg:

a) van de heer Vautmans aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «de voorstellen voor de kredietverdeling van de Regie der Gebouwen»;

b) van de heer Ph. Charlier aan de minister van Landbouw en de Kleine en Middelgrote Ondernemingen over «de zwarte handel in honden afkomstig van Slovakije»;

c) van de heer Vautmans aan de minister van Ambtenarenzaken over «de verdeling van de kredieten van de Regie der Gebouwen»;

d) van de heer Goris aan de minister van Justitie over «het verbod tot wapendracht van de bijzondere veldwachters».

's Namiddags om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van voorstellen.

2. Mondelinge vragen.

3. Wetsontwerp houdende verplichting om informatie te verstrekken over de debetrente op de bij kredietinstellingen of andere rechtspersonen geopende rekeningen.

4. Wetsvoorstel tot wijziging van de provinciewet.

5. Wetsontwerp tot wijziging van artikel 519 van het Gerechtelijk Wetboek en tot opheffing van de artikelen 520 en 522 van hetzelfde Wetboek.

6. Evocatieprocedure: wetsontwerp tot bepaling van de voorwaarden waaronder de winstdeelnemingen niet meegerekend worden voor de berekening van de loonkostontwikkeling.

Vanaf 16.30 uur.

a) Geheime stemming over de voordracht van een dubbelstal voor drie openstaande ambten van raadsheer in het Hof van Cassatie.

b) Stemming over het geheel van de afgehandelde wetsontwerpen.

7. Vraag om uitleg van de heer Goris aan de minister van Landsverdediging over «de werking van het Centrum voor Recruitering en Selectie».

Mesdames, messieurs, le bureau propose, pour la semaine prochaine, l'ordre du jour ci-après.

Jeudi 14 mai 1998, le matin à 10 heures.

Demandes d'explications:

a) de M. Vautmans au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «les propositions relatives à la répartition des crédits de la Régie des bâtiments»;

b) de M. Ph. Charlier au ministre de l'Agriculture et des Petites et Moyennes Entreprises sur «le trafic de chiens en provenance de Slovaquie»;

c) de M. Vautmans au ministre de la Fonction publique sur «la répartition des crédits de la Régie des bâtiments»;

d) de M. Goris au ministre de la Justice sur «l'interdiction de port d'armes par les gardes-champêtres particuliers».

L'après-midi à 15 heures.

1. Prise en considération de propositions.

2. Questions orales.

3. Projet de loi portant obligation d'information quant aux intérêts débiteurs dus sur les comptes ouverts auprès des établissements de crédit ou d'autres personnes morales.

4. Proposition de loi modifiant la loi provinciale.

5. Projet de loi modifiant l'article 519 du Code judiciaire et abrogeant les articles 520 et 522 du même Code.

6. Procédure d'évocation: projet de loi déterminant les conditions dans lesquelles les participations aux bénéficiaires ne sont pas prises en compte pour le calcul de l'évolution du coût salarial.

À partir de 16 h 30.

a) Scrutin pour la présentation d'une liste double pour trois places vacantes de conseiller à la Cour de cassation.

b) Vote sur l'ensemble des projets de loi dont la discussion est terminée.

7. Demande d'explications de M. Goris au ministre de la Défense nationale sur «le fonctionnement du Centre de recrutement et de sélection».

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux?

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden? (*Instemming.*)

Il en est donc ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau. (*Instemming.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verzonden.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verzonden, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Ces propositions sont donc prises en considération et envoyées aux commissions indiquées.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 14 mai 1998 à 10 heures.

De Senaat vergadert opnieuw op donderdag 14 mei om 10 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 18 h 05.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 18.05 uur.*)

BIJLAGE — ANNEXE

Inoverwegingneming — Prise en considération

Lijst van de inoverweging genomen voorstellen:

A. Wetsvoorstel

Artikel 81

Wetsvoorstel houdende opheffing van de wet van 5 december 1974 betreffende het inschrijvingsgeld voor de examens en vergelijkende examens georganiseerd door de vaste wervingssecretaris (van de heer Olivier c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

B. Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie betreffende de benoeming van Melchior Wathelet bij het Europees Hof van Justitie (van de heer Verreycken c.s.).

— Verzending naar de commissie voor de Binnenlandse en de Administratieve Aangelegenheden.

Liste des propositions prise en considération:

A. Proposition de loi

Article 81

Proposition de loi abrogeant la loi du 5 décembre 1974 relative au droit d'inscription aux examens et concours organisés par le secrétaire permanent au recrutement (de M. Olivier et consorts).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.

B. Proposition de résolution

Proposition de résolution relative à la nomination de Melchior Wathelet à la Cour européenne de justice (de M. Verreycken et consorts).

— Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.